

Rzeczpospolita
Polska

**SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA
ŚREDNIOOKRESOWEGO PLANU
BUDŻETOWO-STRUKTURALNEGO
NA LATA 2025-2028**

Warszawa, kwiecień 2026 roku

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
I. ŚCIEŻKA WYDATKÓW NETTO W LATACH 2024-2026	6
I.1. Założenia makroekonomiczne na rok 2026	9
I.2. Projekcja budżetowa	13
II. REFORMY I INWESTYCJE	25
II.1. Informacja na temat realizacji reform i inwestycji z tabeli 11	31
II.2. Syntetyczne informacje o realizacji Celów zrównoważonego rozwoju, Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu, postępach w transformacji cyfrowej	42
Załącznik 1. Informacja z realizacji zaleceń Rady UE dla Polski z 8 lipca 2025 r.	49
Załącznik 2. Wdrażanie Europejskiego Filara Praw Socjalnych – główne działania i ich szacunkowy wpływ	72
Załącznik 3. Realizacja Celów zrównoważonego rozwoju – główne działania i ich szacunkowy wpływ	83

SPIS TABEL

Tabela 1. Ścieżka wydatków netto w zaleceniu Rady zatwierdzającym Plan	6
Tabela 2. Prognoza ścieżki wydatków netto w latach 2024-2026	7
Tabela 3. Założenia makroekonomiczne	10
Tabela 4. Założenia zewnętrzne	11
Tabela 5. Dotacje z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	12
Tabela 6. Pożyczki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	12
Tabela 7. Główne zmienne budżetowe do 2026 roku	13
Tabela 8. Prognoza budżetowa	15
Tabela 9. Szacunkowy wpływ istotnych działań dyskrecyjnych	19
Tabela 10. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2024-2026	24
Tabela 11. Reformy i inwestycje w latach 2025-2028 na tle zaleceń Rady UE z 2025 roku i wspólnych priorytetów UE	26

SPIS RAMEK

Ramka 1. Wydatki netto w przepisach UE	6
--	---

WPROWADZENIE

Państwa członkowskie Unii Europejskiej mają obowiązek złożyć co roku, do 30 kwietnia, sprawozdanie z realizacji średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych¹. Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej², sprawozdania te przedstawiają sytuację w roku bieżącym oraz w poprzednich latach objętych wspomnianym planem. Polski „Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na lata 2025-2028”³ (dalej jako *Plan*) został przyjęty przez Radę Ministrów 8 października 2024 r. Zakłada on ograniczenie wzrostu wydatków w 2025 r. zgodnie z wymogami przepisów UE.

W listopadzie 2024 r. Komisja Europejska pozytywnie oceniła ścieżkę wydatków stanowiącą kluczowy element Planu. 21 stycznia 2025 r. zatwierdziła ją Rada UE⁴, a w wydanych tego samego dnia zaleceniach dotyczących zlikwidowania nadmiernego deficytu⁵ wskazała, że dla zlikwidowania nadmiernego deficytu niezbędne jest przestrzeganie tempa wzrostu wydatków netto przedstawionego w *Planie*. Równocześnie, Rada zobowiązała Polskę do przedstawiania co pół roku (wiosną i jesienią), począwszy od 30 kwietnia 2025 r. aż do skorygowania nadmiernego deficytu, informacji z postępów we wdrażaniu zalecenia Rady. Tegoroczne *Sprawozdanie z wdrażania „Średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025–2028”* (dalej jako *Sprawozdanie*), podobnie jak zeszłoroczne, przedstawia informacje z postępów we wdrażaniu zalecenia Rady.

Część budżetowa *Sprawozdania* (rozdział I) zawiera wykonanie tempa wydatków w roku 2025 i jego szacunek na rok 2026 wraz z aktualnymi informacjami o działaniach wspierających redukcję nadmiernego deficytu, w szczególności zawartych w ustawie budżetowej na rok 2026. Część strukturalna (rozdział II) prezentuje postęp w realizacji przedstawionych w *Planie* reform i inwestycji służących realizacji wspólnych priorytetów UE i zaleceń Rady UE dla Polski wydanych w trakcie Semestru Europejskiego. Dodatkowo obejmuje ona informacje na temat działań na rzecz realizacji Europejskiego filara praw socjalnych, informacje na temat realizacji Celów zrównoważonego rozwoju, sprawozdanie z realizacji rekomendacji Rady dla Polski, jak również informacje o realizacji *Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu* i postępach w transformacji cyfrowej.

Niniejsze *Sprawozdanie* zostało przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 28 kwietnia 2026 roku. Wykorzystano w nim informacje dostępne do 31 marca 2026 r. (chyba że zaznaczono inaczej).

---

¹ Art. 21 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (dalej jako rozporządzenie o planach).

² Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące wymogów informacyjnych w odniesieniu do średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych i rocznych sprawozdań z postępów

³ <https://www.gov.pl/web/finanse/sredniookresowy-plan-budzetowo-strukturalny>

⁴ Zalecenie Rady w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Polski

⁵ Zalecenie Rady mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Polsce

I. ŚCIEŻKA WYDATKÓW NETTO W LATACH 2024-2026

Rekomendacje Rady

Od lipca 2024 roku Polska jest na podstawie decyzji Rady UE⁶ objęta procedurą nadmiernego deficytu. 21 stycznia 2025 roku Rada UE przyjęła zalecenia dla Polski dotyczące zlikwidowania nadmiernego deficytu, w których wskazała, że dla zlikwidowania nadmiernego deficytu niezbędne jest przestrzeganie tempa wzrostu wydatków przedstawionego w *Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028*.

Dokonywana przez Komisję Europejską cykliczna ocena wdrażania przez państwa członkowskie zaleceń Rady UE (zarówno dotyczących procedury nadmiernego deficytu, jak i zatwierdzających średniookresowe plany budżetowo-strukturalne) polega wyłącznie na ocenie przestrzegania zaleconej przez Radę UE ścieżki wydatków. Obecne *Sprawozdanie* zawiera w szczególności wykonanie tempa wzrostu wydatków w 2025 r. oraz prognozę na rok 2026. Nadzorowi instytucji UE podlegają wydatki netto finansowane ze środków krajowych (por. ramka 1).

Ramka 1. Wydatki netto w przepisach UE

Wydatki netto są to wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych pomniejszone o:

- koszty obsługi zadłużenia,
- poziom wdrożonych przez rząd i mających wpływ w danym roku planu działań trwale zwiększających poziom dochodów sektora (tzw. działania dyskrecjonalne w obszarze dochodów),
- wydatki na programy unijne w pełni finansowane dochodami z funduszy unijnych,
- krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez UE,
- wydatki cykliczne na bezrobocie oraz
- wydatki jednorazowe i tymczasowe (mające incydentalny i nietrwały wpływ na wydatki sektora, tzw. *one-off*).

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Tabela 1. Ścieżka wydatków netto w zaleceniu Rady zatwierdzającym Plan

Lata		2025	2026	2027	2028
Tempo wzrostu (%)	roczne	6,3	4,4	4,0	3,5
	skumulowane*	19,6	24,9	29,9	34,4

* Skumulowane tempo wzrostu oblicza się poprzez odniesienie do roku bazowego 2023.

Źródło: zalecenie Rady w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Polski.

Realizacja zalecenia Rady w latach 2025-2026

Ocena przestrzegania zaleconej ścieżki wydatków netto jest dokonywana przez Komisję Europejską na podstawie ostatecznych danych za rok poprzedni. W tym roku Komisja oceni przestrzeganie zaleconej ścieżki wydatków w 2025 r., zarówno w ujęciu rocznym, jak i skumulowanym (dla lat 2024-2025). Natomiast wiążąca ocena 2026 r. będzie mieć miejsce wiosną 2027 r. a tegoroczna ocena Komisji będzie miała tylko charakter wstępny.

⁶ Decyzja Rady (UE) 2024/2133 z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce

Istotnym czynnikiem kształtującym tempo wzrostu wydatków netto w 2025 r. był znaczący przyrost wydatków na obronność. Podwyższona roczna dynamika tego agregatu wydatkowego pozostaje spójna z dopuszczalnym odchyleniem wynikającym z zastosowania krajowej klauzuli wyjścia (NEC).

Przewiduje się, że w latach 2024–2026 z uwagi na zwiększone wydatki obronne, tempo wzrostu wydatków netto sektora instytucji rządowych i samorządowych w ujęciu rocznym (za wyjątkiem 2026 r.), jak i skumulowanym, będzie wyższe od tempa zaleconego przez Radę.

Tabela 2. Prognoza ścieżki wydatków netto w latach 2024-2026

	2024	2025	2026
Zalecenie Rady			
1a. Wydatki netto (roczne tempo wzrostu)	12,5	6,3	4,4
2a. Wydatki netto (skumulowane tempo wzrostu)	12,5	19,6	24,9
Wykonanie / prognoza			
1b. Wydatki netto (roczne tempo wzrostu)	13,3	8,4	3,6
2b. Wydatki netto (skumulowane tempo wzrostu)	13,3	22,8	27,2

Źródło: Ministerstwo Finansów, zalecenie Rady w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Polski.

Jednocześnie, uwzględniając elastyczność przyznaną w ramach NEC, zapewniona zostanie spójność z zaleceniami Rady - brak odchylenia od zaleconego tempa wzrostu wydatków na rachunku kontrolnym uwzględniającym elastyczność przyznaną w ramach NEC w latach 2024-2026.

Czynniki ryzyka

Prezentowany scenariusz makroekonomiczny został przygotowany bez uwzględnienia wpływu wojny na Bliskim Wschodzie na sytuację gospodarczą w Polsce i w jej otoczeniu w roku bieżącym. Konflikt ten oddziałuje negatywnie na gospodarkę zarówno poprzez kanał cenowo-kosztowy, związany ze wzrostem cen ropy naftowej i gazu ziemnego (a w efekcie paliw oraz kosztów logistycznych), jak i poprzez kanał popytowy, ze względu na wzrost niepewności, która może przełożyć się na niższe (względem prezentowanego scenariusza) wydatki konsumpcyjne i inwestycje w Polsce oraz na rynkach eksportowych. Oprócz czynników bezpośrednio wpływających na polską gospodarkę, wynikających ze wzrostu cen surowców i ich pochodnych, słabsza koniunktura u głównych partnerów handlowych dodatkowo może przyczynić się do obniżenia prognoz wzrostu PKB.

W scenariuszach z marca br. EBC oraz OECD dokonały rewizji prognoz dla strefy euro, przyjmując jako główne założenie wzrost cen surowców energetycznych w 2026 r. - w przypadku EBC o ok. 30% dla ropy naftowej i ok. 57% dla gazu ziemnego, a w przypadku OECD odpowiednio o ok. 40% i ok. 60% względem wcześniejszych projekcji, przy jednoczesnym założeniu braku działań osłonowych. Obydwie instytucje przyjęły przy tym, że skala odchyleń cen energii od wcześniejszych ścieżek będzie stopniowo maleć w kolejnych latach. Na tej podstawie prognozy wzrostu PKB dla strefy euro zostały zredukowane w br. (o 0,3-0,4 pkt. proc.), przy jednoczesnym podniesieniu prognozy inflacji na br. (w obu przypadkach o 0,7 pkt. proc.).

Jednocześnie, w związku ze znaczącym wzrostem cen paliw wywołanym sytuacją na Bliskim Wschodzie, rząd podjął decyzję o wprowadzeniu pakietu *Ceny Paliwa Niżej* (CPN), którego celem jest obniżenie cen paliw poprzez:

- wprowadzenie maksymalnej ceny detalicznej paliw ciekłych⁷,
- obniżenie stawki podatku od towarów i usług z 23% do 8% od sprzedaży paliw ciekłych⁸ w okresie od dnia 31 marca do dnia 30 kwietnia 2026 r.,
- obniżenie stawki na wyroby akcyzowe⁹.

Wprowadzenie działań osłonowych ma pozytywny skutek na ceny, mitygując wpływ szoku. Działanie to nie powinno mieć przy tym wpływu na przestrzeganie zalecanej ścieżki wydatków netto, gdyż planowane jest wprowadzenie podatku od nadmiarowych zysków, który ma niwelować ubytek dochodów wynikający z wdrożenia CPN.

W dniu 1 kwietnia 2026 r. Sąd Pierwszej Instancji w Brukseli (Wydział Cywilny, IV Izba) wydał nieprawomocny wyrok w sprawie z powództwa spółki Pfizer Export przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawa dotyczy umowy zawartej przez Komisję Europejską z Pfizerem w 2021 r. na dostawę szczepionek przeciwko Covid-19 i odstąpienia przez Polskę od tej umowy w 2022 r. Sąd zobowiązał Polskę do odebrania zamówionych dawek szczepionek (ok. 64 mln dawek) oraz do zapłaty około 1,3 mld EUR (ok. 5,6 mld PLN).

Mając na uwadze brak ostatecznego rozstrzygnięcia w ww. sprawie (możliwość odwołania się od wyroku w celu jego uchylecia lub zmiany jego brzmienia), na obecnym etapie skutek tego zdarzenia również nie został uwzględniony w szacunkach przestrzegania zalecanej ścieżki wydatków netto. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę obowiązujący w Polsce system reguł fiskalnych, ewentualna realizacja tego wydatku będzie musiała zostać sfinansowana w ramach dostępnej przestrzeni fiskalnej, w sposób zapewniający zgodność z krajowymi i unijnymi regułami fiskalnymi.

---

⁷ Ustawa z dnia 27 marca 2026 r. o zmianie ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 415). Ogłoszenie tej ceny będzie się odbywało za pomocą obwieszczenia Ministra Energii i będzie obowiązywała następnego dnia po jego ogłoszeniu, z tym, że cena ogłoszona w dniu roboczym poprzedzającym sobotę, niedzielę, święta oraz inne dni wolne od pracy będzie stosowana od dnia roboczego następującego po tych dniach.

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2026 r. poz. 417), oraz rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 29 marca 2026 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2026 r. poz. 418).

⁹ Ustawa z dnia 27 marca 2026 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2026, poz. 414) oraz rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 28 marca 2026 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 416). Do wysokości: 1) 1239 zł/1000 litrów (wcześniej 1529 zł/1000 litrów) – w przypadku stawki podatku akcyzowego, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku akcyzowym, 2) 880 zł/1000 litrów (wcześniej 1160 zł/1000 litrów) – w przypadku stawki podatku akcyzowego, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 6 ustawy, 3) 880 zł/1000 litrów (1160 zł/1000 litrów) – w przypadku stawki podatku akcyzowego, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 8 ustawy.

I.1. Założenia makroekonomiczne na rok 2026

Scenariusz makroekonomiczny

W 2025 r. wzrost PKB przyspieszył, do 3,6%, wobec 3,2% odnotowanego w 2024 r., zaś inflacja wyniosła 3,6%, tak samo jak w 2024 r. W 2025 r. wzrost gospodarczy wciąż był stymulowany przede wszystkim przez spożycie prywatne i publiczne. Ze względu na przyspieszenie wzrostu w strefie euro, w tym w Niemczech, poprawił się wkład eksportu netto, który wciąż pozostał jednak ujemny (-0,4 pkt. proc. w 2025 r. wobec -1,3 pkt. proc. rok wcześniej).

Prezentowany scenariusz makroekonomiczny jest spójny z przygotowywanymi równoległe *Wieloletnimi założeniami makroekonomicznymi na lata 2026-2030*. W prognozie przyjęto datę graniczną na koniec lutego br.¹⁰ Perspektywy polskiej gospodarki obarczone są niepewnością dotyczącą sytuacji w otoczeniu zewnętrznym, związaną przede wszystkim z konfliktem zbrojnym na Bliskim Wschodzie, którego konsekwencją był silny wzrost cen surowców energetycznych. Pozostałe istotne ryzyka zagraniczne obejmują również wpływ polityki celnej USA, napięcia polityczne USA-UE, skutki, jak i możliwą eskalację wojny w Ukrainie. Spośród krajowych czynników ryzyka należy wymienić dalszy przebieg zmian demograficznych oraz migracji, związanych również z sytuacją w Ukrainie, oraz częściowe lub opóźnione wykorzystanie środków z UE.

W 2026 r. realny wzrost PKB w Polsce utrzyma się na wysokim poziomie wynoszącym 3,6%, czyli tyle samo co w roku poprzednim. Będzie to wynikało przede wszystkim z wyższej dynamiki nakładów brutto na środki trwałe, wynoszącej 6,0%. Inwestycje będą stymulowane wykorzystaniem środków z *Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)* oraz m.in. wydatkami realizowanymi w ramach programu *Port Polska* a także wsparciem projektu budowy pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce. W związku z kolejnym rokiem szybkiego wzrostu gospodarczego oczekujemy, że realne PKB w tym roku przewyższy PKB potencjalne, co znajdzie odzwierciedlenie w dodatniej luce PKB wynoszącej 0,4% (po -0,1% w roku poprzednim). Wzrost potencjalnego PKB przyspieszy do 3,1%, z 3,0% w roku ubiegłym.

Prognozowany wzrost spożycia prywatnego wyniesie w tym roku 3,7%, podobnie jak w 2025 r. Realny wzrost wynagrodzenia w gospodarce narodowej będzie niższy niż przed rokiem (3,4% wobec 5,0% w 2025 r.). Spożycie publiczne wzrośnie o 3,8% (wobec 5,3% przed rokiem), a wyhamowanie jego dynamiki wynika przede wszystkim z niższych prognozowanych wzrostów kosztów pracy oraz transferów socjalnych w naturze. Zarówno eksport jak i import odnotują niższe dynamiki wzrostu, jednak wkład salda wymiany towarów i usług z zagranicą do PKB będzie zbliżony do notowanego w roku poprzednim (-0,4 pkt. proc.).

Tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2026 r. wyniesie 2,5%, wobec 3,6% w 2025 r. Założenia dotyczące cen energii dla konsumentów indywidualnych pochodzą sprzed wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie i uwzględniają m.in.: taryfy URE na gaz obowiązujące od 25 lutego do końca czerwca br., zmiany cen energii elektrycznej wynikające z zakończenia ich „mrożenia”, wzrost opłaty mocowej i opłaty OZE, a także wzrost kosztów dystrybucji.

Podobnie jak inflacja konsumencka, w 2026 r. spadek odnotuje deflator PKB, również do poziomu 2,5%. Deflatory spożycia prywatnego i publicznego będą zbliżone (odpowiednio 2,5% i 2,6%), zaś prognozowany deflator nakładów brutto na środki trwałe wyniesie 2,3%. Po dwóch latach spadków, wzrosty odnotują dynamiki deflatorów eksportu i importu (odpowiednio o 0,9% i 1,0%), aczkolwiek zmiana *terms of trade* będzie zbliżona do neutralnej.

---

¹⁰ Data ta dotyczy przede wszystkim założeń egzogenicznych (zewnętrznych), pochodzących sprzed wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie. W przypadku zmiennych endogenicznych uwzględniono aktualizacje danych historycznych z 2025 r., opublikowane 16 kwietnia 2026 r.

Stopa bezrobocia BAEL utrzyma się na takim samym poziomie jak przed rokiem i wyniesie 3,1%. Jest to poziom nieznacznie wyższy od stopy bezrobocia równowagi NAWRU, wynoszącej w tym roku 3,0%. Podaż pracy wzrośnie o 0,1%, a liczba pracujących spadnie o 0,1%, co znajdzie odzwierciedlenie w nieznacznie niższym wskaźniku aktywności zawodowej (spadek z 58,6% do 58,4%).

W przypadku kursów walutowych przyjęto techniczne założenie dotyczące stabilizacji kursów walutowych od II kw. bieżącego roku na poziomach EUR/PLN 4,22 oraz USD/PLN 3,56 (średnie kursy walutowe z dwóch tygodni od 2 lutego do 15 lutego 2026 r.). Ceny ropy naftowej zostały przyjęte na podstawie średniej ceny kontraktów *futures* z drugiego tygodnia lutego 2026 r. Założenia dotyczące wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej i na świecie są zgodne z prognozą Komisji Europejskiej z listopada 2025 r.

Tabela 3. Założenia makroekonomiczne

	kod ESA	2023 (Poziomy)	2023	2024	2025	2026
PKB		mld PLN	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
1. Realny PKB	B.1*g		0,2	3,2	3,6	3,6
2. Deflator PKB			9,9	4,1	2,9	2,5
3. Nominalny PKB	B.1*g	3415,3	10,1	7,4	6,6	6,2
Składowe realnego PKB			tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
4. Spożycie prywatne	P.3		-0,3	2,9	3,7	3,7
5. Spożycie publiczne	P.3		4,5	8,7	5,3	3,8
6. Nakłady brutto na środki trwałe	P.51		12,7	0,4	4,4	6,0
7. Zmiany stanu zapasów i nabycie netto aktywów (% PKB)	P.52 + P.53		-0,2	1,0	1,1	1,2
8. Eksport towarów i usług	P.6		3,7	1,9	5,5	4,6
9. Import towarów i usług	P.7		-1,5	4,6	6,8	5,7
Wkład we wzrost realnego PKB			tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
10. Finalny popyt krajowy			-3,0	4,6	4,1	4,0
11. Przyrost rzeczowych środków obrotowych oraz nabycie pomniejszone o rozdysponowanie aktywów o wyjątkowej wartości	P.52 + P.53		-5,7	1,1	0,1	0,0
12. Saldo wymiany towarów i usług z zagranicą	B.11		3,2	-1,3	-0,4	-0,4
Deflatory i HICP			tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
13. Deflator spożycia prywatnego			9,5	3,4	3,8	2,5
14. p.m. HICP			11,4	3,6	3,6	2,5
15. Deflator spożycia publicznego			10,1	8,1	4,2	2,6
16. Deflator nakładów brutto na środki trwałe			6,4	2,7	1,6	2,3
17. Deflator eksportu towarów i usług			-1,2	-5,3	-2,7	0,9
18. Deflator importu towarów i usług			-3,8	-5,4	-1,9	1,0
Rynek pracy		poziom	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
19. Zatrudnienie krajowe (tys. osób, rachunki narodowe)**		13839,2	0,0	0,7	0,1	-0,9

	kod ESA	2023 (Poziomy)	2023	2024	2025	2026
20. Średnia liczba godzin przepracowanych rocznie na jednego pracującego		2063,5	-0,6	-1,1	-0,5	-0,5
21. Realny PKB na jednego zatrudnionego			0,2	2,5	3,5	4,5
22. Realny PKB na godzinę pracy			0,8	3,6	4,0	5,1
23. Koszty związane z zatrudnieniem (mld PLN)	D.1	1336,3	14,1	10,9	10,6	6,5
24. Koszty związane z zatrudnieniem na jednego zatrudnionego (= 23 / 19)		96,6	14,1	10,1	10,5	7,5
			%	%	%	%
25. Stopa bezrobocia (%)			2,8	2,9	3,1	3,1
PKB potencjalny i jego składowe			tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
26. Potencjalny PKB			3,1	2,9	3,0	3,1
Wkład we wzrost potencjalny						
27. Siła robocza			-0,2	-0,4	-0,3	-0,2
28. Kapitał			1,6	1,5	1,5	1,6
29. Łączna produktywność czynników produkcji			1,7	1,7	1,7	1,7
			% pot. PKB	% pot. PKB	% pot. PKB	% pot. PKB
30. Luka produktowa			-1,0	-0,7	-0,1	0,4

* Prognoza CPI.

** W przypadku zatrudnienia źródłem danych wykorzystanych na potrzeby scenariusza jest BAEL (liczba zatrudnionych w tys. osób).

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Tabela 4. Założenia zewnętrzne

	Opis	2023	2024	2025	2026
1. Krótkookresowe stopy procentowe	(%, średniorocznie)	6,53	5,85	5,1	3,60
2. Długookresowe stopy procentowe	(%, średniorocznie)	5,82	5,58	5,49	5,05
3. Kurs EUR/ USD	(średniorocznie)	1,08	1,08	1,13	1,18
4. Kurs EUR/ PLN	(średniorocznie)	4,54	4,31	4,24	4,22
5. Wzrost światowego PKB (z wyłączeniem UE)	(tempo wzrostu)	3,9	3,7	3,4	3,4
6. Wzrost PKB UE	(tempo wzrostu)	0,4	1,1	1,4	1,4
7. Wzrost wolumenu światowego importu	(tempo wzrostu)	2,8	4,3	3,0	2,0
8. Ceny ropy naftowej	(Brent, USD/baryłka)	81,44	79,33	68,49	65,41

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Tabela 5. Dotacje z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

% PKB	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dochody z dotacji z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
1. Dochody z dotacji uwzględnione w prognozie dochodów			0,0	0,1	0,3	0,6	1,7
2. Dotacje z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności otrzymane z UE - kasowo			0,0	0,1	0,8	0,2	1,6
Wydatki finansowane dotacjami z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
3. Wydatki bieżące ogółem			0,0	0,1	0,2	0,2	0,6
4. Nakłady brutto na środki trwałe							
5. Inne wydatki kapitałowe							
6. Wydatki kapitałowe ogółem (= 4+5)			0,0	0,0	0,1	0,4	1,1
Inne koszty finansowane dotacjami z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
7. Zmniejszenie dochodów podatkowych							
8. Inne koszty ze skutkiem dla dochodów							
9. Transakcje finansowe							

Źródło: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Tabela 6. Pożyczki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

% PKB	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Dochody z pożyczek z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
1. Pożyczki z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności otrzymane z UE - kasowo				0,6	1,0	0,4	1,2
2. Spłaty pożyczek							
Wydatki finansowane pożyczkami z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
3. Wydatki bieżące ogółem				0,0	0,0	0,2	1,6
4. Nakłady brutto na środki trwałe							
5. Transfery kapitałowe							
6. Wydatki kapitałowe ogółem (4+5)				0,0	0,1	0,3	0,7
Inne koszty finansowane pożyczkami z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności							
7. Zmniejszenie dochodów podatkowych							
8. Inne koszty ze skutkiem dla dochodów							
9. Transakcje finansowe							

Źródło: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

I.2. Projekcja budżetowa

Tabela 7. Główne zmienne budżetowe do 2026 roku

	2023	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
1. Wynik nominalny	-5,2	-6,4	-7,3	-6,8
2. Wynik strukturalny	-4,7	-6,0	-7,1	-7,0
3. Wynik strukturalny pierwotny	-2,6	-3,8	-4,6	-4,3
4. Dług brutto	49,5	54,8	59,7	65,1
5. Zmiana długu brutto	5,2	5,3	4,8	5,4

Źródło: Ministerstwo Finansów, Główny Urząd Statystyczny.

Zaktualizowana prognoza deficytu na lata 2025-2026

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w roku 2025 według wstępnej informacji opublikowanej przez GUS wyniósł 7,3% PKB, tj. na poziomie o 0,8 pkt. proc. wyższym niż w 2024 roku i o 0,4 pkt. proc. wyższym niż prognozowano na rok 2025 w ustawie budżetowej na 2026 r. (UB26) oraz w *Informacji o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu z października 2025 r.*

Na wzrost deficytu w 2025 r. wpływ miała głównie strona wydatkowa, w szczególności inwestycje, wzrost wydatków socjalnych, spożycia publicznego oraz kosztów obsługi długu. Z drugiej strony wzrost wydatków został ograniczony przez znaczące ograniczenie wsparcia rządowego dla odbiorców energii i ciepła.

W 2025 r. nastąpił wzrost wydatków inwestycyjnych sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB o 0,4 pkt. proc. i był efektem przede wszystkim decyzji rządu o koniecznych, znaczących inwestycjach w zwiększenie zdolności obronnych Polski. Wydatki inwestycyjne w podsektorze samorządowym wzrosły o 0,1 pkt. proc. PKB.

Wydatki socjalne (świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze) zwiększyły się w 2025 r. o 9%, co skutkowało wzrostem w relacji do PKB o 0,4 pkt. proc. (z 16,9% do 17,3%). Wynikało to przede wszystkim ze wzrostu świadczeń z ubezpieczeń społecznych, spowodowanym istotnym wzrostem funduszu emerytur i rent. Równocześnie, świadczenia z pomocy społecznej wzrosły o ok. 9% r/r, co wynikało z pełno rocznego efektu wprowadzenia w październiku 2024 r. programu „Aktywny Rodzic” oraz świadczenia wspierającego, a także wejścia w życie w styczniu 2025 r. dodatku dopełniającego do renty socjalnej.

W porównaniu z 2024 r. wzrost spożycia publicznego wyniósł w 2025 r. 0,6 pkt. proc. i wynikał przede wszystkim ze wzrostu kosztów pracy o 0,4 pkt. proc. PKB (wzrost nominalny 10,2%). Wzrost wynagrodzeń rozłożył się równomiernie w podsektorze rządowym i samorządowym po 0,2 pkt. proc. PKB. Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2025 średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej określono na 105%. Należy jednak wziąć pod uwagę, że część wynagrodzeń w sektorze uzależniona jest od średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (np. minimalne wynagrodzenie pracowników wykonujących zawody medyczne). Na wzrost wynagrodzeń wpływ miał także efekt statystyczny. Rok 2024 charakteryzował się historycznie wysokim wzrostem wynagrodzeń (ustawa budżetowa na rok 2024 określała średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, w wysokości 120,0%), co przełożyło się na wzrost bazy będącej podstawą ustalenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tzw. trzynastki), wypłaconej w 2025 r. Dodatkowo należy zauważyć, że w roku 2025 kontynuowano takie programy jak *Program*

modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025, Program modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025, Program Rozwoju Sił Zbrojnych na lata 2021-2035, co miało wpływ na wzrost stanu etatowego. W roku 2025 wprowadzono także zmiany w zakresie zakwaterowania funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, tj. zastąpiono dotychczasowe uprawnienia mieszkaniowe (prawa do lokalu albo równoważnika za brak lokalu, równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego) nowym rozwiązaniem w postaci prawa do zakwaterowania, na wzór rozwiązań obowiązujących w resorcie obrony narodowej. Świadczenie mieszkaniowe zaliczane jest wg metodyki unijnej (ESA2010) do kosztów wynagrodzeń (wynagrodzenia w naturze).

Do wzrostu spożycia publicznego przyczyniły się także transfery socjalne w naturze, które w relacji do PKB wzrosły o 0,2 pkt. proc. Wzrost dotyczył podsektora ubezpieczeń społecznych i wynikał z wyższych wydatków na ochronę zdrowia realizowanych przez podmioty prywatne. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zakłada coroczny wzrost środków finansowych przeznaczonych na finansowanie ochrony zdrowia. Zgodnie z art. 131c ustawy planowane publiczne nakłady na ochronę zdrowia nie mogły być niższe niż 6,2% PKB_{t-2} w 2024 r i 6,5% PKB_{t-2} w 2025 r.

W 2025 r. koszty obsługi długu sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrosły w relacji do PKB o 0,3 pkt. proc. tj. z 2,2% do 2,5% PKB (wzrost nominalny ok. 21,8 % r/r). Największy wpływ na tę kategorię mają koszty obsługi długu Skarbu Państwa, których dynamika w ujęciu memoriałowym wyniosła ok. 21% i w rezultacie ich relacja do PKB wzrosła z 1,9% do 2,1%.

Nominalny wzrost kosztów obsługi długu Skarbu Państwa, zarówno w ujęciu kasowym jak i memoriałowym był wypadkową przede wszystkim:

- przyrostu zadłużenia Skarbu Państwa o ok. 20%,
- niższego średniego oprocentowania obsługiwanego długu w efekcie spadku stóp procentowych na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych,
- umocnienia złotego wobec EUR i USD (odpowiednio o 1,5% i 5,6%).

Jednocześnie istotny spadek wydatków miał miejsce w kategorii dotacje (dla przedsiębiorców) tj. spadek w relacji do PKB r/r o 0,5 pkt. proc., co wynika m.in. z ograniczenia działań osłonowych łagodzących wzrost cen nośników energii. W poprzednich latach w związku z pandemią Covid-19 oraz wysoką inflacją mieliśmy do czynienia z bezprecedensowym wzrostem w w/w kategorii.

Z drugiej strony ograniczenie działań osłonowych wiązało się z brakiem wpływów z tytułu składki gazowej w 2025 r. Środki z tej składki w roku 2024 trafiły na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny, z którego finansowane było zamrożenie cen gazu dla odbiorców taryfowanych (gospodarstwa domowe, szpitale, szkoły). Składkę płaciły przedsiębiorstwa energetyczne, które zajmują się wydobyciem gazu ziemnego i osiągnęły z tego tytułu nadmiarowe przychody. Wyłączenie obowiązku zapłaty składki gazowej spowodowało spadek dochodów z tego tytułu o ok. 0,4 pkt. proc. PKB względem 2024 roku, co przełożyło się ostatecznie na spadek dochodów z tytułu podatków związanych z produkcją i importem o 0,2 pkt. proc. PKB względem 2024 r.¹¹

W przypadku pozostałych podatków w 2025 r. odnotowano wzrost wpływów z podatków od dochodów i majątku z 7,8% w 2024 r. do 8,0% PKB, w tym z podatku PIT z 4,9% do 5,2% PKB. W wartościach nominalnych wpływy z PIT wzrosły o 13,5% r/r, przy jednoczesnym wzroście łącznego przeciętnego funduszu wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej oraz emerytur i

---

¹¹ Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

rent o 8,9% r/r. Główną przyczyną wzrostu wpływów z PIT w stosunku do PKB był wysoki wzrost dochodów do opodatkowania gospodarstw domowych przy pozostawieniu bez zmian parametrów skali podatkowej, skutkujący wzrostem efektywnej stawki opodatkowania dla podatników rozliczających się na skali podatkowej.

Składki na ubezpieczenia społeczne zwiększyły się w 2025 r. o 8,4%, co oznaczało wzrost w odniesieniu do PKB z 15,1% do 15,4%. Główną przyczyną był istotny wzrost rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej, przewyższający tempo wzrostu PKB.

Prognozuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w roku 2026 wyniesie 6,8% PKB. Oznacza to redukcję deficytu w stosunku do roku 2025 o 0,5 pkt. proc. Wpływ na redukcję deficytu będą miały wyższe dochody z podatków bezpośrednich (m.in. efekt braku zmian parametrów skali podatkowej w PIT) i dalsze ograniczanie kosztów dotacji w relacji do PKB. Prognoza wyniku na rok 2026 uległa pogorszeniu w porównaniu z projektem ustawy budżetowej na 2026 r. o 0,3 pkt. proc., na co wpływ miały przede wszystkim oczekiwane niższe dochody podatkowe, w tym dochody z tytułu VAT.

Niższa prognoza dochodów z VAT wynika przede wszystkim z uwzględnienia efektu instrumentu SAFE (*Security Action for Europe*). W przypadku podatku CIT i akcyzy niższa prognoza na 2026 r. jest spowodowana słabszym wykonaniem 2025 r. Dodatkowo, obniżenie prognozy dochodów z podatku akcyzowego wynika z braku – wskutek weta Prezydenta RP – uchwalonych zmian stawek akcyzy na alkohole.

Tabela 8. Prognoza budżetowa

	kod ESA	2023 (poziomy)	2023	2024	2025	2026
Dochody		mld PLN	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
1. Podatki od produkcji i importu	D.2	482,6	14,1	14,4	14,2	13,8
2. Podatki od dochodów i majątku itp.	D.5	252,9	7,4	7,8	8,0	8,4
3. Składki na ubezpieczenie społeczne	D.61	486,1	14,2	15,1	15,4	15,5
4. Pozostałe dochody bieżące	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	168,6	4,9	4,9	5,1	5,5
5. Podatki od kapitału	D.91	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Inne dochody kapitałowe	D.92+D.99	32,1	0,9	0,6	0,9	1,9
7. Dochody ogółem (=1+2+3+4+5+6)	TR	1422,9	41,7	42,8	43,6	45,1
8. Z czego: transfery z UE (w ujęciu memoriałowym, nie kasowym)	D.7EU+D.9EU	46,0	1,3	0,9	1,2	2,7
9. Dochody ogółem inne niż transfery z UE (=7-8)		1376,9	40,3	41,9	42,4	42,4
10. p.m. Działania po stronie dochodów (przyrosty, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		55,1	1,6	0,4	0,1	0,6
10b. p.m. Zmniejszenia dochodów finansowane transferami z UE (poziomy)						
11. p.m. Działania jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wydatki		mld PLN	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
12. Koszty pracy	D.1	348,8	10,2	11,6	12,0	12,0
13. Zużycie pośrednie	P.2	225,4	6,6	6,8	6,9	7,0
14. Odsetki	D.41	70,8	2,1	2,2	2,5	2,7

	kod ESA	2023 (poziomy)	2023	2024	2025	2026
15. Transfery socjalne inne niż w naturze	D.62	532,8	15,6	16,9	17,3	17,5
16. Transfery socjalne w naturze dostarczane przez producentów rynkowych	D.632	66,4	1,9	2,1	2,4	2,4
17. Subsydia	D.3	78,7	2,3	1,4	0,9	0,8
18. Pozostałe wydatki bieżące	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	60,6	1,8	2,2	2,4	2,7
19. Nakłady brutto na środki trwałe	P.51	174,5	5,1	4,8	5,2	5,3
20. Z czego: Inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych		140,7	4,1	4,2	4,4	4,9
21. Transfery kapitałowe	D.9	43,5	1,3	1,0	1,2	1,6
22. Pozostałe wydatki kapitałowe	P.52+P.53+N P	-1,2	0,0	0,1	0,1	0,0
23. Wydatki ogółem (=12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	1600,4	46,9	49,2	50,9	51,9
24. Z czego: wydatki finansowane przez transfery z UE (= 8)		46,0	1,3	0,9	1,2	2,7
25. Wydatki finansowane ze środków krajowych (23-24)		1554,3	45,5	48,3	49,6	49,2
26. p.m. Współfinansowanie krajowe programów finansowanych przez Unię		14,0	0,4	0,3	0,3	0,4
27. p.m. Komponent cykliczny zasiłków dla bezrobotnych		-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
28. p.m. Wydatki jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyłączeniem działań finansowanych przez UE)		0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
29. Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (przed działaniami po stronie dochodów) (= 25-26-27-28-14)		1469,7	43,0	45,8	46,7	46,2
Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych				tempo wzrostu	tempo wzrostu	tempo wzrostu
30. Wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych				13,3	8,4	3,6
Salda		mld PLN	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
31. Wynik nominalny (= 7-23)	B.9	-177,4	-5,2	-6,4	-7,3	-6,8
32. Wynik pierwotny (=31+14)	B.9-D.41p	-106,7	-3,1	-4,3	-4,7	-4,1
Dostosowanie cykliczne			% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
33. Wynik strukturalny			-4,7	-6,0	-7,1	-7,0
34. Wynik strukturalny pierwotny			-2,6	-3,8	-4,6	-4,3
Dług		mld PLN	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
35. Dług brutto		1691,3	49,5	54,8	59,7	65,1
36. Zmiana relacji długu brutto		178,4	5,2	5,3	4,8	5,4
Wkłady w zmiany długu brutto						
37. Wynik pierwotny (= -32)			3,1	4,3	4,7	4,1
38. Efekt kuli śnieżnej			-2,0	-1,2	-0,8	-0,8

	kod ESA	2023 (poziomy)	2023	2024	2025	2026
39. Odsetki (=14)			2,1	2,2	2,5	2,7
40. Efekt wzrostu PKB			-0,1	-1,4	-1,9	-2,0
41. Efekt inflacji			-4,0	-2,0	-1,5	-1,4
42. Dostosowania stanów i przepływów (=36-38-39)			4,1	2,3	0,9	2,0
			%	%	%	%
43. p.m. Implikowane oprocentowanie długu (= 14 / DŁUG (t-1))			5,2	4,8	4,9	4,8
Wydatki na obronność		mld PLN	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB
44. Całkowite wydatki na obronność – finansowanie krajowe	COFOG 2	74,6	2,2	2,9	3,4	3,4
45. Inwestycje w obronność – finansowanie krajowe	COFOG 2, P.51g	22,2	0,7	1,1	1,6	1,3

Źródło: Ministerstwo Finansów, Główny Urząd Statystyczny.

Krajowa klauzula wyjścia

W dniu 19 marca 2025 r. Komisja Europejska zaproponowała wszystkim państwom członkowskim tymczasowe odejście od ścieżki wydatków wcześniej rekomendowanej przez Radę UE. W opinii Komisji pozwoliłoby to na osiągnięcie przez państwa UE trwale wyższych wydatków obronnych, niezbędnych ze względu na wyjątkowe okoliczności, jakimi są agresja Rosji na Ukrainę i związane z nią zagrożenie dla europejskiego bezpieczeństwa.

W dniu 8 lipca 2025 r. Rada UE przyjęła zalecenia o skoordynowanym uruchomieniu krajowych klauzul wyjścia (*national escape clause* – NEC)¹² w 15 państwach członkowskich¹³, w tym w Polsce¹⁴, co ma umożliwić przejście państwom członkowskim do wyższych wydatków na obronność na poziomie krajowym przy zapewnieniu stabilności zadłużenia. Aktywowanie tej klauzuli umożliwi odejście od rekomendowanej przez Radę UE ścieżki wydatków do wysokości przyrostu wydatków na obronność w stosunku do sytuacji przed wojną w Ukrainie (czyli w 2021 r.), w tym wydatków ponoszonych w ramach unijnego instrumentu SAFE, jednak nie więcej niż 1,5% PKB rocznie. Należy jednak pamiętać, że pomimo uruchomienia NEC, unijny nadzór budżetowy nadal funkcjonuje, a jego zasady obowiązują. W przypadku Polski wydatki na obronność w 2021 r. (według unijnej definicji COFOG, tj. klasyfikacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji) wyniosły 1,6% PKB. Oznacza to, że wydatki na obronność wg COFOG przekraczające próg 3,1% PKB będą traktowane zgodnie z zasadami unijnego nadzoru budżetowego, tj. tak jak inne wydatki mieszczące się w definicji wydatków netto.

Wydatki na obronność w Polsce, według unijnej definicji COFOG, wzrosną do 3,4% PKB w latach 2025-2026. Oznacza to ich podwojenie, w porównaniu do 2021 r. (roku odniesienia zaproponowanego przez Komisję) – przyrost o 1,8 pkt. proc.

¹² Pełną definicję oraz szczegółowy opis mechanizmu krajowej klauzuli wyjścia zawiera dokument *Sprawozdanie z wdrażania Średniookresowego Planu Budżetowo-Strukturalnego na lata 2025-2028 z roku 2025* (s. 12).

¹³ Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Estonia, Grecja, Finlandia, Chorwacja, Węgry, Litwa, Łotwa, Polska, Portugalia, Słowacja i Słowenia. Ponadto, w październiku 2025 r. NEC została aktywowana dla Niemiec a w lutym 2026 r. dla Austrii.

¹⁴ Zalecenie Rady zezwalające Polsce na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263

Zaktualizowana prognoza działań na rzecz redukcji nadmiernego deficytu w latach 2025-2026

Rząd kontynuuje działania zaprezentowane w *Informacji o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu* (dalej jako *Informacja*), przyjętej w październiku 2025 r. W związku z wetem Prezydenta RP do ustaw zawierających zmiany podatkowe, które zostały przedstawione w *Informacji* i miały wejść w życie od 2026 r. tj.:

- podwyżka stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane i wyroby pośrednie,
  - podwyżka opłaty od środków spożywczych tzw. „opłata cukrowa”,
  - podwyżka stawki zryczałtowanego podatku od wygranych PIT z 10% do 15%,
  - uszczelnienie przepisów w zakresie opodatkowania fundacji rodzinnych w CIT,
- podjęta została decyzja o przesunięciu wejścia w życie tych działań od 2027 r.

Ponadto, zmieniła się wielkość skutków działań zaprezentowanych w *Informacji*, w tym m.in.:

- podwyżka stawki podatku CIT dla banków oraz podatku od niektórych instytucji finansowych (wejście w życie od 2026 r.),
- rozszerzenie sieci dróg płatnych SPOE KAS oraz zmiana stawek opłaty elektronicznej (wejście w życie od 2026 r.),
- podwyższenie stawki VAT do 23% na bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych oraz napoje energetyzujące zawierające w swoim składzie min. 20% soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego (wejście w życie od 2026 r.).

Jednocześnie, *Sprawozdanie* uwzględnia wpływ unijnego instrumentu SAFE na sektor instytucji rządowych i samorządowych. Z uwagi na konstrukcję zawartego w art. 20 *rozporządzenia Rady (UE) 2025/1106 ustanawiającego Instrument na rzecz Zwiększenia Bezpieczeństwa Europy („instrument SAFE”)* poprzez *Wzmocnienie Europejskiego Przemysłu Obronnego*, zwolnienia z podatku VAT dostaw¹⁵ produktów związanych z obronnością lub innych produktów do celów obronnych przewiduje się ubytek w dochodach z tego tytułu. Ubytek ten powoduje konieczność równowartościowego ograniczenia wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych lub wdrożenia zmian w zakresie podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, które zapewnią neutralność tego działania dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych.

---

¹⁵ W tym również wewnątrzspółnotowe nabycia i przywóz.

Tabela 9. Szacunkowy wpływ istotnych działań dyskrecyjnych

Tytuł/opis działania		Działanie jednorazowe	Wydatki/ dochody	Kod ESA	2024	2025	2026
					% PKB	% PKB	% PKB
I.	Działania w podatku od towarów i usług (ogółem), w tym:	Nie	Dochody	D.2	0,23	0,09	-0,09
	1. Efekt wycofania "Tarczy antyinflacyjnej w VAT" - wdrożonej w 2023 r.	Nie	Dochody	D.2	0,29		
	2. Czasowe obniżenie stawek VAT w 2024 r. i efekt powrotu do właściwej stawki w 2025 r.	Nie	Dochody	D.2	-0,08	0,07	
	3. Wprowadzenie obowiązku wystawiania e-faktur (system KSeF)	Nie	Dochody	D.2			0,05
	4. Rozszerzenie systemu monitorowania przewozu i obrotu (SENT)	Nie	Dochody	D.2			0,01
	5. Podniesienie limitu zwolnienia podmiotowego z VAT z 200 tys. PLN do 240 tys. PLN od 2026 r.	Nie	Dochody	D.2			-0,01
	6. Podwyższenie stawki VAT do 23% na bezalkoholowe odpowiedniki napojów alkoholowych oraz niektóre napoje energetyzujące	Nie	Dochody	D.2			0,00
	7. Wpływ instrumentu SAFE na dochody z VAT	Nie	Dochody	D.2		-0,02	-0,14
II.	Działania w podatku akcyzowym, w tym:	Nie	Dochody	D.2	0,06	0,15	0,16
	1. Mapa drogowa akcyzy na lata 2022-2027	Nie	Dochody	D.2	0,06	0,06	0,06
	2. Indeksacja stawek akcyzy (aktualizacja Mapy drogowej akcyzy)	Nie	Dochody	D.2		0,09	0,09
III.	Działania w podatku dochodowym od osób prawnych, w tym:	Nie	Dochody	D.2	0,00	0,02	0,16
	Podwyższenie stawki CIT dla banków oraz zmniejszenie stawki podatku od niektórych instytucji finansowych	Nie	Dochody	D.5			0,16
IV.	Działania w podatku dochodowym od osób fizycznych, w tym:	Nie	Dochody	D.5	0,42	0,32	0,28
	Utrzymanie parametrów skali podatkowej w PIT	Nie	Dochody	D.5	0,42	0,32	0,28
V.	Pozostałe działania ogółem, w tym:	Nie	Dochody		-0,31	-0,44	0,13
	1. "Niskie Podatki"	Nie	Dochody	D.5	0,24		
	2. Dochody z tytułu energii w 2023 r. (odpis energetyczny i gazowy)	Nie	Dochody	D.2	-0,81		
	3. Dochody z tytułu energii w 2024 r. (odpis energetyczny i gazowy)	Nie	Dochody	D.2	0,42	-0,39	
	4. Wakacje składkowe	Nie	Dochody	D.61	-0,04	-0,01	0,00
	5. Rozszerzenie sieci dróg płatnych SPOE KAS (uwzględnienie zmian w 2024 r. i 2026 r.)	Nie	Dochody	P.11	0,01	0,03	0,06
	SUMA				0,41	0,14	0,64

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Kluczowe działania dyskrecyjne z Planu w latach 2024-2026 (powyżej 0,1% PKB)

I. Działania w obszarze VAT (ogółem)

W 2023 r. obowiązywała *Tarcza antyinflacyjna* obejmująca obniżenie stawek podatku VAT na niektóre artykuły żywnościowe, która została przedłużona na I kwartał 2024 r. Oznacza to, że od II kwartału 2024 r. stawki podatku VAT wróciły do ustawowego (wyższego) poziomu.

Pogorszenie wpływów z podatku VAT w latach 2025-2026 wynika z późniejszego niż założono w *Planie* wdrożenia systemu SENT¹⁶ (w 2026 r. zamiast w 2025 r.).

Jednocześnie, negatywny wpływ na dochody z VAT będzie miała konstrukcja instrumentu SAFE, zwalniająca zakupy realizowane w tym programie z podatku VAT. W prognozie uwzględniono wstępny szacunek potencjalnych ubytków w VAT z tytułu SAFE. Aktualizacja skutków instrumentu SAFE zostanie przedstawiona w kolejnych edycjach *Informacji i Sprawozdania*.

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Plan	0,23	0,14	0,04
Sprawozdanie 2026	0,23	0,09	-0,09
Różnica	0,00	-0,05	-0,13

Źródło: Ministerstwo Finansów.

II. Działania w obszarze podatku akcyzowego (ogółem)

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Plan	0,06	0,15	0,14
Sprawozdanie 2026	0,06	0,15	0,16
Różnica	0,00	0,01	0,01

Źródło: Ministerstwo Finansów.

— *Mapa drogowa akcyzy na lata 2022-2027*

Mechanizm działania: podwyższenie stawek podatku akcyzowego na będące używkami wyroby alkoholowe¹⁷, wyroby tytoniowe¹⁸ oraz wyroby nowatorskie¹⁹, jak również ustanowienie od 2022 r. minimalnej stawki dla tytoniu do palenia²⁰, a także podwyższenie od 2022 r. minimalnej stawki na papierosy²¹.

Metodologia: sposób szacowania skutków działania został przedstawiony w Ocenie Skutków Regulacji w ramach procesu legislacyjnego (druk sejmowy 1673²²). Skutki te uwzględniają wpływy zarówno z akcyzy, jak i z podatku VAT.

¹⁶ System Elektronicznego Nadzoru Transportu - państwowy, teleinformatyczny system KAS, monitorujący drogowy i kolejowy przewóz „towarów wrażliwych” (paliwa, alkohol, susz tytoniowy, odpady) oraz od 17 marca 2026 r. odzież i obuwie.

¹⁷ Indeksację stawek na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane z wyłączeniem cydru i perry oraz wyroby pośrednie o 10% w 2022 r. i co roku o 5% w latach 2023-2027.

¹⁸ Indeksacja stawki kwotowej co roku o 10% w latach 2023-2027 na papierosy, tytoń do palenia, cygara i cygaretki oraz na susz tytoniowy.

¹⁹ Indeksacja stawki kwotowej o 100% od 1.01.2022 r. i co roku o 10% w latach 2023-2027.

²⁰ W wysokości 100% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży tytoniu do palenia.

²¹ Do 105% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży.

²² <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=1673>

— **Aktualizacja Mapy drogowej akcyzy od 2025 r. do 2027 r.**

Mechanizm działania: podwyższenie stawek akcyzy na wyroby tytoniowe i ich substytuty²³ oraz objęcie zakresem ww. mapy w latach 2025-2027 płynu do e-papierosów (podwyższenie stawki akcyzy na płyn o 75%, 50% i 25% r/r) - wprowadzenie rocznej ważności znaków akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych.

Metodologia: sposób szacowania skutków działania został przedstawiony w Ocenie Skutków Regulacji w ramach procesu legislacyjnego (druk sejmowy 692²⁴). Skutki uwzględniają wpływy zarówno z akcyzy, jak i z podatku VAT.

— **Objęcie podatkiem akcyzowym nowych kategorii wyrobów, tj. urządzeń do waporyzacji, zestawów części do urządzeń do waporyzacji, saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych, a także rozszerzenie zakresu definicji wyrobów nowatorskich.**

Mechanizm działania:

- objęcie podatkiem akcyzowym nowych kategorii wyrobów akcyzowych: urządzeń do waporyzacji (wielorazowych papierosów elektronicznych, podgrzewaczy, urządzeń wielofunkcyjnych), zestawów części do urządzeń do waporyzacji, saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych,
- rozszerzenie definicji wyrobów nowatorskich²⁵ w celu objęcia podatkiem akcyzowym również wyrobów nowatorskich beztytoniowych,
- objęcie podatkiem zestawów części do urządzeń do waporyzacji,
- wprowadzenie zwiększonej akcyzy o 40 zł na płyn do papierosów elektronicznych zawarty w jednorazowych papierosach elektronicznych.

Metodologia: sposób szacowania skutków działania został przedstawiony w Ocenie Skutków Regulacji w ramach procesu legislacyjnego (druk sejmowy 981²⁶). Skutki te uwzględniają wpływy zarówno z akcyzy, jak i podatku VAT.

III. Działania w obszarze podatku dochodowego od osób prawnych (ogółem)

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Plan	0,00	0,05	0,00
Sprawozdanie 2026	0,00	0,02	0,16
Różnica	0,00	-0,03	0,16

Źródło: Ministerstwo Finansów.

²³ Podwyższenie: części kwotowej stawki akcyzy na papierosy o 25%, 20% i 15% w stosunku do stawki obowiązującej odpowiednio w 2024 r., 2025 i 2026 r.; części kwotowej stawki akcyzy na tytoń do palenia o 38%, 30% i 22% w stosunku do stawki obowiązującej odpowiednio w 2024 r., 2025 r. i 2026 r.; części kwotowej stawki akcyzy na wyroby nowatorskie o 50%, 20% i 15% w stosunku do stawki obowiązującej odpowiednio w 2024 r., 2025 r. i 2026 r.

²⁴ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/druk.xsp?nr=692>

²⁵ Są to wyroby będące: a) mieszaniną, w której składzie znajduje się tytoń lub susz tytoniowy, b) mieszaniną, w której składzie znajdują się substancje inne niż określone w a), zarówno z nikotyną, jak i bez nikotyny, z wyłączeniem płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów wykorzystywanych wyłącznie w celach medycznych, c) mieszaniną, o której mowa w a) lub b), oraz zawierające odrębnie płyn do papierosów elektronicznych, które po podgrzaniu dostarczają aerozol bez spalania mieszaniny, inne niż wyroby, o których mowa w art. 98 ust. 1 i art. 99a ust. 1 (art. 2 ust. 1 pkt 36 ustawy o podatku akcyzowym).

²⁶ <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=981>

— **Zmiana stawki CIT dla banków oraz zmniejszenie stawki od podatku od niektórych instytucji finansowych**

Mechanizm działania:

1. zmiana stawki w podatku CIT dla banków do:
  - 30% podstawy opodatkowania w 2026 r.,
  - 25% podstawy opodatkowania w 2027 r.,
  - 23% podstawy opodatkowania w 2028 r. i latach kolejnych,
2. obniżenie - w odniesieniu do wskazanych w ustawie podatników podatku od niektórych instytucji finansowych²⁷ - obowiązującej stawki tego podatku, z poziomu 0,0366% podstawy opodatkowania do:
  - 0,0329% podstawy opodatkowania w 2027 r.,
  - 0,0293% podstawy opodatkowania od 2028 r. i latach kolejnych.

Powyższe działanie ma charakter podatku od nadzwyczajnych zysków²⁸.

Metodologia: sposób szacowania skutków działania został przedstawiony w Ocenie Skutków Regulacji w ramach procesu legislacyjnego (druk sejmowy 1752²⁹).

IV. Działania w obszarze podatku dochodowego od osób fizycznych (ogółem)

— **Utrzymanie parametrów skali podatkowej w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)**

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Plan	0,38	0,25	0,24
Sprawozdanie 2026	0,42	0,32	0,28
Różnica	0,04	0,07	0,04

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Mechanizm działania: efekt wynika z progresywności systemu PIT w zakresie dochodów podatników opodatkowanych w ramach tzw. skali podatkowej.

Metodologia: efekt progresji oszacowano przy wykorzystaniu modelu mikrosymulacyjnego POLSIM na zanonimizowanych danych pochodzących z indywidualnych deklaracji podatkowych za 2024 r., które zostały zwaloryzowane na poszczególne lata.

²⁷ W myśl art. 4 pkt 1-4 ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. 2016 poz. 68) są to:

- 1) banki krajowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy prawo bankowe,
- 2) oddziały banków zagranicznych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy prawo bankowe,
- 3) oddziały instytucji kredytowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy prawo bankowe,
- 4) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

²⁸ Zgodnie z GUS, w 2024 r. wynik finansowy netto banków w Polsce wyniósł 42,0 mld zł, co oznacza wzrost o 51,9% rok do roku (w porównaniu do 27,6 mld zł wyniku w 2023 r.) – uzasadnienie do projektu ustawy (por. przypis 29).

²⁹ <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=1752>

V. Działania w obszarze innych podatków, opłat lub innych danin publicznych

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Plan	-0,30	-0,38	0,00
Sprawozdanie 2026	-0,31	-0,44	0,13
Różnica	-0,01	-0,06	0,13

Źródło: Ministerstwo Finansów.

— Rozszerzenie sieci dróg płatnych SPOE KAS w 2024 r. i w 2026 r. oraz podniesienie stawek opłat

Działanie zostało wdrożone po przyjęciu Planu.

Mechanizm działania:

- 2024 r. - rozszerzenie sieci dróg krajowych objętych elektronicznym systemem poboru opłat³⁰,
- 2026 r. - rozszerzenie sieci dróg krajowych objętych elektronicznym systemem poboru opłat oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej³¹.

Metodologia: sposób szacowania skutków działania został przedstawiony w Ocenie Skutków Regulacji w ramach procesu legislacyjnego – strona Rządowego Centrum Legislacji, numer w wykazie prac rządu odpowiednio RD106³² oraz RD247³³.

Zaktualizowana prognoza długu na lata 2024-2026

Zarządzanie długiem publicznym ukierunkowane jest na realizację celu określonego w *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych*, tj. sfinansowanie potrzeb pożyczkowych w sposób zapewniający minimalizację kosztów obsługi długu w długim horyzoncie przy przyjętych ograniczeniach dotyczących ryzyka.

Wzrost długu według definicji UE w 2025 r. był głównie wypadkową:

- potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa (+317,7 mld zł), głównie jako wypadkowa deficytu budżetu państwa w wysokości 275,6 mld zł, salda pożyczek udzielonych (+19,6 mld zł), zarządzania środkami europejskimi (+13,8 mld zł), środków na finansowanie deficytu budżetu środków europejskich (+13,5 mld zł);
- przekazania obligacji skarbowych na podstawie innych ustaw niż *ustawa o finansach publicznych* (+17,9 mld zł);
- wzrostu zadłużenia Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (FWSZ) o 35,9 mld zł;
- spadku skonsolidowanego zadłużenia Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) o 33,7 mld zł w wyniku wykupu obligacji PFR0325 i PFR0925,

³⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1574)

³¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej (Dz.U. z 2026 r. poz. 33)

³² <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12388001>

³³ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12404301/katalog/13169945#13169945>

— różnic kursowych (-14,5 mld zł) - umocnienia złotego wobec EUR, USD i JPY przy osłabieniu wobec SEK.

Przewiduje się, że relacja długu publicznego do PKB według definicji UE wzrośnie do 65,1% w 2026 r., co oznacza, że wartość referencyjna długu na poziomie 60% określona w Traktacie o funkcjonowaniu UE zostanie przekroczona.

Wzrost relacji długu do PKB w 2026 r. będzie przede wszystkim konsekwencją kształtowania się potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i funduszy powołanych w Banku Gospodarstwa Krajowego, przede wszystkim Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych oraz tempa wzrostu nominalnego PKB.

Tabela 10. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2024-2026

	2024	2025	2026
	% PKB	% PKB	% PKB
Dług brutto	54,8	59,7	65,1
zmiana relacji długu	5,3	4,8	5,4
Plan (<i>Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029</i>): dług brutto		59,8	65,4
Różnica [dług brutto – Plan]		-0,1	-0,3

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB w 2025 r. była na poziomie zbliżonym do prognozy przedstawionej w *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029*. Niższa relacja w 2026 r. wobec Strategii wynika m.in. z aktualizacji założeń dotyczących zarządzania płynnością budżetu państwa, salda pożyczek z KPO oraz kształtowania się nominalnego wzrostu PKB.

II. REFORMY I INWESTYCJE

Część strukturalna *Sprawozdania* składa się z wykazu reform i inwestycji zaplanowanych na lata 2025-2028 (tabela 11). Działania te zawarte zostały w *Planie* przyjętym przez Radę Ministrów 8 października 2024 r. Tabela stanowi wykaz działań ze wskazaniem statusu ich realizacji. Szersze informacje na temat realizacji każdego z tych działań znajdują się w dalszej części *Sprawozdania*. W *Sprawozdaniu* wykazane zostały działania dotychczas podjęte w ramach każdej reformy lub inwestycji oraz działania przewidziane do podjęcia w 2026 roku.

W tabelarycznych załącznikach do *Sprawozdania*, zawierających informacje na temat realizacji Europejskiego filara praw socjalnych (EFPS) oraz Celów zrównoważonego rozwoju wykazane zostały działania, które wykraczają poza zakres *Planu*. Wynika to z celu tych załączników, jakim jest pokazanie szerszego wachlarza działań podejmowanych w Polsce w odpowiedzi na potrzeby wynikające z zasad EFPS i Celów zrównoważonego rozwoju. W odniesieniu do postępów z realizacji Zaleceń Rady UE dla Polski (CSR) – ze względu na przejrzystość dokumentu – wykazano informacje na temat działań podjętych w 2025 r.

Sprawozdanie w części strukturalnej zawiera działania realizowane również w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Zgodnie z oczekiwaniem Komisji są one raportowane w europejskiej bazie FENIX. Zbieżność terminów przedłożenia *Sprawozdania* do Komisji Europejskiej oraz aktualizowania europejskiej bazy FENIX danymi z I kwartału 2026 r. uniemożliwia przedstawienie w tym *Sprawozdaniu* aktualnej i kompletnej informacji z realizacji działań ujętych w KPO. Z tego powodu wyciąg z bazy FENIX nie stanowi załącznika do niniejszego *Sprawozdania*. Baza FENIX zostanie uzupełniona przez Instytucję Koordynującą KPO – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej najpóźniej do 30 kwietnia 2026 r. Informacje będą dostępne pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/fenix/bi-annual/milestones/PL>.

Tabela 11. Reformy i inwestycje w latach 2025-2028 na tle zaleceń Rady UE z 2025 roku i wspólnych priorytetów UE

Lp.	Reformy i inwestycje	KPO/ Umowa partnerstwa	Zalecenia Rady UE dla Polski	Wspólne priorytety UE ³⁴	Status działania
Konkurencyjność gospodarki					
1.	Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki – Projekt ustawy – <i>Prawo własności przemysłowej</i> - UPRP/MRiT ³⁵			Priorytet nr 1 Priorytet nr 2	Nieukończone
2.	Rozszerzanie dostępu do zamówień publicznych dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw – MRiT		CSR 3.3	Priorytet nr 1	Zgodne z harmonogramem
Rynek pracy					
3.	(a) Reforma oraz inwestycja wspierająca reformę instytucji rynku pracy – MRPiPS b) Wzrost uczestnictwa w rynku pracy poprzez rozwój opieki długoterminowej – MZ/MRPiPS/ KPRM (polityka senioralna)	<u>KPO A.4.1: Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy.</u> <u>KPO A4.1.1: Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy.</u> KPO A4.6: Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej. <u>UP 2021-2027</u> 1.4. Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4).	CSR (2024) 3.1	Priorytet nr 2	Ukończone w zakresie legislacji Zgodne z harmonogramem w zakresie inwestycji Zgodne z harmonogramem

³⁴ Lista priorytetów: 1) Sprawiedliwa ekologiczna i cyfrowa transformacja, 2) Odporność społeczna i gospodarcza, 3) bezpieczeństwo energetyczne.

³⁵ Pełne nazwy instytucji odpowiadających za dane działanie są podane w rozdziale II.1.

Cyfryzacja gospodarki					
4.	Powszechny dostęp do szybkiego Internetu – MC	<p><u>KPO C1.1.1</u> Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam.</p> <p><u>UP 2021-2027</u> 1.1. Cel „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (CP1).</p>	CSR (2024) 3.3	Priorytet nr 1	Zgodne z harmonogramem
5.	Robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw – MAP	<p><u>KPO A2.1.1</u>: Inwestycje w obszarze robotyzacji i cyfryzacji w przedsiębiorstwach.</p> <p><u>UP 2021-2027</u></p> <p>1.1.Cel „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej”.</p>	CSR (2024) 3.3	Priorytet nr 1	Zgodne z harmonogramem
6.	Wspieranie zaawansowanej transformacji cyfrowej – MC	<p><u>KPO C4.1.1</u>: Wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu technologii przetwarzania w chmurze.</p>	CSR (2024) 3.3	Priorytet nr 1	Zgodne z harmonogramem
Zielona gospodarka/zrównoważony rozwój					
7.	Zielona transformacja na obszarach miejskich Projekt ustawy o zmianie ustawy – <i>Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</i> (UC33) – MKiŚ/MFiPR	<p><u>KPO B3.4</u>: Inwestycje na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast.</p> <p><u>UP 2021-2027</u></p>	CSR 4.3 CSR 4.4	Priorytet nr 1	Ukończone w zakresie ustawy Zgodne z harmonogramem

		1.2 Cel „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”.			w zakresie inwestycji
8.	Bardziej zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych na obszarach wiejskich - MRiRW	KPO B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich. Wsparcie w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.	CSR 4.4	Priorytet nr 1 Priorytet nr 2	Ukończone Zgodne z harmonogramem
9.	Wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - MI		CSR 4.4	Priorytet nr 2	Nieukończone
Infrastruktura energetyczna/bezpieczeństwo energetyczne					
10.	a) Reforma energetyki wiatrowej: - MKiŚ b) Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz na rzecz morskiej energetyki wiatrowej) - MAP.	KPO B2.3: Wsparcie inwestycji w obszarze morskich farm wiatrowych. KPO B3.6 Poprawa warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. <u>KPO G3.1.5: Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz na rzecz morskiej energetyki wiatrowej) - wsparcie zwrotne.</u>	CSR 4.3	Priorytet nr 1 Priorytet nr 3	Zgodne z harmonogramem Zgodne z harmonogramem
11.	Systemy magazynowania energii - MKiŚ	<u>KPO G1.1.3: Systemy magazynowania energii - wsparcie bezzwrotne.</u>	CSR 4.3	Priorytet nr 1 Priorytet nr 3	Zgodne z harmonogramem

	Uruchomienie wielkoskalowego systemu magazynowania energii (BESS). Modernizacja magazynu szczytowo-pompowego	<u>KPO G3.3.1: Systemy magazynowania energii - wsparcie zwrotne.</u>			
12.	Rozwój technologii wodorowych (a) Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru - MKiŚ (b) Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych - MKiŚ	<u>KPO B2.1.1: Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru - wsparcie bezzwrotne</u> <u>KPO B2.1: Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych.</u>	CSR 4.3	Priorytet nr 1 Priorytet nr 3	Zgodne z harmonogramem Ukończone
13.	Infrastruktura energetyczna (a) Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna - MKiŚ (b) Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu przyłączenia nowych OZE (odnawialnych źródeł energii) - MKiŚ (c) Infrastruktura energetyczna (działanie 2.3 FENiKS) - MKiŚ (d) Działanie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW).02.01 Dystrybucja energii - MKiŚ	<u>KPO G1.2.3: Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna - wsparcie bezzwrotne.</u> <u>KPO G1.2.4: Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu umożliwienia przyłączenia nowych odnawialnych źródeł energii - wsparcie bezzwrotne</u> <u>UP 2021-2027:</u> Cel polityki 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa. Cel szczegółowy 2.3 „Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz	CSR 4.3	Priorytet nr 1 Priorytet nr 3	Opóźnione Zgodne z harmonogramem Zgodne z harmonogramem Zgodne z harmonogramem

		<i>systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E)".</i>			
14.	Wsparcie sektorów polskiej gospodarki, które bezpośrednio ponoszą koszty transformacji energetycznej – MKiŚ	<u>KPO G3.1.4</u> <i>Wsparcie na rzecz krajowego systemu energetycznego (Fundusz Wsparcia Energetyki).</i>	CSR 4.3	Priorytet nr 1 Priorytet nr 3	Zgodne z harmonogramem

Źródło: Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

II.1. Informacja na temat realizacji reform i inwestycji z tabeli 11

Obszar: Konkurencyjność gospodarki

1. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki – Projekt ustawy – Prawo własności przemysłowej (Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polski/Ministerstwo Rozwoju i Technologii)

Projekt ustawy – *Prawo własności przemysłowej* (UC81 – wpisany do wykazu prac RM 23 grudnia 2024 r.), kompleksowo reguluje zagadnienia związane z ochroną własności przemysłowej.

Główne podjęte działania:

- W 2025 r. przeprowadzono dodatkowe konsultacje w zakresie rozwiązań istotnie zmieniających obecne regulacje, tak aby zaproponowane rozwiązania w jak największym stopniu odpowiadały na potrzeby użytkowników systemu ochrony własności przemysłowej.
- Za zasadne uznano wyłączenie przepisów związanych z dostosowaniem przepisów krajowych do *rozporządzenia PE i Rady (UE) 2023/2411 w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rzemieślniczych i przemysłowych* do odrębnej ustawy nowelizującej obowiązującą ustawę – *Prawo własności przemysłowej z dnia 30 czerwca 2000 r.* Ta nowelizacja, jako projekt UC143 została wpisana do Wykazu prac RM 10 lutego 2026 r., a 24 lutego 2026 r. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania.
- W 2025 r. procedowany był także projekt ustawy o zmianie ustawy – *Prawo własności przemysłowej* (UDER85), realizujący postulat Rządowego Zespołu ds. Deregulacji, dotyczący kwestii związanych z ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa w postępowaniu przed Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Projekt został wpisany do Wykazu prac RM 30 lipca 2025 r., a 8 września 2025 r. projekt ustawy został skierowany do uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania. Z uwagi na bardzo negatywne stanowisko użytkowników systemu ochrony własności przemysłowej przedstawione w ramach konsultacji, podjęto działania zmierzające do wycofania projektu z dalszych prac legislacyjnych.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- W 2026 r. projekt UC81 powinien przejść procedurę legislacyjną, tj. zostać poddany procesowi konsultacji, przyjęty przez Radę Ministrów i uchwalony przez Parlament.

2. Rozszerzanie dostępu do zamówień publicznych dla sektora MŚP (Ministerstwo Rozwoju i Technologii)

Główne podjęte działania:

- Wsparcie merytoryczne dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w postaci cyklu szkoleń z zakresu ubiegania się o zamówienie publiczne: w 2025 r. kontynuowano cykl szkoleń rozpoczętych w 2023 r. i przeznaczonych dla MŚP. W ramach bezpłatnych i całodniowych szkoleń w miastach wojewódzkich przeszkolono ponad 1000 przedstawicieli MŚP, łącznie w 48 szkoleniach (działanie ukończone).
- Stworzenie platformy internetowej pzp.gov.pl przeznaczonej dla uczestników rynku zamówień publicznych. Platforma stanowić będzie nowoczesne repozytorium wiedzy z zakresu zamówień publicznych. W 2025 r. kontynuowano realizację projektu rozpoczętego w roku 2023. Dokonano odbioru trzeciego etapu projektu obejmującego stworzenie następujących modułów: Wiedza, Forum, Konsorcjum, Wyszukiwarka Orzecznictwa, Kontrole. Dodatkowo stworzone zostały dwa kolejne moduły: Baza certyfikacji i eKIO (działanie kontynuowane, zgodnie z harmonogramem).

- 5 sierpnia 2025 r. uchwalona została *ustawa o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych*. W swej zasadniczej części ustawa wejdzie w życie 12 lipca 2026 r. (działanie kontynuowane, zgodnie z harmonogramem).

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Udostępnienie kolejnych modułów platformy pzp.gov.pl do publicznego użytku przez uczestników rynku zamówień publicznych.
- Opracowanie aktów wykonawczych do ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r. o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych. Ustawa przewiduje wydanie następujących rozporządzeń: art. 5 ust. 4 – w zakresie poziomów zdolności, art. 24 ust. 5 – w zakresie wzoru i zakresu danych certyfikatu, art. 25 – w zakresie procedury certyfikacji.

Obszar: Rynek pracy

3.

a) *Reforma oraz inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej)*

W II kwartale 2025 r. został zakończony proces legislacyjny dwóch aktów prawnych – *ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia* oraz *ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* weszły w życie 1 czerwca 2025 r.

W ramach IV rewizji KPO standardy funkcjonowania PSZ w Polsce (*ang. management performance framework*) zostały zastąpione opublikowaniem *Planu Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia na lata 2025-2027*.

Część inwestycyjna (szkolenia pracowników PSZ) jest w trakcie realizacji. Status działania: zgodne z harmonogramem.

Główne podjęte działania:

- Zakończono proces legislacyjny ustaw – nowe przepisy weszły w życie.
- Opracowano i opublikowano na stronie MRPiPS dokument pn. *Plan Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia na lata 2025-2027*.
- Realizowano szkolenia dla pracowników PSZ, ukierunkowane na zwiększenie zdolności publicznych służb zatrudnienia do wspierania rynku pracy.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Kontynuacja i zakończenie realizacji szkoleń dla pracowników PSZ.

b) *Wzrost uczestnictwa w rynku pracy poprzez rozwój opieki długoterminowej (Ministerstwo Zdrowia/Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej/ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – polityka senioralna)*

Główne podjęte działania:

- Przygotowanie i przeprowadzenie uzgodnień międzyresortowych *projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej* (projekt UD340 w trakcie procedowania przez KRM), zawierającej delegację do wydania rozporządzenia ws. usług opiekuńczych. Projekt uzyskał także pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Przygotowanie projektu rozporządzenia ws. usług opiekuńczych.
- Opracowanie projektu ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych (UD326), określającej wspólną dla systemów ochrony zdrowia i pomocy społecznej

podstawę definicyjną tej opieki i zasady jej koordynacji pomiędzy dwoma systemami. Opracowanie projektu rozporządzenia ws. standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej.

- W ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego KE, opracowanie przez OECD raportu dotyczącego sytuacji w zakresie zapewnienia i monitorowania jakości opieki długoterminowej przez podmioty zarządzające systemem oraz realizujące usługi w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Opracowanie przez OECD raportu z dobrych praktyk w zakresie zapewnienia i monitorowania jakości opieki długoterminowej.
- Przygotowanie materiałów analitycznych do przeglądu wydatków publicznych w celu oceny efektywności finansowania opieki długoterminowej ze środków publicznych.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Kontynuacja działań legislacyjnych w celu przyjęcia i wejścia w życie *ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (UD340) i rozporządzenia ws. usług opiekuńczych*, jako realizacja kamienia milowego A70G KPO.
- Przeprowadzenie procesu legislacyjnego i przyjęcie projektu ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych.
- Opracowanie raportu prezentującego definicję jakości opieki długoterminowej w systemie ochrony zdrowia i pomocy społecznej, zintegrowany system monitorowania i oceny jakości, gromadzenia danych i ich wykorzystywania. Przedstawienie raportu Międzyresortowemu zespołowi ds. systemowych rozwiązań związanych z osobami starszymi.
- Opracowanie raportu z przeglądu wydatków publicznych na finansowanie opieki długoterminowej, jego uzgodnienie z uczestnikami projektu i przedstawienie Międzyresortowemu zespołowi ds. systemowych rozwiązań związanych z osobami starszymi.

Obszar: Cyfryzacja gospodarki

4. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu (Ministerstwo Cyfryzacji)

Kontynuacja realizacji działań z lat poprzednich, których celem jest eliminacja obszarów wykluczenia cyfrowego, tzw. białych plam NGA (*Next-generation access*), poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do bardzo szybkiego Internetu.

Główne podjęte działania:

- Kontynuowano wdrażanie projektów (przedsięwzięć) z trzech konkursów w ramach Inwestycji C1.1.1 KPO oraz jednego konkursu w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (priorytet 01), przeprowadzonych w latach 2023-2024.
- Przeprowadzono i rozstrzygnięto czwarty konkurs dotyczący zapewnienia szybkiego Internetu na obszarach białych plam NGA w ramach wyżej wymienionej inwestycji C1.1.1.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Kontynuacja wyżej wymienionych działań realizowanych w ramach KPO i FERC. W przypadku KPO będzie również przeprowadzone rozliczenie mierników z KE w związku z zakończeniem okresu realizacji KPO w 2026 roku.

5. Robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw (Ministerstwo Aktywów Państwowych)

Celem inwestycji jest realizacja przedsięwzięć polegających na wdrażaniu rozwiązań przyczyniających się do transformacji cyfrowej, w szczególności projektów związanych z robotyzacją, sztuczną inteligencją lub cyfryzacją procesów, technologii, produktów lub usług.

Główne podjęte działania:

- Procedura wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem została zakończona, a lista rankingowa z wyboru przedsięwzięć zgłoszonych do objęcia wsparciem w trybie konkursowym została opublikowana 26 września 2024 r., natomiast lista rankingowa z wyboru przedsięwzięć zgłoszonych do objęcia wsparciem w trybie pozakonkursowym została opublikowana 2 października 2024 r.
- W dniach 4.02.2025 r., 24.06.2025, 5.08.2025, 26.11.2025 oraz 28.01.2026 r. zostały opublikowane zaktualizowane listy rankingowe z wyboru przedsięwzięć zgłoszonych do objęcia wsparciem w trybie konkursowym.
- Zgodnie ze zaktualizowanymi listami, rekomendowanych do wsparcia zostało 76 przedsięwzięć, w tym 20 z obniżonym wsparciem z uwagi na wyczerpanie dostępnej alokacji. W sumie podpisanych zostało 61 umów dla przedsięwzięć wyłonionych w trybie konkursowym oraz 10 umów, gdzie przedsięwzięcia wyłonione zostały w trybie pozakonkursowym. Dotychczas zrealizowano 23 projekty.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Potwierdzenie osiągnięcia wskaźnika A29G, tj. realizacji 40 projektów do 30 czerwca 2026 r. i ich rozliczenie do 31 sierpnia 2026 r. zgodnie z opisem wskaźnika w CID.
- Rozliczenie wszystkich umów i projektów w ramach inwestycji A2.1.1 do 31 grudnia 2026 r.

6. Wspieranie zaawansowanej transformacji cyfrowej (Ministerstwo Cyfryzacji)

Celem inwestycji C4.1.1 z KPO, realizowanej na podstawie umowy przez BGK, jest zwiększenie konkurencyjności polskich przedsiębiorców oraz poprawa bezpieczeństwa infrastruktury i budowa kompetencji cyfrowych w zakresie transformacji cyfrowej ze szczególnym uwzględnieniem chmury obliczeniowej i innych rozwiązań z zakresu nowoczesnych technologii.

Główne podjęte działania:

- 9 lipca 2025 r. BGK uruchomił nabór wniosków pożyczkowych. W związku z dużym zainteresowaniem nabór został zawieszony 1 października 2025 r. Do momentu zawieszenia naboru do BGK wpłynęło 226 wniosków o udzielenie pożyczek o łącznej wartości prawie 11,8 mld zł.
- W 2025 r. zawarto 9 umów o wartości 953 mln zł.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Zakontraktowanie 100% środków zgodnie z terminem realizacji wskaźnika w CID oraz Strategią Inwestycyjną, tj. w III kwartale 2026 r.
- Przekazanie pełnej puli środków alokacji do BGK zgodnie z harmonogramem – ostatnia transza w III kwartale 2026 r.

Obszar: Zielona gospodarka/zrównoważony rozwój

7. Zielona transformacja na obszarach miejskich. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (UC33) (Ministerstwo Klimatu i Środowiska/Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej)

Ramy prawne przedsięwzięcia stworzyło przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (zawierającej także zmiany w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie Funduszu Rozwoju Regionalnego) – Dz. U. 2024 poz. 1940). Przedsięwzięcie jest realizowane w ramach Inwestycji B3.4.1 KPO (Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast) oraz działania 2.2 FEPW - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (Adaptacja do zmian klimatu).

Inwestycja KPO ma na celu wsparcie zielonej i energetycznej transformacji poprzez zapewnienie środków na finansowanie określonych typów inwestycji wpływających na „zazielenienie” terenów miejskich, łagodzenie zmian klimatu i adaptację do nich, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów, zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej, czy rewitalizację budynków i przestrzeni miejskich.

Działanie w ramach FEPW (alokacja 163,43 mln EUR) ma na celu zwiększenie odporności miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz innych miast subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych – w obu przypadkach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców – z makroregionu Polski Wschodniej, na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu, przy wykorzystaniu rozwiązań bazujących na naturze.

Główne podjęte działania:

- 1 maja 2025 r. został zawieszony nabór w ramach Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (Inwestycja B3.4.1 KPO). 12 grudnia 2025 r. Rada UE zatwierdziła IV rewizję KPO, w wyniku której dotychczasowy wskaźnik B27L został zastąpiony przez wskaźnik B27aL, a wartość docelowa wskaźnika B27aL została zwiększona z 390 do 1033 zakończonych projektów.
- W ramach Działania 2.2 FEPW dotychczas odbyły się dwa konkursy na przedsięwzięcia infrastrukturalne w 2023 r. oraz na przełomie 2024 i 2025 r.; wskutek drugiego naboru w 2025 r. – w okresie sprawozdawczym – zakontraktowano 12 projektów o łącznej wartości ponad 252 mln zł. W okresie 15.12.2025 r. - 15.04.2026 r. trwał ostatni nabór na projekty infrastrukturalne (alokacja naboru: 210 mln zł).

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Osiągnięcie i rozliczenie wskaźnika B27aL KPO – 1033 zrealizowanych projektów w ramach Instrumentu Zielonej Transformacji Miast.
- Przeprowadzenie konkursu na opracowanie/aktualizację Miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu (alokacja naboru: 3 mln zł, termin: 16.02.2026 r. - 16.04.2026 r.).
- Monitorowanie postępu rzeczowego i finansowego przedsięwzięć wdrażanych w ramach działania 2.2 FEPW.

8. Bardziej zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych na obszarach wiejskich (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

Realizacja inwestycji KPO B3.3.1 *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* została zakończona w IV kwartale 2025 r. w związku z usunięciem w IV rewizji KPO inwestycji B3.3.1 z finansowania ze środków KPO.

Stan realizacji interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027: I.10.4 *Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu*, I.10.8 *Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym*, I.10.10 *Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie*

koncepcji inteligentnych wsi (obszar A Inwestycje w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków) – zgodnie z harmonogramem.

Główne podjęte działania:

w zakresie inwestycji KPO:

- Ogłoszono i przeprowadzono nabory wniosków o objęcie przedsięwzięcia wsparciem.
- Zawarto 75 umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem, w tym:
  - 12 z ośrodkami doradztwa rolniczego na aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW) na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej (obszar A),
  - 62 z gminami na realizację przedsięwzięć związanych z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych, w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich (obszar B),
  - 1 z Państwowym Gospodarstwem Wodnym – Wody Polskie na inwentaryzację urządzeń melioracji wodnych w celu stworzenia aktualnej bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych (obszar C).
- Wypłacono środki dla ostatecznych odbiorców wsparcia (łącznie rozliczona wartość ww. przedsięwzięć wynosi ponad 114,5 mln zł).
- Zakończono realizację przedsięwzięć do końca 2025 r.

w zakresie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027:

- Obecnie trwa rozpatrywanie przez ARiMR wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach interwencji I.10.4 w naborze z 2024 r. W ramach złożonych wniosków wnioskodawcy zaplanowali realizację 17 671 naziemnych oraz 836 podziemnych zbiorników do retencji wody. W ramach interwencji I.10.8 do 3 lutego 2026 r. złożono 38 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę ponad 512 mln zł.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- W ramach interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 I.10.8 *Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym* obsługa dotychczasowych naborów/uruchamianie kolejnych, zgodnie z harmonogramami wdrażania dla poszczególnych Samorządów Województw.

9. Wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Ministerstwo Infrastruktury)

Główne podjęte działania:

- W celu wdrożenia dyrektywy (UE) 2020/2184 procedowany był w 2025 r. przygotowany przez Ministerstwo Infrastruktury Projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw. Po przyjęciu przez Radę Ministrów, 31 lipca 2025 r. projekt ten został skierowany do Sejmu RP. Sejm przyjął ustawę 26 września 2025 r. Ponieważ Senat RP nie zgłosił poprawek, została ona skierowana do podpisu Prezydenta RP. Prezydent RP 7 listopada 2025 r. odmówił podpisania ustawy i wnioskował o ponowne jej rozpatrzenie przez Sejm RP.
- 29 grudnia 2025 r. do Sejmu wpłynął poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, wdrażający dyrektywę (UE) 2020/2184. Ustawa ta została przyjęta przez Sejm 13

marca 2026 r. i przekazana do Senatu. Senat 8 kwietnia 2026 r. przyjął ustawę bez poprawek.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Kontynuacja procesu legislacyjnego ustawy przyjętej przez Sejm 13 marca 2026 r. na podstawie projektu poselskiego. Po zakończeniu procesu legislacyjnego i wejściu w życie tej ustawy wydanie wymaganych przez nią aktów wykonawczych.

Obszar: Infrastruktura energetyczna/bezpieczeństwo energetyczne

10.

a) Rozwój morskiej energetyki wiatrowej (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania:

- Wydano rozporządzenie w sprawie maksymalnej ceny za energię elektryczną wytworzoną w morskiej farmie wiatrowej i wprowadzoną do sieci, jaka może być wskazana w ofertach złożonych w aukcji przez wytwórców (Dz.U. z 2025 r. poz. 41). Określenie wysokości ceny maksymalnej było niezbędne do uruchomienia II fazy systemu wsparcia, a w związku z tym – dla terminowego i zrównoważonego rozwoju morskich farm wiatrowych w Polsce.
- Weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1535), którą umożliwiła przeprowadzenie pierwszej aukcji dla morskich farm wiatrowych, jak również wprowadziła rozwiązania usprawniające realizację inwestycji offshore wind.
- 17 grudnia 2025 r. przeprowadzono pierwszą aukcję dla morskich farm wiatrowych. Do aukcji przystąpiło czterech wytwórców, spośród których wyłoniono trzech zwycięzców. W wyniku rozstrzygnięcia powstaną morskie farmy wiatrowe o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej 3,435 GW.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Zmiana rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dla elementów zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy oraz dla elementów stacji elektroenergetycznych zlokalizowanych na morzu, której celem jest uwzględnienie możliwości wyprowadzenia mocy z MFW w technologii HVDC.
- Przełożenie wymagań Net Zero Industry Act do krajowego porządku prawnego oraz zmiana przepisów dotyczących local content.

b) Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz na rzecz morskiej energetyki wiatrowej) (Ministerstwo Aktywów Państwowych)

Główne podjęte działania:

- W 2025 r. Bank Gospodarstwa Krajowego zakończył nabór wniosków o przyznanie wsparcia pożyczkowego z inwestycji G3.1.5 pn. Budowa morskich farm wiatrowych (Fundusz na rzecz Morskiej Energetyki Wiatrowej).
- W ramach przeprowadzonego przez BGK naboru wniosków, wsparcie z inwestycji G3.1.5 uzyskało 5 projektów morskich farm wiatrowych o łącznej mocy wytwórczej energii wynoszącej 5 044 MW, realizowanych przez deweloperów projektów: PGE Polską Grupę Energetyczną S.A., ORLEN S.A. oraz Polenergię S.A. Zakres rzeczowy projektów obejmuje w szczególności budowę i instalację fundamentów, morskich turbin wiatrowych, morskich stacji transformatorowych, kabli wewnętrznych oraz kabla eksportowego.

- łączna kwota udzielonego przez BGK wsparcia pożyczkowego z inwestycji G3.1.5 wyniosła 6 450 mln zł oraz 781,97 mln euro.
- Zrealizowano wszystkie wskaźniki i kamienie milowe zatwierdzone w KPO dla inwestycji G3.1.5, tj.:
  - zawarcie przez MAP umowy wykonawczej z BGK w sprawie powierzenia BGK obsługi inwestycji G3.1.5;
  - zawarcie przez BGK umów pożyczkowych z deweloperami projektów na 100% alokacji środków do końca 2025 r.;
  - przekazanie przez MAP do BGK do dnia 31 grudnia 2025 r. całkowitej kwoty alokacji na inwestycję G3.1.5, tj. równowartość ponad 2,2 mld euro.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Realizacja wypłaty przez BGK na rzecz deweloperów projektów, kolejnych transz udzielonych pożyczek na realizację przedsięwzięć budowy morskich farm wiatrowych (stosownie do harmonogramów ich realizacji), oraz bieżący monitoring i rozliczanie udzielonych pożyczek.

11. Systemy magazynowania energii (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania

- Ustalenie zasad objęcia wsparciem budowy dwóch wielkoskalowych magazynów energii (BESS) w ramach inwestycji KPO G1.1.3 Systemy magazynowania energii – wsparcie bezzwrotne.
- Rozstrzygnięcie naboru wniosków oraz zawarcie dwóch umów z beneficjentami na łączną kwotę ponad 690 mln zł w ramach inwestycji KPO G1.1.3 Systemy magazynowania energii - wsparcie bezzwrotne.
- Wynegocjowanie z KE zmiany zakresu rzeczowego inwestycji przy zachowaniu pierwotnego budżetu inwestycji KPO G3.3.1: Systemy magazynowania energii – wsparcie zwrotne oraz uzgodnienie zapisów strategii inwestycyjnej i umowy w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją tej inwestycji pomiędzy MKiŚ a NFOŚiGW.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.

- Rozliczenie realizacji inwestycji KPO G1.1.3 Systemy magazynowania energii - wsparcie bezzwrotne zgodnie z zapisami decyzji wykonawczej Rady UE, tj. przedstawienie protokołów odbioru instalacji systemów magazynowania energii o łącznej mocy co najmniej 1 800 MWh oraz instalacji kabli wysokiego napięcia..
- Zawarcie umowy wdrożeniowej oraz rozliczenie realizacji inwestycji KPO G3.3.1: Systemy magazynowania energii -wsparcie zwrotne zgodnie z zapisami decyzji wykonawczej Rady UE, tj. poprzez przedstawienie protokołu odbioru technicznego modernizacji górnego zbiornika, górnych i dolnych ujęć wody oraz tuneli derywacyjnych.

12. Rozwój technologii wodorowych

a) *Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)*

Główne podjęte działania:

- 28 lutego 2025 r. zakończył się nabór wniosków na infrastrukturę do wytwarzania wodoru w inwestycji B2.1.1. KPO – Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru w formie udzielania wsparcia bezzwrotnego realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Zawarto 5 umów z ostatecznymi odbiorcami wsparcia, na łączną kwotę ponad 2 117 mln zł. Projekty zapewnią łączną zdolność produkcyjną w zakresie wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego na poziomie 343 MW, co spełnia założenia Inwestycji (zdolność produkcyjna wynosząca co najmniej 315 MW).
- 26 lutego 2025 r. zatwierdzono listę rankingową przedsięwzięć dotyczących budowy, wdrożenia oraz komercjalizacji innowacyjnych jednostek transportowych napędzanych wodorem w ramach zakończonego w 2024 r. naboru w Programie Priorytetowym Wodoryzacja Gospodarki w ramach inwestycji B2.1.1 KPO, a 3 września 2025 r. została podpisana umowa między Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i ostatecznym odbiorcą wsparcia na realizację przedsięwzięcia „Zwiększenie mocy produkcyjnych PESA pozwalających na produkcję pojazdów napędzanych wodorem w oparciu o wyniki zrealizowanych prac B+R”.
- 13 lutego 2026 r. nastąpiło podpisanie umowy między Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i ostatecznym odbiorcą wsparcia na realizację przedsięwzięcia badawczo-rozwojowego dotyczącego opracowania i budowy demonstratora wodorowego pojazdu pasażerskiego z dodatkowym zasilaniem z sieci trakcyjnej.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Potwierdzenie realizacji wskaźnika KPO dotyczącego zaprojektowania i konstrukcji prototypu pasażerskiego pojazdu kolejowego napędzanego wodorem i/lub zwiększenia zdolności produkcyjnej pojazdów napędzanych wodorem, tym samym zakończenie inwestycji B2.1.1 zgodnie z harmonogramem.

b) *Poprawa warunków dla rozwoju technologii wodorowych oraz innych gazów zdekarbonizowanych (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)*

Działanie zostało zrealizowane i zakończone w 2024 r.

13. Infrastruktura energetyczna

a) *Rozwój sieci przesyłowych, inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)*

Opóźnienie dotyczące terminu podpisania umów z OOW na realizację kamienia milowego G21G Centrum danych Centralnego Systemu Informacji i Rynku Energii (CSIRE) i analizatory jakości energii oraz wskaźnika G22G Systemy informacyjne na potrzeby operatora systemu przesyłowego wynika z konieczności zwiększenia alokacji inwestycji w ramach IV rewizji KPO oraz aktualizacji zapisów umowy w zakresie trwałości inwestycji. Ponadto, w 2025 r. zidentyfikowano opóźnienie w realizacji jednego z systemów ICT (G22G), który zostanie wdrożony w I kw. 2026 r., z tego powodu w ramach IV rewizji wskaźnik został przeniesiony do 8 WoP.

Główne podjęte działania:

- zakończono ocenę wszystkich złożonych wniosków i podpisano umowy dot. przedsięwzięć realizujących mierniki G17G, G19G, G20G i G22G (jeden z trzech systemów).
  - Rozbudowa systemu przesyłowego Polski w zakresie linii 400 kV - 26.05.2025 r.
  - Wzmocnienie systemu przesyłowego poprzez budowę, rozbudowę i modernizację stacji elektroenergetycznych w północnej i centralnej części Polski – 7.07.2025 r.
  - Wzmocnienie systemu przesyłowego Polski poprzez modernizację linii 220kV – 26.05.2025 r.
  - Budowa obiektów operatorskich w zakresie realizacji zadań OSP w tym rezerwowych punktów dyspozytorskich, wyposażenia ICT i centrów przetwarzania danych – 26.11.2025 r.
- Potwierdzono realizację kamienia milowego G18G *Podpisanie między operatorem systemu przesyłowego (OSP) a właściwymi organami umów o udzielenie dotacji na budowę lub modernizację odcinków sieci elektroenergetycznych*

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Podpisanie lub aneksowanie umów na realizację mierników G21G i G22G.
- Potwierdzenie realizacji mierników G17G, G19G, G20G, G21G i G22G.

b) Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu przyłączenia nowych źródeł OZE (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania:

- 31 lipca 2025 r. zakończył się nabór wniosków w ramach programu priorytetowego „Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu umożliwienia przyłączenia nowych źródeł OZE” w ramach inwestycji G1.2.4 KPO. W ramach naboru zostało złożonych 10 wniosków o objęcie wsparciem na kwotę wsparcia prawie 3 041 mln zł.
- W listopadzie i grudniu 2025 r. Rada Nadzorcza NFOŚiGW zatwierdziła dofinansowanie dla 10 wniosków złożonych przez 4 Operatorów Systemu Dystrybucyjnego na łączną kwotę wsparcia prawie 3 041 mln zł. W grudniu 2025 r. podpisano jedną umowę z Enea Operator Sp. z o.o. na kwotę wsparcia ponad 1 147 mln zł.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Pozostałe umowy z Operatorami Systemu Dystrybucyjnego zostaną zawarte w I półroczu 2026 r.

c) Infrastruktura energetyczna – działanie 2.3 FEnKS (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania:

W 2025 r. rozpoczęto trzy nabory w ramach programu FEnKS 2021-2027 (Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR) w zakresie działania 2.3 Infrastruktura energetyczna.

- Nabór wniosków o dofinansowanie w trybie niekonkurencyjnym w zakresie:
  - Budowy i modernizacji inteligentnych sieci elektroenergetycznych (sieci przesyłowe), (5.03.2025 r. - 30.06.2026 r.), alokacja 800 mln zł.
- Dwa nabory wniosków o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym w zakresie:

- Budowy i modernizacji inteligentnej sieci elektroenergetycznej (sieci dystrybucyjne), beneficjenci nieobjęci pomocą publiczną (28.07.2025 r. -30.11.2026 r.), alokacja 500 mln zł,
- Budowy i modernizacji inteligentnej sieci elektroenergetycznej (sieci dystrybucyjne), beneficjenci objęci pomocą publiczną, (31.10.2025 r. -16.02.2026 r.), alokacja 300 mln zł.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Działania w zakresie rozpoczęcia naborów zostały zakończone. Nie są planowane w 2026 r. nowe nabory w ramach programu FEnIKS 2021-2027 w zakresie działania 2.3 Infrastruktura energetyczna. Planowana jest kontraktacja projektów.

d) Działanie FEPW.02.01 Dystrybucja energii (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania:

- W 2025 r. rozstrzygnięto III nabór w ramach programu FEPW 2021-2027 (działanie 02.01 Dystrybucja energii). W wyniku naboru podpisano 2 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania ponad 208 mln zł i tym samym całkowicie wyczerpano alokację dla działania.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- Kwota alokacji została już wyczerpana.

14. Wsparcie sektorów polskiej gospodarki, które bezpośrednio ponoszą koszty transformacji energetycznej (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)

Główne podjęte działania:

- W wyniku naboru Pożyczki na sieci elektroenergetyczne w ramach Funduszu Wsparcia Energetyki, na inwestycje takie jak budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych; przekształcenie systemu elektroenergetycznego z jednokierunkowego (tzw. pasywnego) w system dwukierunkowy, umożliwiający aktywny udział odbiorców energii elektrycznej oraz integrację odnawialnych źródeł energii z systemem, zawarto łącznie 6 umów (1 w 2024 r. oraz 5 w 2025 r.) na kwotę przekraczającą 60 mld zł.
- W ramach Funduszu Wsparcia Energetyki, 13 czerwca 2025 r. ogłoszono nabór wniosków na Pożyczki na transformację energetyczną na projekty, które (i) przyczyniają się do przyspieszenia procesu dekarbonizacji poprzez stopniowe wycofywanie paliw kopalnych i zastępowanie ich zeroemisyjnymi oraz odnawialnymi źródłami energii; (ii) wpływają na poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstw; (iii) wspierają rozwój zielonego przemysłu, m.in. poprzez zwiększenie roli zielonych innowacji. W ramach naboru wpłynęło 49 wniosków o łącznej wartości prawie 18 mld zł. Dotychczas Komitet Inwestycyjny podjął pozytywne decyzje dotyczące 6 wniosków, z czego 3 umowy – na kwotę 0,68 mld zł – zostały już podpisane.

Główne działania do podjęcia w 2026 r.:

- W pierwszej połowie 2026 r. planowane jest zakończenie procesu oceny projektów w ramach naboru dla Pożyczek na transformację energetyczną oraz podpisanie umów pożyczek dla wszystkich wniosków, które uzyskają pozytywne decyzje Komitetu Inwestycyjnego.

II.2. Syntetyczne informacje o realizacji Celów zrównoważonego rozwoju, Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu, postępach w transformacji cyfrowej

Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) w Polsce

W rozdziale przedstawiono działania w odniesieniu do wybranych celów zrównoważonego rozwoju.

W zestawieniu globalnym państw realizujących 17 Celów zrównoważonego rozwoju z 2025 r. Polska uplasowała się na 9. miejscu z wynikiem 82,08 (na 167 państw poddanych ocenie)³⁶. Według raportu, **Polska osiągnęła dwa cele: SDG 1 – Koniec z ubóstwem oraz SDG 15 – Życie na lądzie**. Natomiast w najnowszej edycji (2026 r.) raportu w skali europejskiej Polska zajęła 13. miejsce, osiągając wynik 72,69 (na 35 państw poddanych ocenie)³⁷.

Polska poczyniła postępy w realizacji społecznego wymiaru Agendy 2030, a zwłaszcza w ograniczaniu ubóstwa (**SDG 1**). Obserwowany jest wzrost liczby mieszkań – w 2018 r. na 1000 osób przypadało 380,5 mieszkań, a w 2024 r. odnotowano wzrost do 425,9. Odnotowano spadek wskaźnika zagrożenia ubóstwem po transferach społecznych – z 14% w 2023 r. do 13,8% w 2024 r.

Rośnie poziom minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. Od 1 stycznia 2026 r. minimalne wynagrodzenie wzrosło do 4806 zł brutto. W wyniku corocznej waloryzacji systematycznie rosną także uposażenia dla emerytów i rencistów oraz renta rodzinna – od 1 marca 2026 r. najniższa emerytura wynosi 1978,49 zł brutto. Ponadto, corocznie od 2019 r. wypłacana jest tzw. 13 emerytura, czyli dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów. W drugiej połowie 2026 r. po raz kolejny wypłacona zostanie 14. emerytura dla określonych uprawnionych świadczeniobiorców. Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wychowawczego w ramach programu Rodzina 800+ (wcześniej Rodzina 500+) wynosi 800 zł miesięcznie na dziecko (wcześniej 500 zł). 1 stycznia 2025 r. weszła w życie ustawa o świadczeniu honorowym z tytułu ukończenia 100 lat życia. Wysokość świadczenia to 6938,92 zł miesięcznie.

Postępy w obszarze ochrony zdrowia (SDG 3) wynikają z działań w obszarze zmniejszania zapadalności na choroby cywilizacyjne i umieralności z ich powodu, profilaktyki badań, zmniejszaniu nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej, informatyzacji systemu zdrowia oraz rozwoju telemedycyny. Istotną rolę w realizacji tych działań odgrywa między innymi *Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ)*. Jego cele operacyjne obejmują m.in.: profilaktykę nadwagi i otyłości, profilaktykę uzależnień, promocję zdrowia psychicznego, zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne oraz uwzględniają wyzwania demograficzne, przed którymi stoimy. Poprawa odporności, dostępności i skuteczności systemu ochrony zdrowia to konsekwencja zabezpieczania odpowiednich zasobów i przyspieszenia wdrażania usług e-zdrowia. W Polsce funkcjonują także inne programy wieloletnie, mające na celu ochronę i poprawę zdrowia, w tym m.in.: *Narodowa Strategia Onkologiczna*, *Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032*. W 2025 r. uruchomiono program *Moje Zdrowie*, którego celem jest wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych oraz wdrożenie nawyku systematycznego wykonywania bilansu swojego zdrowia.

W zakresie realizacji SDG 8 (Wzrost gospodarczy i godna praca), Polska dąży do budowania długoterminowej konkurencyjności gospodarki i jest w czołówce krajów UE pod względem wzrostu gospodarczego. Zgodnie z prognozami przedstawionymi w niniejszym sprawozdaniu, tempo wzrostu PKB wyniesie 3,6% w 2026 r.

Polska realizuje działania na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn (SDG 5), w szczególności na rynku pracy. Gwarancje zapewnione w Konstytucji RP, Kodeksie Pracy czy innych ustawach

³⁶ Global SDG Index, Sustainable Development Report 2025.

³⁷ Europe Sustainable Development Report 2026.

obejmują m.in.: równe prawo kobiet i mężczyzn do kształcenia, zatrudnienia, awansów, jednakowego wynagrodzenia za pracę o tej samej wartości oraz do zabezpieczenia społecznego.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy – kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do kodeksu pracy uzupełniający urlop macierzyński dla pracowników rodziców dzieci przedwcześnie urodzonych oraz hospitalizowanych po urodzeniu przez długi czas. Dzięki tej zmianie pracownicy nie będą musieli korzystać z zasiłku opiekuńczego na dziecko lub urlopu wypoczynkowego, aby pójść z dzieckiem na rehabilitację czy wizytę lekarską. Udział kobiet w rynku pracy wspiera program MALUCH+, dofinansowujący opiekę nad dziećmi do lat 3.

Polska aktywizuje też osoby młode, 50+, długotrwale bezrobotne i z niepełnosprawnościami. *Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030* ma zwiększyć ich zatrudnienie w otwartym, dostępnym środowisku pracy, zapewniając równość w dostępie do zatrudnienia.

Polska realizuje zasadę równego traktowania w ramach *Krajowego Programu Działań na lata 2022-2030*. Program obejmuje działania edukacyjne, współpracę z organizacjami społecznymi oraz wdrażanie transparentności płac jako narzędzia walki z luką płacową.

Dążąc do wprowadzenia nowych wzorców odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji (SDG 12), od 2022 r. Polska wdraża nową Politykę zakupową państwa, mającą na celu zwiększenie efektywności zamówień publicznych w Polsce, w tym m.in. identyfikację zamówień o charakterze strategicznym i innowacyjnym. Służy ona także odejściu od postrzegania zamówień publicznych wyłącznie w kategoriach ściśle sformalizowanych procedur, na rzecz zakupów wpisujących się w ideę zrównoważonego rozwoju. **Wyzwaniem w ramach SDG 12 pozostają odpady elektroniczne, a także emisje gazów związane z produkcją czy importem.** W październiku 2025 r. wprowadzono system kaucyjny na jednorazowe butelki z tworzyw sztucznych do 3 litrów, szklane butelki wielorazowego użytku do 1,5 litra oraz metalowe puszki o pojemności do 1 litra.

Polska dąży do bezpieczeństwa energetycznego i niezależności surowcowej, redukując emisje i wycofując wysokoemisyjne źródła energii (SDG 7, SDG 13). W zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, Polska stopniowo wycofuje konwencjonalne źródła energii z zapewnieniem warunków bezpieczeństwa energetycznego, zwiększając jednocześnie wolumen dyspozycyjnych mocy niskoemisyjnych oraz OZE. Realizacja zadań w tym zakresie wiąże się z koniecznością kontrybucji do unijnych celów klimatycznych w ramach pakietu „Gotowi na 55”.

Zgodnie z *Krajowym Planem w dziedzinie Energii i Klimatu* szacuje się, że udział węgla w produkcji energii elektrycznej, który w 2025 r. wynosił ponad 53%³⁸, może spaść do około 23–29% do 2030 roku. Istotną rolę w procesie transformacji odegrają różne formy energetyki rozproszonej. Polska sukcesywnie zwiększa udział OZE w produkcji energii elektrycznej. W 2024 r. Polska odnotowała 17,7% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto. Według prognoz udział ten ma wzrosnąć do 30–32% w 2030 roku. W produkcji energii elektrycznej w 2025 r. udział OZE wzrósł do poziomu ponad 31% (z niemal 26% w 2023 r.). Dominującymi źródłami odnawialnej energii elektrycznej w Polsce są energetyka wiatrowa i fotowoltaika. Odnotowuje się stały wzrost mikroinstalacji fotowoltaicznych (z ok. 28,8 tys. w 2017 r. do ponad 1,6 mln na koniec 2025 r.) Przygotowane zostały również ramy prawne do rozwoju sektora energetyki wiatrowej na morzu, w którym to moce zainstalowane mają wynieść niemal 6 GW do 2030 roku.

W Polsce realizowany jest *Program polskiej energetyki jądrowej*, w związku z którym planowane jest uruchomienie pierwszej wielkoskalowej elektrowni jądrowej po 2035 r. Łączna moc zainstalowana jednostek jądrowych może wynieść w 2040 r. blisko 6 GW, a wdrożenie pierwszych komercyjnych instalacji małych reaktorów jądrowych (SMR, ang. *small modular reactors*) może nastąpić w optymistycznym scenariuszu nawet około 2035 roku. Rozwijane są również technologie wodorowe, zwłaszcza w zakresie produkcji wodoru odnawialnego, niskoemisyjnego i RFNBO, dostosowując regulacje dla ich szerszego zastosowania w przemyśle i transporcie.

---

³⁸ Źródło: Informacja statystyczna o energii elektrycznej, biuletyn miesięczny, grudzień 2025, ME, ARE S.A.

Programy takie jak Mój Prąd, Czyste Powietrze, Ciepłe mieszkanie oraz Moje Ciepło, służą rozwojowi energetyki prosumenckiej i poprawie efektywności energetycznej. W ramach kampanii Dom z klimatem, Polska zachęca obywateli do inwestycji proekologicznych oraz w czyste technologie za pomocą wsparcia finansowego. Wyszukiwarka Ekodotacji pozwala na uzyskanie wsparcia dla działań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Polska osiąga coraz lepsze wyniki w zakresie realizacji SDG 9 (innowacyjność, przemysł i infrastruktura). W Globalnym Indeksie Innowacji 2025 (*Global Index Innovation*), Polska zajęła 39 miejsce. Według danych GUS, w 2025 r. 96,2% gospodarstw domowych w Polsce posiadało dostęp do Internetu (2024 r. – 95,9%). Natomiast podstawowe lub ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe Polaków zależą od ich wieku – najwyższy odsetek posiada grupa 25-34 lata (75,7%) i 16-24 lata (73,6%). Ogółem odnotowano wzrost odsetka dla osób w wieku 16-74 lata – z 48,8% w 2024 r. do 50,4% w 2025 r.

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązują przepisy wprowadzające tzw. ulgę na robotyzację. Ulgą ma charakter czasowy i obejmuje swym zakresem lata podatkowe 2022-2026. Stanowi ona jedną z kilku preferencji fiskalnych (poza ulgą B+R, IP Box, ulgą na prototyp i zatrudnienie innowacyjnych pracowników) mających na celu podatkowe wsparcie innowacji.

Mając na celu wsparcie pracowników administracji publicznej i wyposażenie ich w wiedzę, innowacyjne umiejętności i nowe kompetencje służące skutecznemu wdrażaniu działań na rzecz Agendy 2030 i SDG, realizowane są m.in. działania edukacyjne. W 2025 r. w Ministerstwie Rozwoju i Technologii zorganizowano II edycję warsztatów dla pracowników administracji publicznej pn. „Zrównoważony rozwój = zrównoważony urząd”. Celem warsztatów było wzmocnienie wiedzy i świadomości urzędników w obszarze zrównoważonego rozwoju.

Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu (KPEiK) – syntetyczna informacja oraz dane statystyczne.

Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 roku z perspektywą do 2040 roku (KPEiK) określa główne kierunki transformacji energetyczno-klimatycznej w Polsce. Plan określa cele dotyczące bezpieczeństwa energetycznego, nowoczesnego miksu energetycznego oraz konkurencyjności gospodarki, a także wyznacza ramy dla planowania, regulacji i wykorzystania środków unijnych. Wyznacza ramy dla decyzji inwestycyjnych zarówno podmiotów publicznych, jak i prywatnych, wspierając modernizację systemu energetycznego oraz rozwój nowych projektów energetycznych.

Nowa wersja *Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 z perspektywą do 2040 r. (aKPEiK)* – opublikowana 17 grudnia 2025 r. jest efektem szerokich konsultacji i pogłębionych analiz, m.in. związanych z zapewnieniem wystarczalności mocy w KSE w perspektywie do 2040 r., dostosowujących tempo i zakres transformacji do realnych możliwości polskiej gospodarki. Dokument formalnie zostanie zatwierdzony w 2026 r.

Dane statystyczne dotyczące emisji gazów cieplarnianych, wydobycia węgla oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii, które stanowią istotne tło dla założeń KPEiK, wskazują na postępujący proces transformacji energetycznej w Polsce. W latach 1990-2024 Polska zredukowała emisję gazów cieplarnianych o 30,9% (z uwzględnieniem LULUCF – *Land use, land use change and forestry*). Największe spadki zanotowano w sektorach: Odpady (-77,6%), Energia (-26,8%) i Procesy przemysłowe (-6,4%). Do 2030 roku planowana redukcja gazów cieplarnianych, w porównaniu do 1990 roku, może wynieść nawet 43,3% -52,7%. Polska ogranicza zależność od węgla i rozwija źródła bezemisyjne, zwłaszcza OZE.

Jednym z priorytetów aKPEiK w zakresie szeroko pojętej energetyki rozproszonej jest dążenie do osiągnięcia niezależności energetycznej na poziomie lokalnym poprzez maksymalne zwiększenie autokonsumpcji produkowanej energii oraz świadczenie usług rynkowych. Ze względu na duży udział pogodozależnych instalacji OZE w Polsce, rozwój energetyki rozproszonej, w tym w szczególności

prosumenckiej, powinien być ściśle powiązany z inwestycjami w sieci elektroenergetyczne oraz zwiększeniem zdolności magazynowania energii.

Wydobycie węgla kamiennego w 2024 r. wyniosło ok. 40 mln t. W stosunku do poprzedniego roku wielkość eksploatacji węgla kamiennego spadła o ok. 2,3 mln t (o 5,51%). Wydobycie węgla brunatnego w 2024 r. wyniosło ok. 43,5 mln t i było większe o 950 tys. t (czyli 2,23%) niż w roku poprzednim.

Pod koniec grudnia 2025 r. moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii wynosiła 37,8 GW, w tym fotowoltaika osiągnęła poziom 24,8 GW, elektrownie wiatrowe 10,5 GW, elektrownie biogazowe 0,33 GW, elektrownie na biomasę 1,0 GW, a elektrownie wodne 0,98 GW.

Wg danych Agencji Rynku Energii na koniec listopada 2025 roku w Polsce działało ponad 1,6 miliona prosumentów, posiadających mikroinstalacje o mocy całkowitej powyżej 12,97 GW.

Działania regulacyjne i strategiczne

Rok 2025 był kolejnym etapem porządkowania ram prawnych na rzecz transformacji klimatycznej w Polsce. W centrum uwagi znalazły się działania rządu na rzecz poprawy dostępności infrastruktury sieciowej, rozwój odnawialnych źródeł energii zarówno na lądzie, jak i na morzu, a także wdrożenie unijnych polityk klimatycznych, w tym dotyczących ETS1 oraz Mechanizmu Dostosowywania Cen na Granicach z Uwzględnieniem Emisji CO₂ (CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism).

Jednym z najważniejszych obszarów działań w 2025 r. były prace nad reformą zasad przyłączania instalacji do sieci elektroenergetycznych, realizowanej w ramach *ustawy z dnia 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2026 poz. 516). Reforma ta odpowiada na wieloletnie problemy wynikające z przeciążenia sieci i masowych odmów przyłączeń OZE. Wprowadza m.in. elastyczne umowy przyłączeniowe, umożliwiające uruchamianie instalacji przed pełnym wzmocnieniem sieci, a także system kamieni milowych, zgodnie z którymi niewywiązywanie się inwestora z harmonogramu powoduje automatyczne wygaśnięcie umowy. Dodatkowo ustawa przewiduje obowiązek publikowania przez operatorów informacji o dostępnych mocach przyłączeniowych oraz statusie wniosków.

Istotnym elementem polityki osłonowej wobec odbiorców energii było również wprowadzenie bonu ciepłowniczego. *Ustawa z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej* ustanowiła świadczenie pieniężne adresowane do gospodarstw domowych o niskich dochodach, korzystających z ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy. Bon przysługuje gospodarstwom jednoosobowym o dochodzie do 3272,69 zł oraz wieloosobowym – do 2454,52 zł na osobę. Ustawa reguluje zasady przyznawania, wysokość świadczenia oraz procedurę składania wniosków.

W obszarze efektywności energetycznej w 2025 r. podmioty zobowiązane realizowały obowiązek oszczędności energii finalnej w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej, czyli tzw. białych certyfikatów. Ponadto prowadzono prace nad *ustawą o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz innych ustaw* (UC77), która ma na celu transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej do prawa krajowego.

W 2025 r. Polska wdrażała przepisy unijnego pakietu *Fit for 55*, m.in. rozszerzające Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS) na transport morski. Zostało to ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw, przygotowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Zgodnie z nowymi zasadami, od 1 stycznia 2025 r. przedsiębiorstwa żeglugowe są zobowiązane do zakupu uprawnień pokrywających 40% emisji CO₂ (za rok 2024) statków o pojemności powyżej 5000 GT, a od 2026 r. – 70% emisji (za rok 2025), a następnie 100% emisji (w tym również emisji CH₄ i N₂O).

Ważnym elementem było wdrożenie unijnego rozporządzenia dotyczącego mechanizmu CBAM dla okresu przejściowego do krajowego porządku prawnego, tj. *ustawa z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz niektórych innych ustaw*.

CBAM, czyli graniczna opłata wyrównawcza, będzie naliczana od wybranych towarów przemysłowych importowanych na teren UE – tj. cementu, energii elektrycznej, nawozów, żeliwa i stali, aluminium oraz wodoru. Mechanizm ma wspierać producentów działających na terenie Polski i UE, eliminując przewagę konkurencyjną firm spoza Unii, które nie ponoszą kosztów związanych z emisją CO₂. Ustawa ustanawia krajowe organy właściwe oraz reguluje obowiązki sprawozdawcze importerów i zasady funkcjonowania rejestru CBAM.

Rok 2025 przyniósł również ważne zmiany w systemie wsparcia dla morskiej energetyki wiatrowej. *Ustawa z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych* usprawniła zasady przygotowywania i przeprowadzania aukcji, umożliwiła zorganizowanie aukcji interwencyjnej w 2026 r. oraz dopuściła możliwość zgłaszania dodatkowej mocy przez projekty, które otrzymały już wsparcie w I fazie systemu. Ustawa uelastyczyła również rozliczenia ujemnego salda i wzmocniła mechanizmy zapobiegające nadmiernemu wzrostowi kosztów energii z *offshore*. Kluczowym wydarzeniem końca roku była pierwsza w historii Polska aukcja w ramach II fazy wsparcia *offshore*, przeprowadzona 17 grudnia 2025 r. przez URE. Jej wyniki obejmowały przyznanie wsparcia łącznie 3,435 GW mocy. Zwycięzcy zobowiązali się do wprowadzenia pierwszej energii do sieci w ciągu 7 lat, a łączna produkcja energii w okresie wsparcia szacowana jest na ponad 330 TWh.

W tej ustawie zostały także ujęte regulacje prawne umożliwiające zawieranie umów na zakup energii elektrycznej, ciepła lub paliw w ramach klastra energii przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) i spółki z ich udziałem z innymi członkami tego klastra, po spełnieniu wymagań określonych w ustawie. Dzięki tej regulacji JST nie będzie zobowiązana do stosowania regulacji zawartych w *ustawie Prawo Zamówień Publicznych* i będzie miała możliwość nabywania tańszej energii wytworzonej w strukturze klastra.

W 2025 r. rząd przygotował również *ustawę o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw* (UD89), która miała odblokować inwestycje w lądowe farmy wiatrowe poprzez zmniejszenie minimalnej odległości turbin od zabudowy z 700 do 500 m i zniesienie zasady 10H. Ustawa obejmowała także istotne regulacje wspierające rozwój biogazu i biometanu, w tym wprowadzenie aukcji dla instalacji biometanowych powyżej 1 MW. 21 sierpnia 2025 r. prezydent zawetował ustawę w związku z brakiem zgody na zmniejszenie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowy z 700 m do 500 m.

W odpowiedzi rząd rozpoczął prace nad nowym projektem ustawy (UD332). Nowy projekt nie zawiera już zmian dotyczących odległości 700 metrów i nie odnosi się do kwestii jej modyfikacji, koncentrując się wyłącznie na pozostałych obszarach reformy. Projekt UD332 obejmuje utrzymanie i doprecyzowanie przepisów dotyczących rozwoju sektora biogazu i biometanu, w tym możliwość organizacji aukcji dla instalacji biometanowych powyżej 1 MW, uproszczenia proceduralne oraz regulacje ułatwiające integrację biometanu z rynkiem energii. Projekt wprowadza także usprawnienia proceduralne dla realizacji inwestycji wiatrakowych – głównie w odniesieniu do etapu planistycznego i środowiskowego.

W zakresie rozwoju energetyki rozproszonej doprecyzowano, że w odniesieniu do procesów związanych z produkcją i zużyciem energii w ramach spółdzielni energetycznej nie stosuje się przepisów prawa zamówień publicznych.

Powyższy projekt ustawy zawiera także propozycję zwiększenia (do 2,2 mocy mikroinstalacji) mocy magazynu energii elektrycznej, dla której będzie obowiązywała uproszczona procedura zgłoszenia przy jego przyłączeniu do sieci elektroenergetycznej. Zgodnie z założeniami projektowanej ustawy, szacuje się, że jeżeli 20% prosumentów, którzy w danym roku przystąpią do systemu rozliczeń net-billing, zamontuje magazyn energii elektrycznej o mocy max. 2,2 mocy mikroinstalacji, to maksymalna łączna moc przyłączonych magazynów energii do końca 2029 r. wyniesie około 3,7 GW. Przy założeniu, że magazyn energii zamontowałiby wszyscy prosumenci, którzy przystąpią do systemu rozliczeń net-billing, w 2029 r. łączna moc ich magazynów energii wyniesie 18,3 GW. W ciągu 5 lat oznaczałoby to wzrost mocy zainstalowanej domowych magazynów energii na poziomie ok. 10 GW.

Ustawa z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzaniem centralnego systemu informacji rynku energii i innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 759) umożliwiła prowadzenie rozliczeń z tytułu wprowadzania do sieci elektroenergetycznej nadwyżek energii elektrycznej produkowanej przez prosumenta wirtualnego, posiadającego miejsce przyłączenia instalacji OZE oraz miejsce dostarczania energii na obszarze działania tego samego operatora systemu dystrybucyjnego.

W 2025 r. rozpoczęto prace nad projektem (UC118) ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz innych ustaw, wdrażającej do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającej dyrektywę 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady (UE) 2015/652. Dyrektywa wskazuje na konieczność ustanowienia procedur inwestycyjnych dla instalacji OZE powstających poza obszarami przyspieszonego rozwoju w taki sposób, aby sumaryczna długość ich trwania nie przekraczała 2 lat. W tym celu w projektowanej ustawie zakłada się m.in. ustalenie wyjątkowych zasad dla tych inwestycji w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko.

W aKPEiK zawarto odniesienie do Krajowego planu renowacji budynków (KPRB). KPRB wskaże i szczegółowo rozwinie wszelkie możliwe działania, które pozwolą realnie zwiększyć udział OZE w sektorze budownictwa, z uwzględnieniem roli społeczności energetycznych.

Program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r., indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI)

22 października 2024 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 125 w sprawie **Krajowego planu działania do programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 roku**³⁹. Dokument wskazuje kierunki, które mają przyspieszyć cyfrową transformację w Polsce. Plan odpowiada na wyzwania, z którymi mierzy się Polska. Są to przede wszystkim:

- potrzeba rozwoju kompetencji cyfrowych wśród obywateli;
- dalsza rozbudowa sieci 5G;
- zapewnienie powszechnego dostępu do szybkiego Internetu;
- potrzeba zwiększenia wykorzystania nowoczesnych technologii w MŚP;
- tworzenie nowych i poprawa jakości istniejących e-usług dla obywateli i firm.

Aktualnie finalizowane są prace związane z rewizją Krajowego planu działania – Ministerstwo Cyfryzacji planuje rozpoczęcie konsultacji, uzgodnień i opiniowania projektu zrewidowanego dokumentu. Zaktualizowany dokument zostanie następnie przedłożony Komisji Europejskiej.

Podstawą rewizji planu działania w zakresie polityk, środków i działań ujętych w planie, są rekomendacje zawarte w rocznym raporcie na temat stanu cyfrowej dekady w Polsce. Obejmują one m.in. aktualizacje w zakresie diagnozy stanu zaawansowania transformacji cyfrowej, a także realizowanych i nowo zaplanowanych działań w obszarach poszczególnych celów cyfrowych oraz celów ogólnych.

Wprowadzono modyfikacje w zakresie kluczowych wskaźników efektywności obejmujące opracowanie krajowych trajektorii, w oparciu o nowe wartości historyczne dla poszczególnych celów cyfrowych, celem lepszego wizualizowania ścieżki ich osiągnięcia oraz postępów w realizacji kluczowych wskaźników. Zmiany umożliwiły obserwację postępu w realizacji celów programu polityki „Droga ku Cyfrowej Dekadzie” do 2030 r. W większości przypadków rezultaty wynikające z nowych wartości historycznych wskazywały na wynik w zakresie trajektorii wynikającej z wartości historycznych, trajektorii do osiągnięcia celu lub pomiędzy. Wprowadzono również niezbędne

³⁹ Uchwała nr 125 Rady Ministrów z dnia 22 października 2024 r. w sprawie Krajowego planu działania do programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. została [opublikowana w Monitorze Polskim poz. 989](#).

modyfikacje mające na celu zachowanie spójności z projektem *Strategii Cyfryzacji Państwa* i unijną metodologią.

Dodano nowy podrozdział dotyczący wymiaru regionalnego, w którym przywołano działania podejmowane na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a także dokonano aktualizacji w zakresie załączników do korekty Krajowego planu, m.in. z zestawieniem kluczowych usług publicznych. W podsumowaniu wprowadzono istotną korektę, polegającą na zmianie częstotliwości sporządzania zbiorczego sprawozdania z realizacji Krajowego planu działania z dwóch razy w roku na raz w roku, co przyczyni się do zmniejszenia obciążeń administracyjnych i spowoduje lepszą synchronizację z cyklem pracy Komisji Europejskiej.

Zgodnie z oceną Polski w ostatnim, trzecim raporcie o stanie Cyfrowej Dekady opublikowanym 16 czerwca 2025 r., w 2024 r. Polska przekroczyła średnią unijną w trzech z piętnastu wskaźników Cyfrowej Dekady w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej i cyfrowego zdrowia:

- odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem stacjonarnych sieci o bardzo dużej przepustowości (VHCN) (PL 83,8%, UE 82,5%);
- zasięg światłowodu do lokalu (FTTP – *Fibre to the premise*) (PL 77,8%, UE 69,2%);
- odsetek osób, które mają możliwość uzyskania lub wykorzystania minimalnego zestawu danych medycznych (PL 91,8%, UE 82,7%).

Spośród pozostałych wskaźników, wszystkie z wyjątkiem jednego wykazują szybszy wzrost niż średnia unijna. Świadczy to o tym, że Polska intensywnie nadrabia zaległości wobec liderów. Jedynym wskaźnikiem, który wciąż pozostaje poniżej średniej UE i rozwija się wolniej niż unijna średnia, jest odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących technologie sztucznej inteligencji. Wskaźnik ten osiągnął poziom 5,9% (UE 13,5%)⁴⁰, co oznacza wzrost o 60,8% w porównaniu z poprzednim rokiem. Kolejny roczny raport o stanie wdrażania Cyfrowej Dekady w Polsce zostanie przedstawiony w połowie 2026 r.

---

⁴⁰ Dane zawarte w *Raporcie o stanie Cyfrowej dekady* opublikowanym w czerwcu 2025 r. Pod koniec 2025 r. zgodnie z danymi GUS wskaźnik ten wyniósł 8,7%.

Załącznik 1. Informacja z realizacji zaleceń Rady UE dla Polski z 8 lipca 2025 r.

Załącznik został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 12 marca 2026 r. Wykorzystano w nim informacje dostępne do końca lutego 2026 r.

CSR 1 część 1: Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo i wzmocnienie ogólnej gotowości obronnej, przy zapewnieniu stabilności długu zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 6 marca 2025 r. - MF

1.	Wydatki na obronność. W latach 2025-2026 wydatki na obronność wg COFOG (tj. klasyfikacji wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych według funkcji) mają wzrosnąć do 3,4% PKB. Oznacza to, że wydatki te zostaną podwojone w porównaniu do 2021 r., kiedy wyniosły 1,6% PKB [<i>Informacja o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu, przyjętej przez Radę Ministrów 21 października 2025 r.</i>].
2.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji. Zmiana rozporządzenia, która weszła w życie 11 lipca 2025 r. umożliwi uzyskanie przez przedsiębiorców produkujących broń, amunicję i materiały wybuchowe wsparcia na nowe inwestycje w formie zwolnienia z podatku dochodowego.

CSR 1 część 2: Przestrzeganie maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto, zaleconych przez Radę w dniu 21 stycznia 2025 r., w celu likwidacji nadmiernego deficytu, przy jednoczesnym wykorzystaniu, w ramach krajowej klauzuli wyjścia, możliwości zwiększonych wydatków na obronę. - MF

1.	Aktualne informacje na temat realizacji ścieżki wydatkowej zostały przedstawione w <i>Informacji o działaniach podjętych przez Polskę w celu realizacji zalecenia Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu</i> , przyjętej przez Radę Ministrów 21 października 2025 r. W dokumencie zaprezentowano szczegółowo działania, które Rząd podjął od czasu poprzedniego sprawozdania (<i>Sprawozdanie z wdrażania „Średniokresowego planu budżetowo-strukturalnego na lata 2025–2028”</i> – kwiecień 2025 r.), obejmujące zarówno te przewidziane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2026, w wysokości ponad 17 mld zł (0,4% PKB), jak i dodatkowe działania nieuwzględnione w projekcie, stanowiące pozytywny czynnik ryzyka dla prognozy przedstawionej w projekcie ustawy budżetowej na 2026 i w <i>Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029</i> . Prognozowane tempo wzrostu wydatków w latach 2024-2026 będzie wyższe od tempa zaleconego przez Radę UE. Jednak odchylenie to (wynoszące 0,4% PKB) będzie się mieściło w przyznanej Polsce w lipcu elastyczności na wydatki obronne (tzw. krajowej klauzuli wyjścia). Do podobnych wniosków doszła Komisja Europejska w ocenie przedstawionej w tzw. jesiennym pakiecie (listopad 2025). Dlatego Komisja utrzymała w zawieszeniu procedurę nadmiernego deficytu wobec Polski.
----	--

CSR 1 część 3: Poprawienie efektywności wydatków publicznych, w tym przez lepsze ukierunkowanie świadczeń społecznych, usprawnienie procesu budżetowego (...) – MF/MRPIPS

1.	Przeгляд wydatków w zakresie opieki długoterminowej. Przeгляд wydatków jest realizowany w ramach reformy A4.6 KPO Wzrost współczynnika aktywności zawodowej określonych grup poprzez rozwój opieki długoterminowej. Obecnie jest w trakcie przygotowań i ma zostać zakończony w pierwszym kwartale 2026 r. Na podstawie przeglądu wydatków na długoterminową opiekę zostaną przygotowane propozycje zmian. Ostateczny zakres i harmonogram wdrażania tych propozycji zostaną zatwierdzone na szczeblu kierownictw jednostek biorących udział w przeglądzie.
----	--

2.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przeglądu wydatków. Wprowadzono zmiany zwiększające rolę Rady Ministrów w procesie przeglądu wydatków. Minister Finansów przedłoży Radzie Ministrów informacje, w tym dotyczące wyników przeglądu wydatków (o stanie wdrożenia propozycji zmian).
3.	Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 22 grudnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu oraz trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej. Wprowadzono zmianę wzmacniającą powiązanie między przeglądem wydatków a procesem budżetowym, polegającą na ustanowieniu obowiązku przedstawiania przez dysponentów, w omówieniu do materiałów do projektu ustawy budżetowej, także informacji o sposobie wykorzystania propozycji zmian poziomu lub struktury wydatków publicznych, o których mowa w art. 175e ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zawartych w raporcie z przeglądu wydatków.
4.	Przeгляд i usprawnienie systemów świadczeń. Trwa przegląd, którego celem jest zwiększenie dostępności, przejrzystości i sprawiedliwości świadczeń, a także analiza dostępnych świadczeń pod kątem ryzyka społecznego, które obejmują. Zakres tych prac obejmuje między innymi reformę systemu świadczeń rodzinnych polegającą na włączeniu niektórych świadczeń rodzinnych do systemu pomocy społecznej, przy jednoczesnym ujednoczeniu definicji „rodziny” i „dochodu”, uproszczenie systemu świadczeń przeznaczonych dla rodzin z dziećmi poprzez ich uporządkowanie i dostosowanie do potrzeb rodzin o najniższych dochodach. Ostateczny kształt i data wejścia w życie proponowanych zmian zależą od przebiegu procesu legislacyjnego.

CSR 1 część 4: Poprawienie efektywności wydatków publicznych, w tym przez (...) zapewnienie większej przejrzystości planowania inwestycji oraz powszechniejsze stosowanie znormalizowanych procedur oceny i wyboru projektów. – MF/MFiPR.

1.	Procedury wyboru projektów w ramach funduszy europejskich. Zarówno programy krajowe, jak i regionalne posiadają procedury zapewniające przejrzystość wyboru projektów i równe traktowanie beneficjentów. Są one ustalane na podstawie obowiązujących regulacji unijnych i krajowych, w szczególności wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących wyboru projektów. Podstawą wyboru inwestycji są kryteria opracowane przez instytucję zarządzającą i zatwierdzone przez Komitet Monitorujący, w skład którego wchodzi szerokie grono podmiotów zaangażowanych w proces realizacji programu. Wprowadzono jednolite i przejrzyste zasady poprzez opracowanie dokumentów ustanawiających spójne zasady oceny i wyboru projektów dla wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za te zadania (na przykład dokument System oceny i wyboru projektów w ramach programu FENIKS, Zasady wyboru projektów w ramach programu FERS). Dokumenty te określają m.in. procedurę ustalania kryteriów wyboru projektów w przypadku konkursów (główny tryb procedury) oraz zaproszeń do składania wniosków bez konkursu, w tym projektów strategicznych – jeśli ma to zastosowanie. Zawierają szczegółowe zasady oceny wniosków i przyznawania finansowania UE, odpowiednie terminy oraz przepisy dotyczące procedury odwoławczej. Aktualne i przyszłe zaproszenia do składania wniosków są publikowane na stronach internetowych poszczególnych programów. Kryteria wyboru projektów dla każdego zaproszenia, a także wszystkie wymagania i zasady są dostępne na stronach internetowych poszczególnych programów lub na stronach internetowych instytucji pośredniczących.
2.	Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP). W 2025 r. opracowano nowy, piąty tom wytycznych dotyczących przygotowywania projektów PPP (wcześniej, w 2024 r. zaktualizowano cztery tomy wytycznych). Na bieżąco udostępniane są przykładowe dokumenty projektowe i narzędzia do przygotowywania projektów PPP. Centralna Jednostka ds. PPP w Polsce jest odpowiedzialna za wdrażanie rządowej polityki rozwoju PPP. Horyzont czasowy polityki obejmuje okres do 2030 r. Strategicznym celem polityki jest promowanie modelu PPP w celu zapewnienia efektywności, jakości i zrównoważonego charakteru inwestycji publicznych, przy jednoczesnej maksymalizacji długoterminowych korzyści społeczno-gospodarczych.
3.	Ogólne wymogi dotyczące oceny inwestycji i informowania o inwestycjach. W celu realizacji kamienia milowego A2aG w KPO, przewidziano ustanowienie obowiązku oceny inwestycji z wykorzystaniem jednolitego zestawu ogólnych kryteriów takiej oceny oraz obowiązku publikacji informacji na temat realizowanych inwestycji. Ogólne wymogi wprowadzone zostaną w drodze

<p>nowelizacji ustawy o finansach publicznych (ustawa o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, uchwalona przez Sejm 27 lutego 2026 r. i przyjęta przez Senat). Zgodnie z projektowanymi regulacjami ocenie będą podlegać inwestycje publiczne o wartości przekraczającej 10 mln zł, finansowane (co najmniej w 50%) z wydatków budżetu państwa, państwowych funduszy celowych, funduszy ustanowionych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego, jak również finansowane z wykorzystaniem skarbowych papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie. Oceny inwestycji będą prowadzone z wykorzystaniem zestawu ogólnych kryteriów, przy czym Prezes Rady Ministrów oraz ministrowie kierujący działami administracji rządowej będą odpowiedzialni za opracowanie bardziej szczegółowych rozwiązań w swoich sektorach. Ponadto, w przypadku inwestycji publicznych o wartości przekraczającej 100 mln zł lub 500 mln zł, zostaną ustanowione dodatkowe wymogi dotyczące publikowania (odpowiednio) informacji na temat inwestycji lub wniosków z oceny inwestycji. Projektowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia przejrzystości planowania inwestycji publicznych, w tym przez uczynienie informacji o inwestycjach publicznych bardziej otwartą i dostępną, a także zwiększenie efektywności i gospodarności wydatkowania środków publicznych.</p>
--

CSR 1 część 5: Przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych (...) – MFiPR/MI

<p>1. Realizacja dojrzałych projektów inwestycyjnych. Ze względu na dużą złożoność projektów infrastrukturalnych, zwłaszcza projektów kolejowych, niektóre z nich są realizowane etapami w ramach dwóch kolejnych ram finansowych. Realizacja projektu w dwóch okresach programowania oznacza, że drugi etap można uznać za dojrzały i gotowy do wyboru zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kryteria wyboru projektów fazowanych zostały przyjęte przez komitet monitorujący w marcu 2023 r. Drugie etapy projektów zostały ocenione i są obecnie wdrażane. Znaczna część środków inwestycyjnych w sektorze infrastruktury transportowej przeznaczana jest na realizację projektów, które są w zaawansowanej fazie przygotowań. Również Procedury określania priorytetów inwestycyjnych zapewniają wdrażanie najbardziej dojrzałych i przygotowanych projektów. Jednym z narzędzi zapewnienia szybkiej realizacji gotowych projektów inwestycyjnych, zwłaszcza w obszarze infrastruktury są dobrze przygotowane procedury i kryteria wyboru projektów, zapewniające realizację najbardziej dojrzałych i przygotowanych inwestycji.</p>
--

CSR 1 część 6: (...) promowanie prywatnych inwestycji, aby wspierać odbudowę gospodarki – MRiT/MFiPR/MF

<p>1. Wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach współfinansowanych przez UE pozwalające na większe zaangażowanie kapitału prywatnego. Program FEnIKS wykorzystuje instrumenty finansowe na przykład w obszarach efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Przy wsparciu funduszy z programu FERS kontynuowany jest program Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie, który jest dostępny dla osób fizycznych planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Program zapewnia preferencyjne pożyczki na ten cel. Dzięki EFS+ skala finansowania programu znacznie wzrosła. Na ten cel w okresie programowania 2021-2027 przeznaczono 674 mln zł. W EFS+ dostępne są preferencyjne pożyczki dla podmiotów ekonomii społecznej. Celem pożyczki jest finansowanie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, w tym rozszerzanie ich działalności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy. Na ten cel w okresie programowania 2021-2027 przeznaczono 178,9 mln zł.</p> <p>Duży potencjał do angażowania kapitału prywatnego występuje w instrumentach finansowych w programie FENG. Gwarancje Biznesmax mają uruchomić finansowanie prywatne (kredyty bankowe) w wysokości ok. 3,35 mld zł. Z kolei instrumenty kapitałowe FENG wygenerują ponad 400 mln zł środków pochodzących od inwestorów prywatnych.</p>
<p>2. Inicjatywa „Innovate Poland”. To narzędzie, które mobilizuje nowy kapitał na inwestycje w innowacyjne firmy. Zaangażowane instytucje (PFR, BGK, EFI, PZU) przeznaczyły już na ten cel 4 mld zł, a docelowo będzie nawet dwa razy tyle – dzięki efektowi mnożnikowemu i dołączaniu kolejnych uczestników. Środki te będą wspierać projekty na różnych etapach rozwoju, od pomysłu i start-upu po pierwszą ofertę publiczną (IPO) i ekspansję. Program jest inspirowany</p>

	francuską inicjatywą Tibi, która wywołała falę inwestycji instytucjonalnych w krajowe fundusze VC i fundusze wzrostowe. Polska wersja dostosowuje ten model do lokalnych warunków i roli instytucji rozwoju w krajowym systemie finansowym. W ramach programu Innovate Poland powstanie nowy ekosystem inwestycyjny, skupiający instytucje publiczne i inwestorów prywatnych, których wspólnym celem będzie wspieranie wzrostu gospodarczego. Program został zainicjowany w listopadzie 2025 r.
3.	Osobiste Konta Inwestycyjne. Trwają prace zmierzające do uruchomienia Osobistych Kont Inwestycyjnych (OKI), które mają zachęcić Polaków do podjęcia pierwszych kroków w inwestowaniu na preferencyjnych warunkach podatkowych. Nacisk kładziony jest na dobrowolność posiadania konta, z możliwością wpłacania i wypłacania środków w dowolnym momencie. Aby zachęcić do inwestowania, proponuje się zwolnienie z podatku aktywów o wartości do 100 tys. zł (ok. 24 tys. euro).

CSR 1 część 7: Zapewnienie adekwatności przyszłych świadczeń emerytalnych i wzmocnienie stabilności systemu emerytalnego, w tym przez wprowadzenie środków dotyczących rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i zreformowanie preferencyjnych systemów emerytalnych. – MRPiS/MF/MRiRW

1.	<p>Stabilność systemu emerytalnego i faktyczny wiek emerytalny. W systemie emerytalnym o charakterze zdefiniowanej składki (NDC) występuje ścisły związek między składkami a świadczeniami. Emerytury oblicza się, dzieląc wartość konta emerytalnego przez dalszą oczekiwaną długość życia w wieku emerytalnym. Dłuższa praca oznacza wyższe dochody ze składek i niższą wartość mianownika w formule emerytalnej i te dwa fakty wpływają na podwyższenie świadczenia. Systemy tego typu są mniej wrażliwe na zmiany demograficzne niż systemy oparte o zasadę zdefiniowanego świadczenia (DB). W polskim systemie emerytalnym określa się jedynie minimalny wiek emerytalny, a kontynuowanie aktywności zawodowej powoduje znaczący wzrost wysokości przyszłych świadczeń. Wydatki na emerytury pozostają stabilne w długim okresie i spadną z 10,2% PKB w 2022 r. do 10,1% PKB w 2070 r. Wahania wynikają głównie ze zmian w strukturze demograficznej ludności. Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami, emeryci, którzy osiągnęli ustawowy wiek emerytalny mają możliwość łączenia pobierania świadczenia z aktywnością zawodową, bez żadnych ograniczeń dotyczących wymiaru pracy czy uzyskiwanych z niej dochodów. Polacy są coraz bardziej świadomi związków między długością aktywności zawodowej a wysokością świadczenia emerytalnego. W związku z tym, można spodziewać się dalszego wzrostu aktywności zawodowej po osiągnięciu ustawowego wieku uprawniającego do przejścia na emeryturę, co powinno pozytywnie wpłynąć na stabilność systemu emerytalnego w Polsce.</p> <p>Rzeczywisty średni wiek emerytalny kobiet i mężczyzn w 2024 r. wynosił odpowiednio 60,6 lat i 65,1 lat. Nie oznacza to jednak, że w wskazanym wieku osoby te opuszczają rynek pracy. W polskim systemie emerytalnym możliwe jest jednoczesne łączenie świadczeń emerytalnych z pracą. Oznacza to, że osoba, która uzyskała prawo do emerytury, może nadal być aktywna zawodowo bez żadnych ograniczeń. W grudniu 2024 r. 872,6 tys. osób z ustalonym prawem do emerytury podlegało ubezpieczeniu zdrowotnemu z innych powodów niż bycie emerytem. Spośród tych osób 556,8 tys. było również objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. W ciągu ostatnich dziewięciu lat liczba pracujących emerytów wzrosła o 51,7%. Jednak stosunek liczby emerytów objętych ubezpieczeniem zdrowotnym do liczby emerytów objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym nie uległ znaczącej zmianie – liczba pracujących emerytów objętych ubezpieczeniem zdrowotnym jest około 1,5 razy wyższa niż liczba emerytów objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. Wśród pracujących emerytów przeważały kobiety – stanowiły one 58,1% tej populacji. Prawie 96,4% pracujących emerytów to osoby w wieku 60/65 lat i starsze. Średni wiek pracujących emerytów wynosił 67,5 lat, dla mężczyzn 69,2 lat, dla kobiet – 66,3 lat. Możliwość łączenia pracy z pobieraniem emerytury jest rozwiązaniem związanym z przedłużaniem aktywności zawodowej osób starszych. W nowej ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia w 2025 r. wprowadzono rozwiązanie umożliwiające dofinansowanie zatrudnienia emerytów, tj. kobiet po 60 roku życia i mężczyzn po 65 roku życia, którzy są zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy jako osoby poszukujące pracy.</p>
2.	Ubezpieczenie społeczne rolników. System ubezpieczenia społecznego rolników jest systemem dopełniającym powszechny system ubezpieczeń społecznych. W ustawodawstwie polskim

	<p>system powszechny ma pierwszeństwo przed systemem rolnym. Istniejący w Polsce odrębny system rolniczych ubezpieczeń społecznych nie jest europejskim wyjątkiem. W wielu państwach UE także istnieje takie ubezpieczenie społeczne rolników, np. w Niemczech, Austrii, Francji czy Finlandii. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ubezpieczenie społeczne rolników, co do zasady, dostępne jest tylko dla tych rolników (osób fizycznych), którzy prowadzą działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym i jest to dla nich jedyne bądź podstawowe źródło utrzymania, a to oznacza, że nie posiadają tytułu do ubezpieczenia w ZUS, bądź wyjątkowo pozostają w odrębnym systemie pomimo objęcia ubezpieczeniem społecznym w ZUS, po spełnieniu ściśle określonych warunków. Przepisy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie przewidują żadnych ograniczeń w przechodzeniu do ubezpieczenia w systemie powszechnym i jednocześnie zapewniają, że osoba, która przejdzie do systemu powszechnego zachowa po osiągnięciu wieku emerytalnego ekwiwalent emerytalny, odpowiadający odprowadzonym w okresie aktywności zawodowej składkom na ubezpieczenie społeczne rolników. W związku ze stopniową restrukturyzacją produkcji rolniczej następuje systematyczny przepływ ubezpieczonych z KRUS do ZUS. Zmiany na rynku pracy stopniowo przekładają się na spadek liczby emerytur w KRUS i wzrost w ZUS.</p>
3.	<p><i>Inicjatywa ZUS „Aktywni 50+”.</i> Celem inicjatywy jest promowanie i zwiększanie wskaźników zatrudnienia wśród osób powyżej 50. roku życia, a także zachęcanie do świadomego planowania kariery i przyszłych świadczeń. Inicjatywa „Aktywni 50+”, zaprojektowana jako wieloletnia strategia mająca na celu sprostanie wyzwaniom związanym ze starzeniem się siły roboczej. Działania obejmują między innymi edukację, szkolenia, kampanie informacyjne. Inicjatywę Aktywni 50+ wspiera Zespół ds. Aktywizacji Zawodowej (przy Radzie Nadzorczej ZUS), którego zadaniem jest opracowywanie opinii, analiza barier w aktywności zawodowej osób 50+ oraz wypracowanie rekomendacji wspierających rozwiązania sprzyjające dobrowolnej dłuższej obecności na rynku pracy. W pracach zespołu biorą udział m.in. przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Finansów, przedstawiciele organizacji pracodawców oraz pracowników.</p>

CSR 2: Przyspieszenie realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym rozdziału REPowerEU, z uwagi na terminy na dokończenie reform i inwestycji mające zastosowanie na mocy rozporządzenia (UE) 2021/241. Przyspieszenie wdrażania programów polityki spójności (EFRR, FST, EFS+, FS), w stosownych przypadkach z wykorzystaniem możliwości wynikających z przeglądu śródkresowego. Optymalne wykorzystanie unijnych instrumentów, w tym możliwości poprawy konkurencyjności, jakie oferują Program InvestEU i Platforma na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy. - MFiPR

1.	<p>W ramach inwestycji G1.1.4 REPower EU (KPO): Działania mające na celu przyspieszenie wdrażania REPowerEU objęły, w szczególności, udzielenie wsparcia kluczowym instytucjom publicznym zaangażowanym w realizację reform i inwestycji w ramach REPowerEU na wzmocnienie ich zdolności organizacyjnych (w ramach projektów realizowanych przez administrację centralną finansowane są m.in. wynagrodzenia personelu zaangażowanego w realizację REPowerEU oraz dedykowane narzędzia informatyczne). Dodatkowo, przy wsparciu środków inwestycji G1.1.4, zrealizowano działania adresowane do JST oraz ogółu społeczeństwa, zwiększające świadomość społeczną na temat wyzwań i korzyści związanych z transformacją energetyczną.</p>
2.	<p>W odniesieniu do InvestEU: Wykorzystanie modułu krajowego (Member State compartment) programu InvestEU: W ramach III i IV rewizji KPO zdecydowano o wniesieniu odpowiednio 160 mln euro oraz 179 mln euro do modułu krajowego InvestEU. Środki te będą wykorzystane przez wybranego przez Komisję Europejską tzw. partnera wykonawczego na gwarancje mające ułatwić dostęp polskich małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania bankowego (z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji oraz kapitału obrotowego).</p>
3.	<p>W zakresie polityki spójności 2021-2027, w tym działania dotyczące wdrożenia inicjatywy STEP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W zakresie programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC): Przyspieszenie postępu finansowego FERC i realizacji zasady n+3 poprzez wystanie zmiany programu w ramach przeglądu śródkresowego, co umożliwi wypłatę dodatkowej zaliczki przez KE. • W zakresie EFS+: W celu przyspieszenia wdrażania EFS+ program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) aktualnie prowadzone są prace nad aktualizacją rozliczeń w

ramach schematu FNLC (uproszczona metoda rozliczania wydatków) dotyczącego opieki nad dziećmi do lat 3, stanowiącego załącznik nr 2 do programu FERS.

- **W zakresie programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW):** W odpowiedzi na postulaty wprowadzone wrześniową zmianą rozporządzeń UE dotyczących Polityki Spójności na lata 2021-2027 (tzw. „pakiet Fitto”), IZ FEPW podjęła decyzję o modyfikacji programu FEPW w ramach przeglądu śródkresowego, m.in. w celu przyspieszenia i uelastycznienia wdrażania ww. instrumentu. W związku z tym zakres rzeczowy przedsięwzięcia uzupełniono o 2 nowe obszary wsparcia: **mieszkalnictwo społeczne** (ang. affordable housing) oraz **odporna mobilność cywilna i wojskowa**. Projekt zmiany FEPW został oficjalnie przedłożony Komisji Europejskiej 28.11.2025 r. 4 marca 2026 Komisja Europejska zatwierdziła zmiany w FEPW decyzją nr C(2026) 1597.
- **W zakresie programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS):** Wprowadzono szereg zmian, m.in. uwzględniających aktualny stan wdrażania i kierujących wsparcie na nowo identyfikowane potrzeby inwestycyjne, m.in. inwestycje w infrastrukturę dual-use. Ponadto, w ramach pomocy technicznej zastosowano mechanizm finansowania niepowiązanego z kosztami (FNLC), czego efektem będzie poprawa zdolności i możliwości wykonywania przez administrację państwową zadań związanych z obsługą i nadzorem nad projektami.
- **W odniesieniu do programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG):** Poprawa konkurencyjności w ramach Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy: w programie FENG uruchomiono V priorytet Wsparcie projektów realizujących cele inicjatywy STEP z alokacją ok 3,8 mld euro. Aktualnie realizowane są nabory dla trzech obszarów tematycznych: biotechnologie, technologie cyfrowe, czyste i zasobooszczędne technologie. Po przyjęciu przez KE zmian w programie FENG dodany zostanie obszar obronność. Do tej pory ogłoszone zostało 15 naborów w Programie na ponad 2,4 mld zł, kolejne planowane są na II i III kwartał 2026 r.

Ponadto w pierwszym etapie przeglądu śródkresowego dwa programy regionalne zostały uzupełnione o priorytet STEP – Fundusze Europejskie (FE) dla Mazowsza (rozwój terapii genowych w leczeniu chorób Parkinsona) oraz FE dla Dolnego Śląska (wsparcie w obszarze technologii krytycznych m.in. w zakresie rozwoju potencjału badań i innowacji, rozwoju przedsiębiorstw, inwestycji infrastrukturalnych). W drugim etapie przeglądu nowy priorytet STEP obejmujący inwestycje w zakresie wspierania rozwoju technologii wodorowej został wprowadzony do programu FE dla Podlaskiego. Natomiast Mazowsze zwiększa dotychczasową alokację na już utworzony priorytet STEP, Dolny Śląsk rozszerza zakres wsparcia o kwestie bezpieczeństwa (wsparcie przedsiębiorstw działających w branży bezpieczeństwa i obronności, wsparcie obszarów związanych z budowaniem bezpieczeństwa i obronności UE). Obecnie trwają uzgodnienia z KE, nie ma jeszcze decyzji wykonawczych KE zatwierdzających zmiany programów w drugim etapie przeglądu.

CSR 3 część 1: Uproszczenie regulacji, usprawnienie narzędzi regulacyjnych i zapewnienie, aby ramy prawne były stabilne i jasne dla sektora biznesu. Wprowadzenie środków mających ograniczyć obciążenie administracyjne spoczywające na przedsiębiorstwach – MRiT

1. **Ustawa z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. z 2025 r. poz. 769).** Zmiany zostały wprowadzone w odpowiedzi na potrzebę uproszczenia przepisów, zmniejszenia obciążeń administracyjnych oraz zwiększenia przewidywalności i przejrzystości prawa gospodarczego. Ustawa została przygotowana w ścisłej współpracy ze stroną społeczną, w tym z inicjatywą SprawdzamMY. Najważniejsze zmiany: sześciomiesięczna vacatio legis dla regulacji zwiększających obciążenia regulacyjne dla przedsiębiorców, zasada równoważenia obowiązków administracyjnych (tzw. zasada „jeden za jeden”, ang. „one-in, one-out”), obowiązkowa ocena skutków regulacji ex post po 2 latach od wejścia w życie aktu prawnego, jeśli nie przeprowadzono konsultacji publicznych jego projektu, a także cykliczne przygotowywanie rządowego programu regulacyjnego. Zmiany te zapewniają stabilne otoczenie prawne, większą przewidywalność przepisów oraz ograniczenie nakładania nowych

	<p>obciążeń administracyjnych na przedsiębiorców. Ustawa wprowadza liczne ułatwienia w relacjach między przedsiębiorcami a administracją publiczną, takie jak skrócenie okresów kontroli dla mikroprzedsiębiorstw, możliwość zgłaszania sprzeciwu wobec czynności kontrolnych, obowiązek przekazania wstępnej listy wymaganych dokumentów przed rozpoczęciem kontroli. W zakresie postępowania administracyjnego zapewniono wprowadzenie decyzji hybrydowej czy zwiększenie wykorzystania tzw. „wezwań miękkich”. Rozszerzono definicje „rzemiosła” i „rzemieślnika” (do rzemiosła włączono nowe usługi, rozszerzono katalog prawnie dopuszczalnej formy prowadzenia działalności rzemieślników).</p>
2.	<p>Ustawa z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych oraz wsparcia przedsiębiorczości (Dz.U. z 2025 r. poz. 1168). Ustawą wprowadzono możliwość milczącego załatwienia sprawy w kolejnych obszarach (jeżeli urząd nie wyda decyzji w terminie, wniosek zostanie automatycznie uznany za rozpatrzony pozytywnie), a także zmianę limitu przychodu dla działalności nierejestrowej z miesięcznego na kwartalny (brak konieczności rejestracji w CEIDG i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, dopóki limit 225% minimalnego wynagrodzenia w danym kwartale nie zostanie przekroczony).</p>
3.	<p>Dialog społeczny w ramach deregulacji. Zmiany deregulacyjne są opracowywane na dwóch polach. Po pierwsze powołano Zespół do spraw koordynacji procesu legislacyjnego wdrażającego deregulację, którego pracami kieruje Minister do spraw Nadzoru nad Wdrażaniem Polityki Rządu. Po drugie Zespół do spraw Deregulacji i Dialogu Gospodarczego wspiera Ministra Rozwoju i Technologii przy realizacji spraw związanych z kształtowaniem oraz poprawą warunków podejmowania oraz wykonywania działalności gospodarczej. O wszystkich projektach deregulacyjnych (opracowanych z udziałem inicjatywy SprawdźMy) można przeczytać na stronie rządowej: https://www.gov.pl/web/deregulacja.</p>
4.	<p>Ustawa z dnia 17 października 2025 r. o zmianie ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy oraz ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 1541). Ustawa wprowadziła regulacje poprawiające warunki prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności przez zapewnienie w jednym miejscu możliwie jak najszerszego zakresu informacji na temat podmiotów wykonujących działalność gospodarczą. Przedsiębiorcy mogą szybko sprawdzić w jednym miejscu, czy dany podmiot jest zarejestrowany, wykreślony lub przywrócony do rejestru podatników VAT. Rozwiązanie to zwiększa bezpieczeństwo transakcji gospodarczych i zmniejsza ryzyko współpracy z podmiotami nieaktywnymi lub niezarejestrowanymi. Nowa funkcjonalność stanowi kolejny etap rozwoju portalu biznes.gov.pl oraz szerszych działań na rzecz uproszczenia kontaktów między przedsiębiorcami a administracją publiczną. Portal służy jako centralne źródło informacji i usług dla firm i jest szeroko wykorzystywany przez przedsiębiorców w całej Polsce. Ponadto w drodze ustawy z 24 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. poz. 896) zwiększono od 1 stycznia 2026 r. limit rocznej wartości sprzedaży uprawniającej do zwolnienia podmiotowego z VAT z 200.000 zł do 240.000 zł. Dzięki temu uproszczeniu drobni przedsiębiorcy nieprzekraczający tego progu sprzedaży nie muszą rejestrować się dla potrzeb VAT i rozliczać tego podatku.</p>
5.	<p>Program regulacyjny na lata 2026–2028. Na podstawie art. 71a ustawy Prawo przedsiębiorców Program zostanie przyjęty uchwałą Rady Ministrów i określi priorytetowe działania rządu w zakresie kształtowania otoczenia prawnego wykonywania działalności gospodarczej. Program skoncentruje się w szczególności na działaniach dotyczących zmniejszenia obciążeń administracyjnych i dokonywania oceny funkcjonowania aktów normatywnych. Dokument uwzględni również wyniki corocznego przeglądu aktów normatywnych mających wpływ na działalność gospodarczą i zostanie przedstawiony zarówno Sejmowi, jak i Senatowi. Priorytety opisane w Programie dotyczą szczególnie: działań na rzecz zmniejszania obciążeń, w tym poprzez stosowanie zasady równoważenia obowiązków administracyjnych, zasady „domyślnie cyfrowo” czy eliminowanie nieuzasadnionej nadmiernej implementacji prawa UE, czy też systemu ewaluacji prawa i rozwoju piaskownic regulacyjnych. Program został skierowany do konsultacji publicznych w styczniu 2026 roku i powinien zostać przyjęty w I kwartale 2026 r.</p>
6.	<p>Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu likwidacji obowiązku dołączania dokumentów dostępnych w prowadzonych elektronicznie rejestrach publicznych (UDER96). W okresie grudzień 2025 r. – styczeń 2026 r. trwały uzgodnienia międzyresortowe, opiniowanie i konsultacje publiczne. Projekt ma na celu dalsze ograniczenie obciążeń administracyjnych poprzez uchylenie obowiązku dołączania do pism i wniosków kierowanych do organów</p>

	<p>administracji publicznej wydruków z rejestru KRS oraz zaświadczeń o wpisie do CEIDG, w sytuacji gdy dane te są dostępne w elektronicznych rejestrach publicznych. Rozwiązanie to stanowi rozwinięcie i doprecyzowanie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa, która dodała do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców art. 31 ust. 2, eliminujący sankcje formalne za brak takich załączników. Projekt wpisuje się tym samym w konsekwentnie realizowaną strategię deregulacyjną, ukierunkowaną na pełniejsze wykorzystanie danych dostępnych w rejestrach publicznych, redukcję zbędnych obowiązków administracyjnych oraz dalszą poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
7.	<p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 634). Nowelizacja ma na celu ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, dalszą cyfryzację usług dla przedsiębiorców oraz usprawnienie przepływu danych między rejestrami. Projekt jest przedmiotem prac parlamentarnych. Planuje się, że pierwsze rozwiązania dotyczące przedsiębiorców wejdą w życie w drugim kwartale 2026 r. Kluczowym elementem projektu ustawy jest możliwość założenia działalności gospodarczej za pośrednictwem aplikacji mObywatel. Od listopada 2026 r. rozpocznie się również proces pełnej elektronicznej rejestracji w CEIDG polegający na zastąpieniu formularzy papierowych wnioskami elektronicznymi i tym samym wszystkie czynności związane z rejestracją i aktualizacją danych w CEIDG będą realizowane wyłącznie drogą elektroniczną. Kolejną istotną zmianą będzie publikowanie w jednym miejscu, kompleksowej informacji o spółkach cywilnych, których współnikami są przedsiębiorcy wpisani do CEIDG. Projekt ustawy przewiduje mechanizm „jednego okienka” dla rejestracji tej formy działalności gospodarczej. Od listopada 2028 r. przedsiębiorcy zawierający spółkę cywilną będą mogli skorzystać ze standardowego wzoru umowy spółki cywilnej, w tym podpisać ją w formie elektronicznej tym samym przedsiębiorcy nie będą musieli sami konstruować umowy spółki cywilnej narażając się na koszty czy błędy, będą mogli skorzystać ze wzorca i uzupełnić niezbędne dane. Nastąpi wyeliminowanie osobnych wniosków do urzędów i zastąpienie ich jednym zintegrowanym formularzem, który wyeliminuje dublujące się dane i pozwoli na dopełnienie wszystkich formalności związanych z rejestracją elektronicznie w jednym miejscu, za pośrednictwem jednego formularza wraz z możliwością złożenia go on-line bez wychodzenia z domu. Weryfikacja wniosku oraz jego przesłanie m.in. do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), który automatycznie nada numer REGON oraz organów podatkowych (urzędy skarbowe), które nadadzą numer NIP. Numery identyfikacyjne zostaną automatycznie przekazane do CEIDG i uzupełnią informację o spółce cywilnej, bez osobnych zaświadczeń czy decyzji o nadaniu poszczególnych numerów. Rozwiązanie to odpowiada na długoletnie postulaty przedsiębiorców, znacznie skracając czas potrzebny do zarejestrowania spółki cywilnej i eliminując konieczność składania oddzielnych formularzy do wielu instytucji.</p>
8.	<p>Zmiany w vacatio legis w przepisach podatkowych. Rada Ministrów przyjęła projekt nowelizacji ordynacji podatkowej, który jest obecnie rozpatrywany w Sejmie (numer wykazu prac legislacyjnych UDER3, druk sejmowy 1235). Projekt przewiduje wprowadzenie systemowej zasady co najmniej sześciomiesięcznego okresu vacatio legis dla zmian w prawie podatkowym. Projekt ten ma na celu zapewnienie przewidywalności prawnej i zagwarantowanie przedsiębiorcom czasu niezbędnego do przygotowania się do nowych wymagań.</p>

CSR 3 część 2: Zachęcanie do konkurencji w procedurach udzielania zamówień publicznych przez poprawę ich efektywności i zmniejszenie uciążliwości, zwłaszcza dla MŚP – MRiTu/IZP

1.	<p>Ustawa z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesjach na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1165). Ustawa ogranicza dostęp do procedur udzielania zamówień publicznych wykonawcom spoza UE oraz z państw trzecich, które nie zawarły odpowiednich umów z UE. Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający nie zaznaczy wyraźnie w dokumentacji przetargowej, że dopuszcza oferty od takich wykonawców, ich oferty zostaną automatycznie odrzucone. Ograniczenia dotyczą również konsorcjów, w skład których wchodzi podmioty z państw trzecich, a także podwykonawców i podmiotów zapewniających zasoby z tych państw. Ponadto wraz z wejściem w życie przepisów</p>
----	---

	wykonawcy z państw trzecich utracili dostęp do środków odwoławczych. Przepisy weszły w życie 9 września 2025 r.
2.	Ustawa z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2025 r. poz. 1173). Ustawa podnosi próg obowiązkowego stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych z 130 tys. do 170 tys. zł. Wprowadza również nowy obowiązek w ramach analizy potrzeb i wymagań, nakładający na instytucje zamawiające obowiązek określenia warunków sprzyjających konkurencji. Przepisy weszły w życie 1 stycznia 2026 r.
3.	Ustawa z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz poprawy zasad stanowienia prawa gospodarczego (Dz.U. z 2025 r. poz. 769). Ustawa wprowadza możliwość przeprowadzania rozpraw przed Krajową Izbą Odwoławczą (KIO) w trybie zdalnym. Decyzję w tej sprawie podejmuje przewodniczący Izby. Wyjątki dotyczą m.in. rozpraw niejawnych lub spraw z udziałem wielu uczestników. Ustawa wprowadza również zmiany dotyczące przeprowadzania dowodów, terminów przystąpienia do postępowania odwoławczego oraz terminów składania odpowiedzi na odwołania. Przepisy wejdą w życie 13 marca 2026 r.
4.	Ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1235). Ustawa wprowadza dobrowolny system certyfikacji wykonawców. Dostępne będą dwa rodzaje certyfikatów: (1) certyfikat potwierdzający brak podstaw do wykluczenia oraz (2) certyfikat potwierdzający zdolność wykonawcy. Procedura certyfikacji będzie trwała do 30 dni, a jej koszty zostaną określone w odrębnym rozporządzeniu. Utworzona zostanie publicznie dostępna baza danych certyfikowanych wykonawców zamówień publicznych. Celem ustawy jest uproszczenie weryfikacji wykonawców w procedurach udzielania zamówień publicznych oraz zmniejszenie obciążeń administracyjnych. Ustawę opublikowano 11 września 2025 r., większość jej przepisów wejdzie w życie 10 miesięcy po opublikowaniu, tj. 12 lipca 2026 r. Oczekuje się, że środek ten przyniesie znaczne korzyści dla MŚP, w tym zmniejszenie obciążenia administracyjnego i skrócenie czasu potrzebnego na przygotowanie ofert przetargowych; obniżenie kosztów udziału w przetargach dzięki wyeliminowaniu konieczności wielokrotnego gromadzenia dokumentów; zwiększenie przejrzystości i obiektywności procesu weryfikacji, przeprowadzanego przez wyspecjalizowane niezależne organy; poprawę dostępu do możliwości udzielania zamówień publicznych w całej UE, ponieważ certyfikacja może być wykorzystywana w procedurach prowadzonych przez instytucje zamawiające w innych państwach członkowskich.
5.	Projekt nowelizacji ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (PZP). Plan działań obejmuje między innymi przeprowadzenie wewnętrznych i zewnętrznych konsultacji wstępnych, a po ich zakończeniu przygotowanie, zainicjowanie i przeprowadzenie procesu legislacyjnego dotyczącego projektu nowelizacji, w związku z przeglądem funkcjonowania PZP, który odbył się pod koniec 2025 r. Podjęcie prac legislacyjnych wiąże się m.in. z potrzebą usprawnienia funkcjonowania przepisów PZP w zakresie dalszego zwiększania elastyczności i poprawy warunków sprzyjających dostępności – w tym dla MŚP – w procedurach udzielania zamówień publicznych.
6.	Polityka Zakupowa Państwa na lata 2026–2029. Projekt dokumentu obejmuje trzy główne priorytety: a. Budowanie konkurencyjności i potencjału polskiej gospodarki – zwiększenie udziału polskich przedsiębiorstw w realizacji zamówień publicznych oraz wspieranie innowacyjnych sektorów gospodarki. b. Wzmocnienie odporności państwa – skupienie się na aspektach zapewniających bezpieczeństwo procesów zamówień publicznych, zwiększenie odporności na zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz poprawa gotowości do reagowania w sytuacjach kryzysowych. c. Profesjonalizacja rynku zamówień publicznych – dalsze podnoszenie kompetencji osób zajmujących się zamówieniami publicznymi, wprowadzenie systemowych środków podnoszenia ich kwalifikacji oraz opracowanie nowoczesnych narzędzi i metod rozpowszechniania wiedzy. W grudniu 2025 r. przeprowadzono konsultacje publiczne dokumentu.

CSR 3 część 3: Wzmocnienie powiązań między nauką a biznesem przez usprawnienie struktur wsparcia, wdrażanie ukierunkowanych systemów finansowania oraz tworzenie zachęt dla naukowców do współpracy z sektorem prywatnym – MRiT/MNiSW

1.	<p>Strategia rozwoju ekosystemu start-upów w Polsce do 2035 r. W 2025 r. Ministerstwo Rozwoju i Technologii rozpoczęło prace nad opracowaniem specjalnej polityki dotyczącej start-upów. Jej głównym celem jest stymulowanie innowacji poprzez rozwój dynamicznego ekosystemu start-upów oraz stworzenie sprzyjających warunków legislacyjnych i fiskalnych dla działalności innowacyjnej. Dokument określi długoterminowe kierunki polityki państwa w obszarze start-upów, w tym usprawnienia otoczenia regulacyjnego, dostępu do finansowania, współpracy z sektorem publicznym oraz wsparcia dla internacjonalizacji. W 2026 r. planowane są konsultacje międzyresortowe, konsultacje z podmiotami ekosystemu start-upowego oraz rozpoczęcie przygotowań do wdrożenia strategii.</p> <p>Planowane są działania obejmujące: tworzenie sieci akredytowanych centrów innowacji, wdrożenie SandBox Plus, – ekosystem przemysłowych przestrzeni danych, warsztaty dla start-upów, program pilotażowy wspierający wdrażanie rozwiązań sztucznej inteligencji w MŚP, kolejna edycja konkursu Polski Produkt Przyszłości.</p>
2.	<p>Rada ds. Innowacyjności. W 2025 r. zmieniono zarządzenie ustanawiające Radę ds. Innowacyjności. Rada pełni funkcję kluczowego międzyresortowego koordynatora rządowej polityki innowacyjnej. Działania podejmowane przez Radę ds. Innowacyjności mają charakter projektowy i służą koncentracji wysiłków i środków na zwiększaniu potencjału innowacyjności w Polsce. Rada inicjuje działania oraz proponuje rozwiązania, które pozwalają aktywnie wspierać przedsiębiorców w poszukiwaniu nowych produktów i procesów oraz angażować polski kapitał, a w konsekwencji przyczynić się do tworzenia przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki. Nowe zadania obejmują także wspieranie rozwoju i ochrony krytycznych technologii, kluczowych dla bezpieczeństwa państwa i konkurencyjności gospodarki.</p>
3.	<p>Zespół ds. wzmocnienia transferu wyników badań naukowych. W kwietniu 2025 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powołał zespół ds. wzmocnienia transferu wyników badań naukowych. W skład zespołu wchodzi 17 ekspertów reprezentujących różne perspektywy dotyczące powiązań między nauką a otoczeniem gospodarczym. Głównym celem zespołu jest opracowanie rozwiązań, które pozwolą uwolnić potencjał działalności naukowej dla gospodarki. Ponadto Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zleciło ocenę systemu wspierającego powiązania między nauką a biznesem (ocena funkcjonowania i opracowanie zaleceń dla centrów transferu technologii). Kolejnym krokiem będzie analiza zaleceń opracowanych przez Zespół ds. wzmocnienia transferu wyników badań naukowych i zaleceń wynikających z oceny systemu wsparcia nauki i biznesu oraz opracowanie propozycji zmian legislacyjnych w oparciu o otrzymane zalecenia. Zakłada się, że opracowanie propozycji zmian legislacyjnych w oparciu o opracowane zalecenia nastąpi do końca 2026 r.</p>
4.	<p>Ważnym elementem wzmacniania innowacyjności i popytu na rozwiązania opracowywane przez powstające, innowacyjne przedsiębiorstwa było również ogłoszenie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) zaproszeń do składania wniosków dotyczących nowych inicjatyw badawczych realizowanych w formie innowacyjnych zamówień publicznych (zamówień przedkomercyjnych – PCP). W 2025 r. na ten cel przeznaczono około 505 mln zł ze środków europejskich, zapewniając znaczące wsparcie podmiotom opracowującym innowacyjne technologie, w tym start-upom, poprzez umożliwienie współpracy z sektorem publicznym i testowanie rozwiązań w warunkach rynkowych.</p>

CSR 3 część 4: Usprawnienie i unowocześnienie publicznego systemu badań naukowych przez zwiększenie atrakcyjności karier naukowych, zwiększenie inwestycji publicznych w badania naukowe i innowacje oraz wspieranie instytucji badawczych - MNiSW

1.	<p>Programy „Inicjatywa Doskonałości Uniwersytetów Badawczych” (IDUB) oraz „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” (RID). Celem IDUB jest wyłonienie i wsparcie 10 najlepszych uczelni akademickich, które będą dążyć do uzyskania statusu „uniwersytetu badawczego” i będą konkurować z najlepszymi ośrodkami badawczymi w Europie i na świecie. W 2019 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło pierwszy konkurs w ramach programu IDUB. W wyniku konkursu 10 z 20 uczelni uprawnionych do udziału w konkursie otrzymało</p>
----	---

	<p>coroczne finansowanie na lata 2020–2026 w wysokości 10% wzrostu subwencji przyznanej w 2019 roku na realizację planów rozwoju przedstawionych w swoich wnioskach. Pozostałe 10 uczelni otrzymało zwiększenie subwencji w wysokości 2%. W 2023 r. przeprowadzona została ewaluacja śródkresowa realizowanych przez uczelnie planów w ramach programu IDUB. W wyniku oceny śródkresowej wszystkie 10 uczelni IDUB uzyskało pozytywną ocenę. W 2026 r., w wyniku ewaluacji końcowej pierwszej edycji programu, co najmniej 2 z 10 miejsc w programie zostaną zwolnione przez uczelnie z najniższymi rankingami, a w celu obsadzenia tych miejsc zostanie zorganizowany drugi konkurs IDUB. Obecnie do udziału w kolejnym konkursie IDUB, który odbędzie się w 2026 r., kwalifikuje się 18 uczelni, w tym 6 z 10 uczelni, które wzięły udział w konkursie w 2019 r., ale nie znalazły się w pierwszej dziesiątce, oraz 12 nowych podmiotów.</p> <p>Konkurs RID skierowany jest do uczelni, które nie spełniają kryteriów udziału w programie IDUB, ale wyróżniają się jako lokalne „wyspy doskonałości” w określonych dyscyplinach lub grupach dyscyplin istotnych dla poszczególnych regionów Polski. Celem programu RID jest finansowanie projektów, które przyczyniają się do intensywnego rozwoju wybitnych regionalnych uczelni w dyscyplinach lub grupach dyscyplin naukowych lub artystycznych uznanych za kluczowe dla regionu. W 2023 r. ministerstwo zorganizowało pierwszy konkurs RID. Wybrano 30 projektów do finansowania. Finansowanie w RID polega na corocznym zwiększeniu otrzymywanej przez uczelnię subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego. W przypadku programu RID zwiększenie wynosi maksymalnie 2% subwencji przyznanej uczelni w roku przeprowadzenia konkursu. Środki finansowe są wypłacane przez okres 4 lat. Wsparcie finansowe przyznane w ramach programu RID wynosi około 68 mln zł rocznie.</p>
2.	<p>Proces transformacji Instytutów Badawczych. Sieć Badawcza Łukasiewicz rozpoczęła proces transformacji Instytutów Badawczych w kierunku rynkowym. Podstawowym mechanizmem implementacji Strategii Sieci Badawczej Łukasiewicz jest wprowadzenie w Instytutach kultury długoletniego planowania, czego wyrazem są przygotowane w 2025 r., przez wszystkie Instytuty, Wieloletnie Plany Działalności (w perspektywie 10-letniej) wraz z modelem finansowym. Wymiarem praktycznym procesu transformacji Sieci w kierunku organizacji rynkowej jest także plan wyodrębnienia kilkudziesięciu spółek operacyjnych w perspektywie 10 lat, do których przeniesiona zostanie działalność gospodarcza, co stanowić będzie instrument wsparcia działalności badawczo-wdrożeniowej w ramach Sieci. Każdorazowa decyzja o zawiązaniu spółki będzie poprzedzona odpowiednią analizą rynkową opartą o biznes plan i test prywatnego inwestora.</p> <p>Implementacja Strategii składa się z dwóch filarów: prac badawczych i komercjalizacji, co pozwoliło określić pożądany model komercjalizacji, a także przyspieszyć prace nad projektami B+R. Strategia Sieci Badawczej Łukasiewicz została przygotowana w oparciu o założenie koncentracji działalności badawczo-wdrożeniowej na kierunkach strategicznych, odpowiadających jednocześnie potrzebom państwa oraz kompetencjom Instytutów Łukasiewicza. Wybrano cztery kierunki strategiczne: Obronność i Bezpieczeństwo Państwa, Chemia dla Przemysłu, Gospodarka o Obiegu Zamkniętym, Transformacja Energetyczna, a także cztery kierunki horyzontalne: Dual Use, Cyfryzacja, Umiędzynarodowienie, Zaawansowane Materiały. „Obronność i Bezpieczeństwo Państwa” uznano za priorytetowy obszar działalności Sieci. Znalazło to wyraz w Strategii i przyjętych kierunkach działalności i tematykach badawczych dla całej Sieci z perspektywą na rok 2025 i na rok 2026. W 2025 r. została wprowadzona Inicjatywa nawiązania partnerstw strategicznych z przedsiębiorcami – w pierwszej kolejności sieć skoncentrowała się na zawarciu partnerstw z wybranymi przedsiębiorstwami sektora zbrojeniowego w celu realizacji ważnego zadania państwowego – wsparcia polskiego potencjału zbrojeniowego. Przeprowadzona została analiza technologii rozwijanych w Sieci Badawczej Łukasiewicz z perspektywy określonych kierunków strategicznych, co pozwoliło na priorytetyzację i koncentrację na projektach badawczych o najwyższym potencjale rynkowym.</p>

CSR 3 część 5: Ukierunkowanie inwestycyjnej polityki gospodarczej na innowacje. – MRiT/MC/MFiPR

1.	<p>Inicjatywy wspierające polski ekosystem sztucznej inteligencji. W trzecim kwartale 2025 r. uruchomiono portal ai.gov.pl, który zapewnia dostęp do informacji i zasobów związanych ze sztuczną inteligencją. Trwają przygotowania do uruchomienia projektu AI HUB, którego start przewidziano na drugi kwartał 2026 r. Celem projektu jest budowa infrastruktury i kompetencji w zakresie sztucznej inteligencji dla administracji publicznej. W projekcie jako partnerzy uczestniczą wiodące polskie instytucje badawcze. PLLuM (Polish Large Language Model) został po raz pierwszy zaprezentowany publicznie w lutym 2025 r. Ten otwarty model został opracowany przez konsorcjum badawcze złożone z sześciu instytucji naukowych. W ramach programu HIVE model PLLuM został wdrożony w aplikacji mObywatel i przetestowany w Ministerstwie oraz wybranych jednostkach samorządu terytorialnego. Dalszy rozwój modelu jest planowany częściowo w ramach projektu AI HUB. Prowadzone są również działania skoncentrowane na budowaniu świadomości urzędników administracji publicznej na temat odpowiedzialnego korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji. W zakresie inwestycji w infrastrukturę obliczeniową Polska została wybrana na lokalizację 2 z 19 europejskich fabryk sztucznej inteligencji. Budowa fabryk: PIAST AI w Poznaniu i Gaia AI w Krakowie zapewni dostęp do infrastruktury superkomputerowej, centrów danych i szkoleń, co jest kluczowe dla rozwoju AI. Ministerstwo Cyfryzacji w lutym 2025 r. powołało wspólnie z Ministrem Obrony Narodowej Instytut Badawczy IDEAS, którego misją jest prowadzenie badań w dziedzinie sztucznej inteligencji oraz wspieranie budowy ekosystemu innowacji w tym obszarze.</p>
2.	<p>Piaskownice regulacyjne AI. Przygotowywane są ramy dla piaskownic regulacyjnych AI, zgodnie z wymogami art. 57 unijnej ustawy o AI. W listopadzie 2025 r. rozpoczęto prace przygotowawcze nad procedurami dotyczącymi piaskownic i rozwiązaniami informatycznymi. Pierwsza piaskownica ma zostać uruchomiona do sierpnia 2026 r. Podjęto konsultacje z odpowiednikami na Litwie i w Danii w sprawie wdrożenia piaskownic. Przygotowywany jest projekt, który ma być współfinansowany przez UE (II kwartał 2026 r. – I kwartał 2029 r.). Projekt obejmuje usługi elektroniczne dla piaskownicy działającej w dwóch obszarach (regulacyjnym i technologicznym), środowisko technologiczne dla administracji publicznej z dostępem do wspólnej mocy obliczeniowej i polskich modeli językowych oraz komponent badawczy służący do oceny wpływu piaskownicy na rozwój rynku sztucznej inteligencji. W latach 2027–2028 planowane jest utworzenie 2–3 dodatkowych piaskownic sektorowych.</p>
3.	<p>Instrumenty finansowe. Polska zainicjowała instrumenty finansowe o charakterze kapitałowym wdrażane w oparciu o schemat funduszu funduszy (fund of funds), w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovate Poland – około 2,4 mld zł w fazie I, z możliwością zwiększenia budżetu; program zapewnia wsparcie dla funduszy VC, PE i Private Debt, łączy kapitał publiczny i prywatny oraz wprowadza akredytację funduszy jako nowy standard jakości w ekosystemie inwestycyjnym. • Future Tech Poland – około 1,5 mld zł, umożliwiający zwiększenie skali inwestycji venture capital na etapie seed, growth i Series A/B. • Instrumenty kapitałowe w programie FENG – ok. 2,2 mld zł na finansowanie spółek na wczesnym etapie rozwoju (seed, early stage), w modelu koinwestycyjnym lub commitmentowym. <p>Oczekuje się, że programy te umożliwią finansowanie około 750 polskich przedsiębiorstw na różnych etapach rozwoju. Polityka gospodarcza Polski jest strategicznie ukierunkowana na innowacje poprzez wzmocnienie roli kapitału VC/PE w finansowaniu badań i rozwoju, wykorzystanie funduszy publicznych do mobilizacji inwestycji prywatnych oraz wspieranie skalowania innowacyjnych przedsiębiorstw zamiast polegania wyłącznie na finansowaniu publicznym, w tym dotacjach. Instrumenty kapitałowe stanowią podstawowy filar ram polityki innowacyjnej Polski.</p>

CSR 4 część 1: Promowanie wyważonych sygnałów cenowych dotyczących energii elektrycznej, które sprzyjają inwestowaniu w wytwarzanie czystej energii elektrycznej, przez dostosowywanie podatków i opłat za energię elektryczną dla gospodarstw domowych i przemysłu względem podatków i opłat dotyczących paliw kopalnych. – MF/ME

1.	<p>Obniżona opłata solidarnościowa w Obszarach przyspieszonego rozwoju OZE (OPRO). OPRO to specjalne strefy wspierane przez ustawodawcę w celu umożliwienia szybkiego rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). Jednym z rozwiązań jest zwolnienie z opłaty solidarnościowej inwestorów korzystających z linii bezpośrednich na tych obszarach, co odróżnia je od lokalizacji poza OPRO. Nowelizacja ustawy Prawo energetyczne (wrzesień 2023 r.) wprowadziła tzw. opłatę solidarnościową, którą muszą uiszczać użytkownicy linii bezpośrednich. Opłata ta służy jako rekompensata dla operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych, którzy tracą przychody z tytułu standardowych opłat sieciowych. Na obszarach innych niż OPRO przedsiębiorstwo korzystające z linii bezpośredniej musi uiścić opłatę jakościową za zapewnienie standardów przesyłu, opłatę solidarnościową, obliczoną jako udział tych odbiorców w stałych kosztach sieci nieobjętych taryfą. Maksymalna wysokość opłaty solidarnościowej może osiągnąć nawet połowę zmiennej części taryfy sieciowej. Zwolnienie z opłaty solidarnościowej jest ważnym mechanizmem promującym wykorzystanie bezpośrednich linii w ramach OPRO, znacznie obniżającym koszty inwestycyjne i operacyjne w porównaniu ze standardowymi lokalizacjami.</p>
2.	<p>Umowa z ceną dynamiczną. Od 24 sierpnia 2024 r. najwięksi dostawcy energii elektrycznej w Polsce są zobowiązani do wprowadzenia nowego rodzaju oferty skierowanej do odbiorców indywidualnych, tj. umowy z ceną dynamiczną. Rozwój nowoczesnego, elastycznego i wydajnego systemu energetycznego wymaga aktywnego zaangażowania użytkowników końcowych. Jeśli umowy z ceną dynamiczną stałyby się bardziej powszechne, mogłyby one zachęcić konsumentów do przeniesienia zużycia energii elektrycznej na godziny o bardziej korzystnych warunkach rynkowych. Sprzyjałoby to lepszemu dostosowaniu popytu do dostępnej podaży i przyczyniłoby się do płynniejszego funkcjonowania systemu.</p>
3.	<p>Opłata OZE. Polska nakłada opłatę OZE na rachunki za energię elektryczną w celu sfinansowania płatności dla producentów energii odnawialnej. Opłata ta bezpośrednio przyczynia się do zapewnienia dostępności energii odnawialnej w systemie energetycznym i umożliwia dalszą rozbudowę instalacji słonecznych, wiatrowych, wodnych i bioenergetycznych. Ponieważ jest ona obliczana na podstawie rzeczywistego zużycia, stanowi przejrzysty sygnał cenowy, który wspiera wdrażanie czystej energii elektrycznej.</p>
4.	<p>Ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w pomocy w postaci obniżek opłat za energię elektryczną dla użytkowników energochłonnych zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na rzecz klimatu, ochrony środowiska i energii 2022 (2022/C 80/01, CEEAG). W związku z tymi zmianami użytkownicy energochłonni, którzy kwalifikują się do pomocy i chcą się o nią ubiegać, są zobowiązani do przeprowadzenia audytu energetycznego oraz do wykonania co najmniej jednego z poniższych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wdrożyć zalecenia zawarte w sprawozdaniu z audytu, o ile czas zwrotu z odpowiednich inwestycji nie przekracza 3 lat, a koszty tych inwestycji są proporcjonalne; (b) zmniejszyć ślad węglowy swojego zużycia energii elektrycznej, tak aby co najmniej 30 % zużycia energii elektrycznej pochodziło ze źródeł bezemisyjnych; (c) zainwestować znaczną część, co najmniej 50 % kwoty pomocy, w projekty prowadzące do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z instalacji. Oznacza to, że aby zapewnić ważność przyznanej pomocy, użytkownicy energochłonni muszą m.in. inwestować w odnawialne źródła energii i zwiększać udział energii odnawialnej w swoim całkowitym zużyciu energii.

CSR 4 część 2: Zwiększenie przepustowości i elastyczności sieci elektroenergetycznych, zwiększenie transgranicznego handlu energią elektryczną oraz stosowanie ograniczeń wyłącznie do przypadków uzasadnionych zasadami unijnego rynku energii, zwłaszcza w przypadkach ograniczeń w zakresie przydzielania zdolności krajowych. - ME

1.	<p>Plan Rozwoju Sieci Przesyłowej na lata 2025–2034. Zgodnie z Planem Rozwoju Sieci Przesyłowej na lata 2025–2034, Polski Operator Sieci Przesyłowej zamierza przeznaczyć około 15 mld euro (64 mld zł) na rozbudowę infrastruktury przesyłowej do 2034 r. Inwestycje te mają na celu przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ułatwienie podłączenia morskich farm wiatrowych, planowanych w Polsce bloków jądrowych oraz systemów magazynowania energii; • budowę prawie 5000 km nowych linii 400 kV i 30 nowych stacji elektroenergetycznych, a także modernizację istniejących stacji elektroenergetycznych; • zwiększenie elastyczności systemu, umożliwiającej dynamiczne reagowanie na zmienne warunki wytwarzania i zapotrzebowania. <p>Równoległe operatorzy systemów dystrybucyjnych modernizują swoje sieci, co umożliwi szybsze i bardziej efektywne przyłączenie dodatkowych źródeł energii odnawialnej i magazynów energii, a także uwzględnienie zapotrzebowania związanego m.in. z rozwojem elektromobilności i pomp ciepła; optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury i zmniejszenie strat przesyłowych; wdrożenie technologii inteligentnych sieci i zaawansowanych systemów zarządzania przepływem energii, poprawiając w ten sposób integrację odnawialnych źródeł energii w sieci dystrybucyjnej.</p>
2.	<p>Zwiększenie dostępnych zdolności transgranicznych w handlu energią elektryczną. 17 grudnia 2019 r. rząd polski przyjął plan działania zgodnie z art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej (rozporządzenie (UE) 2019/943). Głównym celem planu działania było osiągnięcie poziomu 70% mocy dostępnej dla transgranicznego handlu energią elektryczną (cel CEP 70%). Zgodnie z art. 15 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/943, który wymaga od państw członkowskich podjęcia decyzji sześć miesięcy przed wygaśnięciem planu działania, czy rozwiązać problem ograniczeń przesyłowych poprzez zmianę obszaru rynkowego, czy też przez zastosowanie środków zaradczych na własny koszt, Minister Klimatu i Środowiska podjął decyzję o wyborze tej drugiej opcji. Oznacza to, że po zakończeniu planu działania nie będzie przeprowadzony przegląd polskiego obszaru rynkowego celem dokonania jego zmiany. Podejmując decyzję wzięto pod uwagę postępy w realizacji polskiego planu działania oraz następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spójne opinie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i Operatora Systemu Przesyłowego (OSP), którzy potwierdzili, że cel CEP70 może zostać osiągnięty od stycznia 2026 r.; • możliwość zastosowania środków zapewniających minimalną przepustowość wymaganą na mocy rozporządzenia (UE) 2019/943 dla transgranicznych połączeń międzysystemowych Polski; • analizy OSP i ENTSO-E wskazujące, że nie ma podstaw do rozpoczęcia przeglądu polskiej strefy ofertowej. <p>W okresach rocznych OSP przekazuje do akceptacji Prezesa URE sprawozdanie z realizacji celu CEP 70%, który stanowi wkład do raportu ACER.</p>

CSR 4 część 3: Ograniczenie zależności od paliw kopalnych przez przyspieszenie stopniowego wycofywania węgla w sektorze ciepłowniczym dzięki przechodzeniu na systemy zdekarbonizowane wykorzystujące energię odnawialną, zwiększenie efektywności energetycznej (...) - ME

1.	<p>Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki (numer z wykazu prac legislacyjnych RM - UDER92). Zmiany obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liberalizację rozliczeń przedsiębiorstw energetycznych z odbiorcami przemysłowymi za dostarczone ciepło; • Wprowadzenie definicji magazynu ciepła lub chłodu - umożliwi dalsze projektowanie przepisów regulujących magazynowanie ciepła i chłodu, w tym uwzględnianie kosztów magazynów ciepła i chłodu w taryfach wytwórców ciepła oraz dystrybutorów ciepła.
----	--

	<p>Wprowadzone zmiany umożliwią stworzenie podstaw prawnych dla rozwoju magazynowania ciepła i chłodu, wsparcie transformacji ciepłownictwa w kierunku elektryfikacji, poprawę elastyczności systemów ciepłowniczych oraz pozytywnie wpłyną na środowisko poprzez bardziej efektywne wykorzystanie energii elektrycznej i ciepła;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla kotłów elektrycznych – wprowadzenie kryteriów uznawania ciepła wyprodukowanego w kotłach elektrycznych jako ciepła z odnawialnych źródeł energii na potrzeby spełnienia kryterium efektywnego systemu ciepłowniczego. Ułatwi to inwestowanie w nowoczesne źródła ciepła, które mogą być tańsze i pomóc w stabilizacji systemu energetycznego poprzez wykorzystanie nadwyżek zielonej energii elektrycznej; • Uproszczenie ustalania zwrotu z kapitału zainwestowanego w działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przesyłania i dystrybucji oraz obrotu ciepłem. Następstwem wprowadzenia projektowanych zmian będzie zwiększenie transparentności i przewidywalności zasad ustalania zwrotu z kapitału, stworzenie stabilnych warunków dla planowania inwestycji w transformację ciepłownictwa oraz uruchomienie mechanizmów zachęcających do inwestowania w odnawialne źródła energii, magazyny ciepła i inne rozwiązania wspierające neutralność klimatyczną; • Zmiany regulacyjne mające na celu promowanie rozwoju kogeneracji – uzupełnienie przepisów będzie stanowiło zachętę do inwestycji w źródła ciepła oparte na jednostkach kogeneracyjnych.
2.	<p>Krajowa strategia dla ciepłownictwa. Dokument będzie spójny z kierunkami rozwoju sektora określonymi w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu, tak aby zapewnić pełną zgodność z kierunkami i celami krajowej polityki energetyczno-klimatycznej. W ramach strategii zostaną zapisane działania wspierające proces transformacji sektora ciepłowniczego. Strategia skupiać będzie się na strategicznych działaniach, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, poprzez stopniowe uniezależnianie sektora ciepłowniczego od zakupu paliw kopalnych i wykorzystywanie lokalnych zasobów OZE i ciepła odpadowego, • dywersyfikacja technologii wytwórczych ciepła systemowego i dostosowanie ich do lokalnych uwarunkowań, • poprawa efektywności energetycznej systemów ciepłowniczych, • elektryfikacja ciepłownictwa systemowego oraz integracja międzysektorowa ciepłownictwa z elektroenergetyką, rozwój magazynowania ciepła, • utrzymanie i rozwój systemów ciepłowniczych poprzez dostosowanie do wymogów statusu efektywnego systemu ciepłowniczego, • zapewnienie dostępu do sieci elektroenergetycznej dla pomp ciepła i kotłów elektrodowych ze strony Krajowego Systemu Energetycznego (KSE) oraz umożliwienie pracy źródeł kogeneracyjnych w systemach ciepłowniczych na rzecz KSE, • obniżenie parametrów temperaturowych sieci ciepłowniczych, cyfryzacja ciepłownictwa, • rewizja obecnie obowiązującego modelu taryfowania ciepła, • planowanie energetyczne zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym.
3.	<p>Reforma procedur przyłączania do sieci w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Odporności (RRP). Celem reformy przyłączeniowej jest przyspieszenie transformacji energetycznej i zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej poprzez uproszczenie i usprawnienie procesu przyłączania. Nowelizacja ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. 2026 poz. 516) umożliwi zmiany, które obejmują m.in. wprowadzenie elastycznych umów o przyłączenie oraz skrócenie okresu ważności warunków przyłączenia z dwóch lat do jednego roku. Projekty będą również musiały spełniać kamienie milowe dot. postępów w realizacji, aby zachować warunki przyłączeniowe. Środek ten zapobiegnie składaniu wniosków o charakterze spekulacyjnym. Reforma obejmuje również optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury, na przykład poprzez rozszerzenie rozwiązania „cable pooling” m.in. na instalacje magazynowania energii elektrycznej. Ponadto ustawa zwiększa przejrzystość procesu przyłączania poprzez ułatwienie elektronicznego składania wniosków, a także zobowiązanie operatorów do utworzenia scentralizowanych platform informatycznych, na których będą publikowane informacje dotyczące dostępnych zdolności przyłączeniowych sieci. Reforma wprowadza również obowiązek opracowania jednolitego zbioru zasad dla całego procesu przyłączania, co ułatwi poruszanie się po obowiązujących zasadach przyłączania do sieci.</p>

4.	<p>Skrócenie czasu wydawania pozwoleń w obszarach przyspieszenia rozwoju energii odnawialnej. Po wdrożeniu reform w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Odporności (RRP) spodziewane jest znaczne skrócenie czasu wydawania pozwoleń, zwłaszcza w przypadku instalacji wielkoskalowych. Kluczowym etapem jest ustanowienie ram prawnych dla obszarów przyspieszenia rozwoju energii odnawialnej (OPRO), które wprowadzają skróconą ścieżkę uzyskiwania pozwoleń dla projektów zlokalizowanych w wyznaczonych strefach. Ramy prawne dla OPRO nie byłyby możliwe bez opracowania map potencjału energii odnawialnej. Mapy te umożliwiają precyzyjną identyfikację obszarów odpowiednich do szybkiego wdrożenia OZE, zmniejszając niepewność proceduralną i przyspieszając proces podejmowania decyzji. Choć dokładne skrócenie czasu będzie zależało od specyfiki projektu, reformy mają na celu dostosowanie praktyki krajowej do celów UE określonych w dyrektywie RED III, zgodnie z którą wydawanie pozwoleń dla obszarów priorytetowych nie powinno przekraczać 12 miesięcy w przypadku projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii.</p>
5.	<p>Plan Społeczno-Klimatyczny. Polska opracowuje Plan Społeczno-Klimatyczny (PSK). Ogólnym celem PSK jest przyczynienie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej.</p> <p>Szczegółowe cele PSK obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i zmniejszenie emisji z systemów ogrzewania i chłodzenia w budynkach, w tym poprzez integrację wytwarzania i magazynowania energii odnawialnej w budynkach. • Inicjatywy inwestycyjne zostaną uzupełnione bezpośrednim wsparciem dochodów gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem energetycznym. • Wsparciem zostaną objęte gospodarstwa domowe w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych i domach jednorodzinnych z indywidualnym lub lokalnym źródłem energii lub korzystające z ciepła systemowego o mocy do 20 MW.

CSR 4 część 4: (...) oraz stopniowe znoszenie dopłat do paliw kopalnych, zwłaszcza w odniesieniu do górnictwa węgla kamiennego - ME

1.	<p>Zmiany w zakresie wsparcia górnictwa węgla kamiennego. Podejmowane są kroki w celu stopniowego ograniczania, a ostatecznie wycofania dotacji dla górnictwa węgla kamiennego. Ustawa z dnia 4 grudnia 2025 r. zmieniająca ustawę o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektóre inne ustawy przewiduje, że przedsiębiorstwa górnicze będą mogły samodzielnie zamykać kopalnie przy wsparciu finansowym państwa. W ramach nowych środków wprowadzono pakiet świadczeń ochronnych dla pracowników sektora. Obejmuje on urlop górniczy, urlop dla pracowników zakładów przeróbki węgla oraz jednorazowe odprawy. Celem tych rozwiązań jest zmniejszenie zatrudnienia w sektorze, stopniowe wycofywanie działalności górniczej, a tym samym zmniejszenie zapotrzebowania na dotacje na zmniejszenie zdolności produkcyjnych. Zamknięcie poszczególnych kopalń będzie przebiegało zgodnie z Porozumieniem społecznym w sprawie transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego i wybranych procesów transformacyjnych w regionie śląskim, podpisanym w 2021 r. Porozumienie to przewiduje stopniowe zamykanie kopalń podziemnych w ciągu najbliższych lat. Proces ten musi zapewnić bezpieczeństwo energetyczne Polski, ograniczyć negatywne skutki społeczne poprzez oferowanie środków ochronnych i alternatywnych miejsc pracy oraz być powiązany z rozwojem nowych źródeł energii. Takie podejście pozwoli na dalsze ograniczenie dotacji do paliw kopalnych, łagodząc jednocześnie społeczne i gospodarcze skutki transformacji energetycznej. W drugiej połowie 2026 r. planowane jest zamknięcie kolejnych dwóch zakładów produkcyjnych: sekcji Wujek KWK Wujek-Staszic w Katowicach oraz sekcji Bielszowice KWK Ruda w Rudzie Śląskiej. Jednocześnie będzie kontynuowany proces zgłaszania „nowego systemu wsparcia” do Komisji Europejskiej, dostosowanego do rozwiązań przewidzianych w ustawie. W perspektywie średnioterminowej działania te będą wspierane przez rosnącą dywersyfikację koszyka energetycznego.</p>
----	--

CSR 4 część 5: Poprawę zarządzania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, w szczególności strategii dotyczących gospodarki wodnej oraz ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów wodnych, z uwzględnieniem bieżących ocen skutków zmiany klimatu,

aby zapewnić długoterminową stabilność sektorów i działalności zależnych od usług ekosystemów wodnych. – MKiŚ/MI

1.	<p>Aktualizacja planów zagospodarowania wodami w dorzeczach. Rozpoczęto prace nad trzecią aktualizacją planów gospodarowania wodami w dorzeczach (III PGWD), które będą miały zastosowanie w cyklu planowania na lata 2028–2033. Dokumenty te mają na celu nie tylko zapewnienie zgodności z obowiązkami wynikającymi z ramowej dyrektywy wodnej UE, ale przede wszystkim określenie skutecznych środków zaradczych ukierunkowanych na zrównoważone i efektywne gospodarowanie zasobami wodnymi, zgodnie z aktualnymi wytycznymi Unii Europejskiej, w tym dotyczącymi odporności na zmiany klimatu.</p>
2.	<p>Aktualizacja „Planu przeciwdziałania skutkom suszy” oraz aktualizacja „Planów zarządzania ryzykiem powodziowym”. W ramach przeglądu i aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym planowane jest przeprowadzenie w 2026 r. i pierwszej połowie 2027 r., rewizji diagnozy problemów zarządzania ryzykiem powodziowym z wykorzystaniem analizy możliwego wpływu zmian klimatu na występowanie powodzi. Ponadto typy działań przypisanych celom zarządzania ryzykiem powodziowym podlegać będą priorytetyzacji, uwzględniającej m.in. wpływ na środowisko i adaptację do zmian klimatu. Przy wyborze działań jednym z kryteriów ich oceny będzie ocena ich skutków dla środowiska, a także znaczenie działania w kontekście zmian klimatu. Równoległe środki przeciwpowodziowe przyjęte w ramach drugiego cyklu planowania będą nadal wdrażane w celu ochrony ludności, infrastruktury i środowiska przed skutkami ekstremalnych powodzi, w tym powodzi zintensyfikowanych przez zmiany klimatu.</p> <p>Aktualizacja „Planu przeciwdziałania skutkom suszy” skoncentruje się na zmianie oceny obszarów podatnych na suszę oraz przeglądzie proponowanych kierunków strategicznych łagodzenia skutków suszy. Kluczowym elementem tej aktualizacji będzie uwzględnienie wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących wymagań dla krajowych ram zarządzania ryzykiem suszy.</p> <p>W ramach „Planu przeciwdziałania skutkom suszy” priorytetowo potraktowane zostaną rozwiązania oparte na naturze jako instrumenty adaptacyjne zwiększające retencję wody, ochronę różnorodności biologicznej i stabilność produkcji rolnej. Projekt zostanie poddany ogólnokrajowym konsultacjom społecznym w 2026 r. Wdrożenie środków określonych w planie będzie miało na celu zmniejszenie ryzyka suszy oraz zminimalizowanie strat gospodarczych, społecznych i środowiskowych.</p>
3.	<p>Krajowa Strategia Adaptacji. W ciągu ostatniego roku Polska rozpoczęła prace nad nową Krajową Strategią Adaptacji oraz towarzyszącym jej Planem Działań Adaptacyjnych, które będą stanowić nadrzędne ramy dla wdrażania i koordynacji krajowej polityki adaptacji do zmian klimatu. Pierwszym i podstawowym etapem tych prac jest kompleksowa ocena ryzyka i podatności na zmiany klimatu. W bieżącym roku Instytut Ochrony Środowiska rozpoczął działania analityczne mające na celu dostarczenie tych wstępnych danych do strategii, koncentrując się na sektorowych ocenach ryzyka klimatycznego i podatności na jego skutki. Analizy te stanowią podstawę dowodową dla strategii i będą bezpośrednio wspierać systematyczne włączanie kwestii odporności na zmiany klimatu do krajowych polityk sektorowych w ciągu najbliższych 12–18 miesięcy. Nowa krajowa strategia adaptacyjna będzie zgodna z wytycznymi strategii UE w zakresie adaptacji do zmiany klimatu oraz z przepisami europejskiego prawa klimatycznego.</p>
4.	<p>Narodowy Program Leśny (NPL). W ciągu ostatniego roku Polska rozpoczęła prace nad przygotowaniem projektu Narodowego Programu Leśnego, który będzie stanowić ramy dla wdrażania i koordynacji krajowej polityki leśnej państwa, w tym w zakresie adaptacji do zmian klimatu. NPL to dokument strategiczny określający długofalową wizję, cele i kierunki rozwoju leśnictwa w Polsce. Uwzględnia potrzeby społeczne i gospodarcze, potrzebę ochrony ekosystemów leśnych, wzmocnienia usług ekosystemowych, potrzebę adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu, oraz zobowiązania międzynarodowe w zakresie leśnictwa i ochrony ekosystemów leśnych. Polskie leśnictwo funkcjonuje w warunkach szybko zmieniających się uwarunkowań środowiskowych, szczególnie gwałtownych zmian klimatu. Wpływa to bezpośrednio na zamianę warunków wzrostu drzewostanów i zwiększenie częstotliwość zdarzeń ekstremalnych (susze, fale upałów, pożary, gradacje owadów, epizody wiatrołomów). Narodowy</p>

	Program Leśny będzie zgodny z średniookresową strategią rozwoju kraju oraz z Krajową Strategią Adaptacji.
5.	Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych wraz z Planem Działań. Strategia w sposób kompleksowy mierzy się z problemami ochrony ekosystemów zależnych od wód, gospodarką wodną, działalnością człowieka na obszarach mokradłowych i zmianami klimatu. Tereny podmokłe mają kluczowe znaczenie w podtrzymaniu dobrostanu człowieka poprzez zapewnienie mu wody, pożywienia i innych dóbr niezbędnych do życia, rozwój kultury, ochronę klimatu i różnorodności biologicznej. Projekt Strategii wyznacza trendy i priorytety ochrony tych cennych ekosystemów. Strategia jest dokumentem wytyczającym kierunki realizacji działań dla różnych podmiotów. Ilość i jakość wody dostępnej dla człowieka zmienia się w czasie i przestrzeni, co powoduje także zmiany w środowisku, susze i powodzie, pożary, erozję gleby. Przyjęcie dokumentu przez Radę Ministrów zaplanowano na 2026 r. Prace nad dokumentem wspierał Międzyresortowy Zespół do spraw Obszarów Wodno-Błotnych powołany zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów w grudniu 2024 r. Zespół wesprze też działania na rzecz wdrażania Strategii.
6.	Program GreenEvo – Akcelerator Zielonych Technologii, prowadzony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, od wielu lat wspiera rozwój i międzynarodową promocję polskich rozwiązań środowiskowych, które mają realne zastosowanie i są już sprawdzone na rynku. Technologie zgłaszane do programu przechodzą ocenę niezależnych ekspertów, co potwierdza ich jakość i gotowość do wdrożeń. Wśród nich znajdują się m.in. innowacyjne metody uzdatniania i oczyszczania wody, narzędzia do stałego monitoringu jej jakości oraz systemy zwiększające bezpieczeństwo i odporność na zjawiska nasilane przez zmiany klimatu, takie jak susze czy skażenia. Program promuje również technologie z obszaru smart city, efektywności energetycznej, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz innowacyjne rozwiązania dla miast i przemysłu. Wiele z nich pośrednio wzmacnia zdolność adaptacji do zmian klimatu – od usprawniania infrastruktury, po ograniczanie presji na zasoby naturalne. Program GreenEvo stanowi praktyczne narzędzie wspierające wdrażanie rozwiązań adaptacyjnych, modernizację usług środowiskowych i budowanie odporności na skutki zmian klimatu.

CSR 5 część 1: Wspieranie wysokiej jakości i inkluzywnej edukacji oraz umiejętności potrzebnych na rynku pracy, w tym umiejętności ekologicznych i cyfrowych (...) - MEN

1.	Reforma podstawy programowej. Priorytetem w zakresie reformy edukacyjnej w Polsce jest poprawa jakości i efektywności kształcenia w szkołach, szczególnie w zakresie rozwoju kompetencji (fundamentalnych i przekrojowych) oraz praktycznych umiejętności uczniów. Kompleksowe wdrożenie zmian podstawy programowej kształcenia ogólnego na każdym etapie kształcenia planowane jest sukcesywnie od roku szkolnego 2026/2027. Zmiany programowe pn. Kompas Jutra, widoczne są od 1 września 2025 r. poprzez dwa nowe przedmioty: edukacja zdrowotna (w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych) oraz edukacja obywatelska (w szkołach ponadpodstawowych). Obecnie trwają końcowe prace nad projektem rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedszkola i szkoły podstawowej (do wszystkich przedmiotów) oraz ramowych planów nauczania w szkołach podstawowych. Nowa podstawa programowa będzie obowiązywała sukcesywnie od 1 września 2026 r. począwszy od klasy I i IV szkoły podstawowej. Równocześnie rozpoczęły się prace nad propozycjami zmian w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla szkół ponadpodstawowych, które będą obowiązywać od 1 września 2027 r. Podstawą prowadzonych zmian jest Profil absolwenta i absolwentki, który stanowi opis kompetencji każdego ucznia i uczennicy kończących placówkę edukacyjną, niezbędnych do dalszego rozwoju osobistego i edukacyjnego dziecka. Dużą uwagę poświęcono wzmocnieniu treści podstawy programowej kształcenia ogólnego w obszarze edukacji przyrodniczo-matematycznej, m.in. poprzez zwiększenie wymiaru godzin oraz wprowadzenie interdyscyplinarnego podejścia. Nowa podstawa programowa uwzględni również w znacznie szerszym stopniu niż dotychczas, umiejętności cyfrowe.
2.	Standaryzacja zatrudnienia nauczycieli specjalistów w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych. Aby zwiększyć dostęp do wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla dzieci i młodzieży, w 2022 r. ustanowiono standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów w przedszkolach, szkołach i zespołach szkolno-przedszkolnych ogólnodostępnych oraz

	<p>integracyjnych, w tym niepublicznych. Standardy określają minimalny okres zatrudnienia nauczycieli specjalistów w przedszkolach, szkołach i zespołach przedszkolno-szkolnych ogólnodostępnych i integracyjnych. Przepisy określają również sposób obliczania pełnego wymiaru czasu pracy w zależności od liczby dzieci lub uczniów w przedszkolach i szkołach. Wprowadzenie ww. przepisów doprowadziło do zwiększenia liczby etatów nauczycieli specjalistów o ponad 150% w stosunku do stanu sprzed wprowadzenia przepisów.</p>
3.	<p>Edycje bezpłatnych studiów podyplomowych dla nauczycieli. Celem tych studiów jest wspieranie podnoszenia kompetencji i nabywania kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli specjalistów, w zakresie edukacji włączającej. Studia były prowadzone w następujących dziedzinach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny” – studia dające kwalifikacje do prowadzenia zajęć z zakresu wspierania rozwoju małego dziecka oraz do podjęcia pracy jako nauczyciel specjalista w przedszkolu; 2) „Pedagog specjalny w edukacji włączającej” – studia dające kwalifikacje do pracy na stanowisku nauczyciela wychowania specjalnego w przedszkolu i szkole; 3) „Psychologia edukacyjna z przygotowaniem pedagogicznym” – studia kwalifikacyjne skierowane do osób posiadających tytuł magistra psychologii, umożliwiające uzyskanie przygotowania pedagogicznego niezbędnego do podjęcia pracy na stanowisku psychologa szkolnego w jednostkach systemu oświaty; 4) podyplomowe „Polski język migowy dla nauczycieli”. <p>Rozpoczęcie czwartej edycji studiów planowane jest na 2026 r.</p>
4.	<p>Cyfrowa transformacja edukacji. Celem jest dostosowanie systemu edukacji do ery cyfrowej poprzez wprowadzenie nowoczesnych narzędzi, rozwój kompetencji cyfrowych, stworzenie standardów nauczania cyfrowego oraz zapewnienie cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej uczestnikom procesu edukacyjnego. Kluczowym dokumentem strategicznym określającym kierunki cyfrowej transformacji polskich szkół jest Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE), przyjęta we wrześniu 2024 r. Polityka ta jest zgodna z priorytetami określonymi w planie działania UE na rzecz edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 oraz określa ramy polityki państwa i działań podejmowanych w obszarze cyfryzacji edukacji w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej.</p>
5.	<p>Rządowy program wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025–2029 – „Cyfrowy Uczeń”. Głównym celem Programu jest wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli przez wykorzystywanie w procesie dydaktycznym nowoczesnych pomocy dydaktycznych, w tym rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję, wybranych przez szkoły zgodnie z ich zdefiniowanymi potrzebami. Program ma również wesprzeć szkoły w personalizacji wyposażenia, które otrzymały w ramach inwestycji C2.2.1 „Wyposażenie szkół/institucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji” KPO (pracownie STEM i AI). Działania planowane w ramach Programu mają również wspierać modele nauczania rozwijające kreatywność, przedsiębiorczość i sprawczość uczniów, oparte przede wszystkim na pracy projektowej, a także niwelować bariery związane z dostępnością edukacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wspieranie kreatywnego i innowacyjnego modelu nauczania jest zadaniem ściśle związanym z zapewnieniem w procesie kształcenia lub uczenia się dostępu do nowoczesnych technologii i będzie miało istotny wpływ na przyszłe, aktywne uczestnictwo uczniów w nowoczesnym rynku pracy.</p>
6.	<p>Aktualizacja Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Proces prac nad aktualizacją dokumentu jest obecnie na ukończeniu, a jego celem jest przygotowanie dokumentu do formalnej procedury legislacyjnej, która ma się rozpocząć w 2026 r. W ramach podjętych działań dokładnie przeanalizowano dotychczasowe zadania, a po dogłębnej analizie zgłoszonych propozycji do programu włączono 45 nowych działań, które następnie ujednolicono i uzgodniono. Jednocześnie przeprowadzono kompleksową aktualizację części diagnostycznej w celu zapewnienia zgodności z najnowszymi danymi, wynikami badań i zmianami regulacyjnymi.</p>

CSR 5 część 2: zwiększenie uczestnictwa w dziedzinach STEM w szkolnictwie wyższym - MNiSW

1.	<p>Realizacja projektu w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest jednym z beneficjentów zainaugurowanego w połowie grudnia 2025</p>
----	---

<p>r. projektu „Improving girls’ and women’s interest and participation in ICT in Poland”. Ten koordynowany przez Ministerstwo Cyfryzacji projekt pomoże lepiej zrozumieć, dlaczego kobiety są nadal niedoreprezentowane na studiach i w zawodach związanych z technologiami informatycznymi i telekomunikacyjnymi oraz zidentyfikuje praktyczne sposoby zwiększenia ich udziału. Projekt obejmie analizę barier i czynników sukcesu oraz wsparcie w opracowaniu rekomendacji i koncepcji wdrożenia bardziej inkluzywnych ścieżek dostępu do studiów i zawodów we wspomnianym obszarze.</p>

CSR 5 część 3: podniesienie jakości kształcenia nauczycieli – MEN/MNiSW

<p>1. Finansowanie studiów podyplomowych. W 2025 r. środki z budżetu Ministerstwa Edukacji Narodowej zostały wykorzystane do sfinansowania realizacji przez uczelnie studiów podyplomowych dla nauczycieli w następujących obszarach: edukacja zdrowotna, nauczanie matematyki, edukacja matematyczna w klasach I-III szkoły podstawowej, informatyka, informatyka dla nauczycieli wczesnoszkolnych, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny, pedagog specjalny w edukacji włączającej, psychologia edukacyjna z przygotowaniem pedagogicznym, nauczanie przedmiotów zawodowych w zakresie zawodów: technik elektromobilności, zawodów związanych z gospodarką odpadami, oraz technik gospodarki nieruchomościami, polski język migowy dla nauczycieli (ok. 12,7 mln zł).</p>

CSR 5 część 4: dalszą poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego - MEN

<p>1. Przegląd podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego. Celem przeglądu jest dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy z uwzględnieniem zmian technologicznych wynikających z transformacji cyfrowej i zielonej gospodarki. Zadanie to jest realizowane w ramach projektu Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) zatytułowanego „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy”. Analizowane są i następnie modyfikowane treści nauczania określone w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, w szczególności w tych zawodach, w których nastąpiły zmiany technologiczne w celu ochrony środowiska naturalnego, w tym działań na rzecz klimatu wynikających z transformacji energetycznej i transformacji cyfrowej. Poza propozycjami zmian w dotychczasowych zawodach rekomendowane są również nowe zawody bardziej odpowiadające na potrzeby gospodarki, z uwzględnieniem transformacji cyfrowej i ekologicznej. Rekomendacje i propozycje zmian w dotychczasowych zawodach lub propozycje nowych zawodów opracowane przez ekspertów sektorowych we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i ministerstwami właściwymi dla poszczególnych zawodów są podstawą do wprowadzenia zmian w kształceniu zawodowym odpowiadającym na potrzeby rynku pracy w celu rozwijania „zielonych umiejętności”, aby przygotować kadry do potrzeb zmieniającej się gospodarki krajowej i ochrony klimatu.</p>
<p>2. Zwiększenie zaangażowania pracodawców w proces kształcenia zawodowego. Ministerstwo Edukacji Narodowej uruchomiło projekt zatytułowany „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy”, współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny Plus. Projekt ten jest realizowany w latach 2024–2027. Projekt obejmuje cztery główne zadania: prowadzenie dialogu z branżami w sprawie poprawy systemu kształcenia zawodowego i rozwoju umiejętności w miejscu pracy, wzmocnienie udziału przedstawicieli branż w poprawie systemu kształcenia zawodowego i rozwoju umiejętności w miejscu pracy, promowanie kształcenia zawodowego i możliwości współpracy między pracodawcami a szkołami, opracowanie propozycji rozwiązań organizacyjnych i prawnych dotyczących rekrutacji specjalistów z rynku pracy do pracy w szkolnictwie zawodowym. MEN sukcesywnie zaprasza do współpracy organizacje branżowe, z którymi dialog prowadzony jest w ramach cotygodniowych spotkań branżowych poświęconych kształceniu zawodowemu. W latach 2024/2025 zorganizowano 32 spotkania. Na rok 2026 zaplanowano kolejne 20 spotkań.</p>

CSR 5 część 5: Wspieranie i zwiększanie uczestnictwa osób dorosłych w programach uczenia się, w tym uczenia się pozaformalnego i w dziedzinach kluczowych dla konkurencyjności Polski. – MEN/MRPiPS

1.	<p>Projekt ustawy o Wojewódzkich Zespołach Koordynacji do spraw polityki umiejętności (WZK). Projekt ten realizuje kamień milowy A43G Krajowego Planu Odbudowy i Odporności (KPO) oraz reformę A3.1 „Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy”. Ustawa określa obowiązki województw w zakresie polityki umiejętności oraz ustanawia stałe ramy prawne funkcjonowania WZK jako organów konsultacyjnych i doradczych dla samorządów województw, wzmacniając rolę regionów w koordynacji polityki w zakresie umiejętności. Rozwiązania te mają na celu lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnych rynków pracy, ze szczególnym uwzględnieniem transformacji cyfrowej i ekologicznej, a także zwiększenie spójności działań regionalnych ze Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030 (ZSU 2030). Zgodnie z planowanym harmonogramem ustawa powinna zostać uchwalona i ogłoszona w pierwszym kwartale 2026 r., natomiast nowe WZK rozpoczną działalność na podstawie przepisów ustawowych 1 lipca 2026 r., zapewniając ciągłość działania po zakończeniu projektu pilotażowego finansowanego przez KPO.</p> <p>Przyjęte rozwiązania umożliwią systemowe planowanie, monitorowanie i ocenę polityki umiejętności na poziomie regionalnym, wspierając rozwój kompetencji odpowiadających obecnym i przyszłym potrzebom gospodarki i rynku pracy. Obecnie WZK działają we wszystkich województwach (regionach) w ramach inwestycji A3.1.1 KPO "Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie", pełniąc rolę tymczasowych struktur projektowych koordynujących inicjatywy w zakresie uczenia się przez całe życie. Zespoły te pełnią rolę regionalnych forów współpracy między samorządami lokalnymi, instytucjami edukacyjnymi, instytucjami rynku pracy, pracodawcami i partnerami społecznymi. Realizują zadania obejmujące identyfikację regionalnych potrzeb w zakresie kompetencji, przygotowywanie i wdrażanie regionalnych programów na rzecz ZSU 2030 oraz monitorowanie i raportowanie działań mających na celu lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej i szkoleniowej do potrzeb rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności cyfrowych i ekologicznych.</p>
2.	<p>Branżowe Centra Umiejętności (BCU). Oferta BCU skierowana jest do studentów, absolwentów, doktorantów, nauczycieli, kadry akademickiej i pracowników przedsiębiorstw, a także innych osób dorosłych, w tym osób planujących nabycie kwalifikacji lub przekwalifikowanie się. Kluczowym elementem oferty edukacyjnej BCU jest nowa forma pozaszkolnego kształcenia ustawicznego, dostępna wyłącznie w tego typu instytucjach: szkolenia zawodowe ukierunkowane na konkretną branżę, a także kursy przygotowujące uczestników do nabycia kwalifikacji branżowych odpowiadających potrzebom danego sektora, opracowane we współpracy z organizacją branżową odpowiedzialną za daną dziedzinę zawodową. BCU mają również za zadanie realizować działania w zakresie doradztwa zawodowego dla osób dorosłych. Działania doradcze i promocyjne BCU koncentrują się także na wspieraniu doradztwa zawodowego dla studentów i innych osób uczących się, mającym na celu lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy, wykorzystanie różnorodnych możliwości uczenia się, promowanie korzyści płynących z uczenia się przez całe życie oraz zwiększenie udziału dorosłych w edukacji.</p>
3.	<p>Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE). Inicjatywa ta rozwija dodatkową misję społeczną szkół – aktywizację edukacyjną rodziców uczniów i innych osób dorosłych w społecznościach lokalnych oraz mobilizację różnych instytucji i organizacji w społecznościach lokalnych do rozwijania umiejętności osób dorosłych. Nie jest to nowa instytucja w systemie uczenia się dorosłych, ale nowa funkcja dla szkół, które tworzą jedną z najgęstszych sieci usług publicznych i docierają również do małych miejscowości oddalonych od dużych ośrodków miejskich. Koncepcja LOWE preferuje szkoły zlokalizowane na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym na obszarach wiejskich. LOWE opracowują ofertę edukacyjną skoncentrowaną na rozwoju umiejętności uniwersalnych (kluczowych kompetencji), które stanowią podstawę uczenia się przez całe życie. Model LOWE wypracowano w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W perspektywie finansowej 2021 -2027 LOWE są rozwijane w programach regionalnych. Dodatkowo w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 realizowany jest projekt koordynacyjny budujący sieć współpracy między poszczególnymi LOWE.</p>

4.	<p>Dalsze wdrażanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Na koniec listopada 2025 r. do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) włączono 271 kwalifikacji wolnorynkowych i sektorowych. Wydano ponad 25 tys. certyfikatów potwierdzających uzyskanie tych kwalifikacji. W ramach działań BCU przygotowano znaczną liczbę wniosków o włączenie kwalifikacji sektorowych do ZSK. W odniesieniu do uczenia się pozaformalnego podejmowane są działania mające na celu jego promowanie i wspieranie. Oferty uczenia się pozaformalnego charakteryzują się zazwyczaj krótszym czasem trwania, większą elastycznością i powiązaniem z praktycznym doświadczeniem. Z tego powodu są one częściej wybierane przez osoby dorosłe w wieku 30+, 40+.</p>
-----------	--

CSR 5 część 6: Podjęcie działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych, w tym przez skuteczną edukację umożliwiającą przekwalifikowanie zawodowe - MRPIPS

1.	<p>Indywidualne Konta Rozwojowe (IKR). Dyskusje na temat systemu IKR w Polsce rozpoczęły się w czerwcu 2024 r. od spotkania okrągłego stołu z przedstawicielami Komisji Europejskiej. Regularne spotkania z interesariuszami IKR odbywały się w formie warsztatów, podczas których zbierano między innymi opinie na temat istniejących rozwiązań w zakresie dystrybucji środków finansowych wśród osób fizycznych oraz ich skuteczności. Informacje te umożliwiły opracowanie koncepcji pilotażowej IKR. Powołano grupę roboczą ds. koncepcji systemu IKR. Pilotaż IKR, planowany na lata 2026-2028, będzie wykorzystywał dotychczas opracowane rozwiązania w zakresie dystrybucji środków poprzez Systemy Finansowania Podmiotów (PSF) oraz Bazę Usług Rozwojowych (BUR). PSF to systemy dystrybucji środków EFS+ na szkolenia dla przedsiębiorców i osób fizycznych, działające od 2014 r. na szczeblu samorządów regionalnych. Zakłada się, że przedsiębiorcy lub osoby fizyczne samodzielnie wybierają oferty szkoleniowe z BUR w oparciu o swoje potrzeby. BUR to największa publiczna baza ofert szkoleniowych w Polsce, prowadzona przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), oferująca wysokiej jakości szkolenia i usługi doradcze. Pilotaż będzie obejmował komponent doradczy, mający na celu pomoc użytkownikom IKR w ocenie potrzeb edukacyjnych i wyborze ofert. Wyniki pilotażowego wdrożenia pozwolą na opracowanie jednolitego systemu wspierania uczenia się dorosłych poprzez BUR, zakładając, że uda się zapewnić finansowanie.</p>
2.	<p>Reforma publicznych służb zatrudnienia. W 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i usługach zatrudnienia. Ustawa ta przede wszystkim rozszerzyła grupę beneficjentów wszystkich form pomocy o osoby poszukujące pracy zarejestrowane w PES, które mogą być również osobami zatrudnionymi. Wprowadzono również następujące zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie limitów finansowania szkoleń do 300% przeciętnego wynagrodzenia (wcześniej limit ten dotyczył tylko szkoleń wskazanych przez osobę bezrobotną); • Rozszerzenie zakresu finansowania dla zarejestrowanych osób (<u>jako bezrobotni lub jako poszukujący pracy</u>) pokrywania kosztów egzaminów na różne formy walidacji wiedzy i umiejętności oraz uzyskiwania dokumentów potwierdzających nabycie takiej wiedzy i umiejętności; • Wzmocnienie dotychczasowej formy wsparcia – pożyczki szkoleniowej – poprzez wprowadzenie pożyczki edukacyjnej, przy zachowaniu maksymalnej kwoty 400% przeciętnego wynagrodzenia. • Wprowadzenie korzystniejszego limitu finansowania nabywania wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji – do 450% przeciętnego wynagrodzenia na osobę w okresie trzech kolejnych lat; • Zastąpienie dotychczasowego bonu szkoleniowego, który gwarantował osobom bezrobotnym w wieku poniżej 30 lat skierowanie przez urząd pracy na wybrane przez nie szkolenie i pokrycie związanych z tym kosztów, bonem na kształcenie ustawiczne dla wszystkich osób bezrobotnych i poszukujących pracy, bez wskazywania progu wiekowego (w myśl obowiązujących przepisów bezrobotnym może być osoba, która ukończyła 18 lat, i nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna). • Poprawa jakości szkoleń poprzez zastąpienie wymogu wpisania instytucji szkoleniowych do rejestru instytucji szkoleniowych wymogiem wpisania do bazy danych usług rozwojowych; • Wyposażenie urzędów pracy w narzędzia umożliwiające im skuteczne wspieranie klientów w nabywaniu lub rozwijaniu umiejętności potrzebnych w nowoczesnej gospodarce, zwłaszcza

	umiejętności cyfrowych, poprzez ocenę kompetencji cyfrowych i zapewnienie odpowiednich szkoleń.
3.	<p>Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Aktualizacja umiejętności i kwalifikacji, a także przekwalifikowanie zgodnie z potrzebami rynku pracy mogą być finansowane przez Krajowy Fundusz Szkolenia (KFS) i skierowane do pracodawców i pracowników. Również w tym zakresie nowa ustawa wprowadziła zmiany. Od stycznia 2026 r. środki KFS są wydatkowane zgodnie z priorytetami zgłoszonymi przez: ministra właściwego do spraw pracy (nie więcej niż cztery priorytety), każde województwo do wykorzystania na swoim obszarze (nie więcej niż trzy) oraz każdy powiat (nie więcej niż jeden). Od 2026 r. zmieniają się również zasady współfinansowania. Co do zasady wszystkie podmioty mogą otrzymać współfinansowanie w wysokości do 70% kosztów kształcenia ustawicznego z KFS, natomiast mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające nie więcej niż dziewięć osób w dniu złożenia wniosku) i osoby samozatrudnione mogą otrzymać współfinansowanie w wysokości do 90%. Zwiększono również dostępność środków KFS: wszystkie podmioty, które opłacają składki na Fundusz Pracy lub są z tego obowiązku zwolnione na mocy przepisów prawa, mogą korzystać ze wsparcia na kształcenie ustawiczne, które obejmie również osoby samozatrudnione i podmioty zwolnione z tego obowiązku na mocy przepisów prawa. Zwrócono również uwagę na zapewnienie jakości usług finansowanych ze środków KFS oraz racjonalne i przejrzyste wykorzystanie zasobów poprzez wprowadzenie wymogu, aby każda instytucja prowadząca szkolenia finansowane z KFS była wpisana do Bazy Usług Rozwojowych prowadzonej przez PARP.</p>

Źródło: Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Załącznik 2. Wdrażanie Europejskiego Filara Praw Socjalnych – główne działania i ich szacunkowy wpływ⁴¹

Zasada EFPS	Najważniejsze działania	Szacowane skutki (jakościowe lub ilościowe)
<p>1. Kształcenie i uczenie się przez całe życie</p>	<p>1. Działanie pn. „<i>Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)</i>”, stanowiące realizację kamieni milowych A41G i A42G KPO.</p> <p>2. Realizacja projektu pn. „<i>Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy</i>”, realizowanego w MEN w latach 2024-2027 i współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.</p> <p>Dalsze wdrażanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), który umożliwia wiarygodne potwierdzanie nabytych umiejętności w formie kwalifikacji sektorowych i wolnorynkowych.</p> <p>3. Realizacja polityki umiejętności: realizacja inwestycji A3.1.1 „<i>Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie</i>” i reformy A3.1. „<i>Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy</i>” z KPO (w tym m.in.: uchwalenie 27 lutego 2026 r. ustawy o Wojewódzkich Zespołach Koordynacji do spraw polityki umiejętności; funkcjonowanie Międzyregionalnego Zespołu Koordynacji, któremu przewodniczy MEN, w zakresie uczenia się przez całe życie; przegląd przyjętej w 2020 r. „<i>Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030</i>”.</p>	<p>1. Utworzenie 124 Branżowych Centrów Umiejętności. BCU prowadzą działalność edukacyjno-szkoleniową, realizując kursy i szkolenia, których programy opracowane są we współpracy z przedstawicielami poszczególnych branży. BCU wspierają także współpracę szkół, placówek i uczelni z pracodawcami, upowszechnianie wiedzy i nowych technologii, transformację ekologiczną i cyfrową, a także aktywizację zawodową osób dorosłych.</p> <p>2. Wprowadzenie nowych zawodów i kwalifikacji, a także przegląd podstaw programowych kształcenia w zawodach pod kątem uwzględnienia nowych rozwiązań technologicznych oraz zielonych i cyfrowych umiejętności. Zwiększenie oferty kwalifikacji umożliwiających wiarygodne potwierdzanie nabytych umiejętności.</p> <p>Do końca 2025 r. do ZSK włączono 279 kwalifikacji sektorowych i wolnorynkowych. Wydanych zostało ponad 25 000 certyfikatów potwierdzających nabycie tych kwalifikacji.</p> <p>3. Wzmocnienie koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie, w celu zapewnienia komplementarności i synergii działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz zapewnienia równomiernego rozwoju umiejętności w ujęciu terytorialnym.</p> <p>Zapewnienie stabilnych mechanizmów koordynacji dla polityki umiejętności oraz finansowania działań na rzecz koordynacji polityki umiejętności w województwach, poprzez zagwarantowanie finansowania dla WZK z budżetu państwa. Utworzenie 5 regionalnych sieci współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie uczenia się przez całe życie, a także 1</p>

⁴¹ Tabela, co do zasady, obejmuje działania z 2025-2026 r. dotyczące realizacji konkretnych zasad EFPS.

	<p>4. Wsparcie zwrotne ze środków FERS w formie pożyczek dla osób dorosłych, które chcą zwiększyć swoje kompetencje.</p> <p>5. 1 czerwca 2025 r. weszła w życie ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia, zmieniająca zasady wspierania osób bezrobotnych i poszukujących pracy przez powiatowe urzędy pracy w obszarze rozwoju umiejętności i podnoszenia kwalifikacji (zwiększenie limitów dofinansowania szkoleń i finansowania egzaminów, pożyczki edukacyjne, bon na kształcenie ustawiczne, zwiększenie wymogów wobec instytucji oferujących szkolenia).</p>	<p>ogólnopolskiej sieci w zakresie wdrażania Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE).</p> <p>4. Liczba udzielonych pożyczek na kształcenie osób dorosłych 3 024 do 2025 r. (odczyt wskaźnika w ujęciu narastającym od początku uruchomienia instrumentu pożyczkowego na przełomie 2024 i 2025 r., dane zaraportowane z ostatniego złożonego przez beneficjenta wniosku o płatność za okres do końca 2025 r.).</p> <p>5. Wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia publicznych służb zatrudnienia, w tym instrumentów rozwoju zasobów ludzkich. Aktywizacja niewykorzystywanych dotąd zasobów pracy. Lepsze zaspokajanie zapotrzebowania pracodawców na umiejętności i kompetencje.</p>
2. Równouprawnienie płci	<p>1. Od roku szkolnego 2025/2026 wprowadzono nowy przedmiot, edukację obywatelską. W treści podstawy programowej znalazły się kwestie dotyczące umiejętności wyjaśnienia przez uczniów zjawiska konformizmu i nonkonformizmu; rozpoznawania postaw ksenofobii, stereotypów i uprzedzeń oraz dyskryminacji, a także reagowania na te zjawiska.</p> <p>2. Prace nad projektem <i>ustawy o wzmocnieniu stosowania prawa do jednakowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości (UC127), wdrażającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub za pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania</i>. Trwa analiza uwag zgłoszonych w toku uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.</p>	<p>1. Edukacja obywatelska zakłada kształtowanie wśród uczniów postawy wolnej od uprzedzeń w relacjach międzyludzkich; wyjaśnienie, że godność ludzka i szacunek wobec człowieka wykluczają wszelkie formy dyskryminacji ze względu na różnorodność ludzkiej natury.</p> <p>2. Wzmocnienie stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości.</p>
3. Równe szanse	<p>1. Od roku szkolnego 2025/2026 wprowadzono nowy przedmiot, edukację obywatelską. W treści podstawy programowej znalazły się kwestie dotyczące umiejętności wyjaśnienia przez uczniów zjawiska konformizmu i</p>	<p>1. Edukacja obywatelska zakłada kształtowanie wśród uczniów postawy wolnej od uprzedzeń w relacjach międzyludzkich; wyjaśnienie, że godność ludzka i szacunek wobec człowieka</p>

	<p>nonkonformizmu; rozpoznawania postaw ksenofobii, stereotypów i uprzedzeń oraz dyskryminacji, a także reagowania na te zjawiska.</p> <p>2. Wyrównywanie szans w dostępie do wysokiej jakości edukacji - jeden z celów projektów realizowanych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Cel ten jest osiąganym w szczególności w projektach: „<i>Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży</i>”, „Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartej na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą”, a także Rządowym programie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „<i>Przyjazna szkoła</i>” w latach 2025-2027.</p>	<p>wykluczają wszelkie formy dyskryminacji ze względu na różnorodność ludzkiej natury.</p> <p>2. Wypracowanie i zwalidowanie rozwiązań metodycznych i organizacyjnych wspierających dostępność edukacji dla dzieci i młodzieży oraz wzmacniających społeczną, więziotwórczą i włączającą rolę szkoły. Rozwijanie kompetencji kadr systemu oświaty w obszarze pracy z dziećmi oraz uczniami i uczennicami z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych. Utworzenie 285 Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą. Zatrudnienie asystentów międzykulturowych wspierających dzieci z doświadczeniem uchodźstwa, w szczególności z Ukrainy.</p>
<p>4. Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia</p>	<p>1. Instrumenty wynikające z <i>ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> — włączenie osób biernych zawodowo w działania urzędów pracy, — pakiet aktywizacyjny jako instrument wieloelementowy umożliwiający łączenie kilku form pomocy dopasowanych do potrzeb klienta, — rozszerzenie i uatrakcyjnienie form dokształcania i podnoszenia kwalifikacji — ułatwienia w zdobywaniu doświadczenia: zdalne i krótkie staże, podniesienie wysokości stypendium stażowego, — szerszy dostęp do poradnictwa zawodowego poprzez większą liczbę doradców, elastyczność organizacji usług (online), — większy dostęp do form pomocy poprzez likwidację ograniczeń związanych z wiekiem osoby bezrobotnej, — usługi uzupełniające i likwidacja barier pozazawodowych: refundacja kosztów opieki nad dzieckiem/osobą zależną, zwrot kosztów przejazdu/zakwaterowania, 	<p>1. Dotarcie do osób biernych zawodowo oraz objęcie ich statusem klientów urzędów pracy, co umożliwi im korzystanie z dostępnych form pomocy i – docelowo – powrót na rynek pracy. Rozszerzenie oraz lepsze dopasowanie form pomocy do indywidualnych potrzeb, a także wykorzystanie nowoczesnych technologii, które ułatwiają dostęp do usług rynku pracy i ofert zatrudnienia. Zwiększenie jakości wsparcia oferowanego osobom do 30 roku życia zgodnie z inicjatywą Gwarancje dla młodzieży, w tym rozwój umiejętności cyfrowych osób młodych.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> — tworzenie kompleksowych punktów obsługi osób do 30 roku życia, — ustanowienie funkcji doradcy ds. osób młodych w PUP, — wprowadzenie oceny kompetencji cyfrowych osób do 30 roku życia zgodnie z ww. ustawą. 	
5. Bezpieczne i elastyczne zatrudnienie	1. Prace analityczne oraz legislacyjne mające na celu wdrożenie do porządku prawnego <i>dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2831 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform</i> . Podjęto decyzję o przygotowaniu odrębnej ustawy, która kompleksowo ureguluje kwestie wchodzące w zakres dyrektywy.	
6. Wynagrodzenia	1. Zmiana wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej dla wybranych umów cywilnoprawnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Od 1 stycznia 2026 r. wynoszą one odpowiednio 4 806 zł oraz 31 zł 40 gr (wzrost o 3%).	1. Ochrona pracowników przed nieproporcjonalnie niskim (niesprawiedliwym) wynagrodzeniem za wykonaną pracę. Utrzymanie siły nabywczej wynagrodzeń osób najmniej zarabiających, wzmocnienie zachęt do podejmowania pracy.
7. Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień	1. Trwają zaawansowane prace nad projektem <i>ustawy o wzmocnieniu stosowania prawa do jednakowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości (UC127)</i> wdrażającej do polskiego porządku prawnego <i>dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości</i> . Dyrektywa weszła w życie 6 czerwca 2023 r., a termin na jej implementację do porządku krajowego to 7 czerwca 2026 r.	1. Zniwelowanie luki w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn pozwoli na zwiększenie aktywizacji kobiet na rynku pracy. Dodatkowe uprawnienia pracowników pozwalające na walkę z nierównościami w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy i zwiększą jego przejrzystość. Likwidacja dyskryminacji płacowej ze względu na płeć poprawi pozycję kobiet na rynku pracy, co zwiększy równouprawnienie kobiet i mężczyzn w innych dziedzinach życia z uwagi na ekonomiczne skutki tej zmiany.
8. Dialog społeczny i społeczne zaangażowanie pracowników	1. 13 grudnia 2025 r. zaczęta obowiązywać <i>ustawa z dnia 5 listopada 2025 r. o układach zbiorowych pracy i porozumieniach zbiorowych</i> .	1. Ustawa ma na celu promowanie rokowań zbiorowych oraz zwiększenie zasięgu układów zbiorowych. Ustawa wdraża przepisy <i>dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej – w obszarze promowania rokowań zbiorowych</i> .

	<p>2. Projekt ustawy o zmianie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.</p> <p>3. Plan Działania na rzecz Rokowań Zbiorowych.</p>	<p>2. Projekt ustawy ma na celu urealnienie kryteriów reprezentatywności organizacji pracodawców oraz stworzenie nowej formuły ustalania składu Rady Dialogu Społecznego.</p> <p>3. Ogłoszony Plan działania na rzecz wspierania rokowań zbiorowych jest realizacją zobowiązań nałożonych na Polskę przepisami wyżej wymienionej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r.</p>
9. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	<p>1. Ustawa z dnia 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych – wprowadzono możliwość dokonywania codziennych i powszechnych czynności z zakresu prawa pracy (np. składania wniosków o zastosowanie systemu skróconego tygodnia pracy, wniosków o zastosowanie systemu pracy weekendowej, a także wniosków o udzielenie czasu wolnego w celu załatwienia spraw osobistych) w postaci papierowej lub elektronicznej – zamiast dotychczasowej (o wiele bardziej sformalizowanej) formy pisemnej. Ustawa weszła w życie 27 stycznia 2026 r.</p>	<p>1. Ułatwienie i uelastycznienie codziennej komunikacji pracowników z pracodawcami, wychodzące naprzeciw realiom współczesnego świata. Przy tym ustawa nie zawiera zmian mogących nieść za sobą ryzyko utraty poczucia pewności czy bezpieczeństwa obrotu prawnego u pracodawców i pracowników. Zmiany wpisują się w dążenie do łatwiejszego pogodzenia pracy zawodowej z życiem prywatnym poprzez odformalizowanie komunikacji pracowników z pracodawcami w niektórych sytuacjach.</p>
10. Zdrowe, bezpieczne i dobrze dostosowane środowisko pracy oraz ochrona danych	<p>1. Realizacja wieloletniego Rządowego Programu Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy. W latach 2023-2025 realizowany był etap VI ww. programu.</p>	<p>1. Celem Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia liczby wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.</p> <p>W ramach VI etapu zostało zrealizowanych 67 zadań w zakresie służb państwowych (część A Programu) oraz 42 projekty w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (część B Programu).</p>

<p>11. Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowelizacja przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w zakresie świadczenia rodzicielskiego. Przepisy te weszły w życie 19 marca 2025 r. 2. Realizacja programu „Aktywny Rodzic”. 3. Realizacja programu „Aktywny Maluch 2022-2029” oraz programu „Aktywny Dzienny Opiekun w gminie”. 4. Realizacja programu „Aktywne Place Zabaw”. 5. Wsparcie z Funduszu Pracy dla samorządów szczebla gminy i powiatu na realizację programów rządowych: „Asystent rodziny w 2025 r.”, „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 roku”, „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 roku”, „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”. 6. Realizacja zadań z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie możliwości wydłużenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego o tydzień za każdy tydzień hospitalizacji dziecka po urodzeniu, w zależności od tygodnia ciąży, w którym nastąpił poród, masy urodzeniowej dziecka, długości pobytu dziecka w szpitalu. 2. Większe wsparcie finansowe dla rodziców dzieci w wieku do lat 3. 3. Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w szczególności w gminach, które dotychczas pozbawione były instytucjonalnych form opieki. 4. Zwiększenie jakości opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3. 5. Na wymienione zadania w 2025 r. wydatkowano ponad 449,2 mln zł. 6. Na zadania związane ze wsparciem dla dzieci z Ukrainy w 2025 r. wydatkowano ponad 47,5 mln zł.
<p>12. Ochrona socjalna</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1 stycznia 2026 r. weszły w życie zmiany w świadczeniu wspierającym – obniżenie progu uprawniającego do świadczenia. Osoby z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o świadczenie wspierające, jeśli uzyskały co najmniej 70 (na 100 możliwych) punktów w decyzji Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (WZON) określającej poziom potrzeby wsparcia. Wysokość świadczenia zależy od liczby przyznanych punktów. 2. W przyjętym przez Radę Ministrów 16 października 2025 r. przeglądzie stosowania przepisów ustawy o świadczeniu wspierającym wraz z rekomendacjami wskazano na konieczność skrócenia terminów oczekiwania na wydanie decyzji o ustaleniu poziomu potrzeby wsparcia tak, aby 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie kręgu objętych wsparciem osób z niepełnosprawnościami. 2. Usprawnienie procesu wydawania decyzji.

	osoba niepełnosprawna otrzymała stosowną decyzję w terminie zgodnym z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Wskazano, że kluczowym jest wprowadzenie zmian zarówno na poziomie przepisów jak również w sposobie organizacji tego zadania w poszczególnych Wojewódzkich Zespołach Orzekania o Niepełnosprawności.	
13. Świadczenia dla bezrobotnych	<p>1. Możliwość otrzymania, po spełnieniu warunków ustawowych, zasiłku dla bezrobotnych na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn zm.), która zastąpiła dotychczasową ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W zakresie zasiłku dla bezrobotnych nowa ustawa wprowadziła następujące zmiany:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zrezygnowano z zasiłku dla bezrobotnych w wysokości 80% zasiłku podstawowego przysługującego bezrobotnym, którzy posiadają okres uprawniający do zasiłku wynoszący mniej niż 5 lat; osoby te otrzymały zasiłek w wysokości 100%; 2) wprowadzono nowe okoliczności uzasadniające dłuższy okres prawa do pobierania zasiłku. Zgodnie z ustawą dłuższy zasiłek dla bezrobotnych tj. przez okres 365 dni przysługuje m.in. bezrobotnym: <ol style="list-style-type: none"> a) niepełnosprawnym, b) będących członkami rodzin wielodzietnych posiadających Kartę Dużej Rodziny. 	1. Większa ochrona dochodów osób bezrobotnych w okresie poszukiwania przez nich pracy.
14. Minimalny dochód	1. Ustanowienie jako jednego z priorytetów rządu, w kontekście prac nad nową średniookresową strategią rozwoju kraju: <i>Przegląd i uporządkowanie świadczeń społecznych.</i>	1. Uporządkowanie świadczeń społecznych (rodzinnych oraz z pomocy społecznej) zależnych od kryterium dochodowego i umiejscowienie w jednym systemie.
15. Świadczenia emerytalne i renty	1. Świadczenia emerytalno-rentowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.	1. Zgodnie z danymi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego: <ul style="list-style-type: none"> — liczba emerytów i rencistów z uwzględnieniem tzw. „rent wdowich” (grudzień 2025 r.) – 1 035 924;

	<p>2. Coroczna waloryzacja emerytur i rent na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.</p> <p>3. Tzw. renta wdowia - możliwość łączenia renty rodzinnej z innym świadczeniem emerytalno- rentowym, np. emeryturą czy rentą z tytułu niezdolności do pracy, wypłacanym między 1 lipca 2025, a 31 grudnia 2026 roku w wymiarze 15 proc., a od 1 stycznia 2027 r. w wysokości 25 proc. W 2028 r. zostanie dokonana weryfikacja wskaźnika wysokości świadczeń w zbiegu, w celu oceny możliwości i zasadności jego podwyższenia.</p> <p>4. Regulacja kwestii wysokości świadczeń dla grupy emerytów oraz osób uprawnionych do rent rodzinnych, których świadczenia zostały ukształtowane w mniej korzystny sposób, wskutek przejścia przez nich na emeryturę/rentę rodzinną w czerwcu w latach 2009-2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — kwota świadczeń emerytalno-rentowych (styczeń - grudzień 2025 r.) – 26 351 mln zł; — przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe brutto (styczeń-grudzień 2025 r.) – 1979 zł. <p>2. Podwyższenie emerytur i rent w sposób, który pozwoli utrzymać siłę nabywczą przysługującego świadczenia – w odpowiedzi na wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych. Waloryzacja jest przeprowadzana corocznie od dnia 1 marca, z urzędu i obejmuje aktualnie wypłacane świadczenia (tj. przyznane przed terminem waloryzacji). Waloryzacji podlegają także dodatki przysługujące do emerytur i rent. Wskaźnik waloryzacji w 2026 r. wynosi 105,3%. Nowe wysokości wybranych świadczeń od 1 marca 2026 r.: 1 978,49 zł – najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renta rodzinna i renta socjalna, 1 483,87 zł – najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, 366,68 zł – dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie i dodatek kombatancki.</p> <p>3. Pomoc finansowa dla osób na emeryturze, które straciły małżonków. Do końca 2025 r. z nowego świadczenia skorzystało około 1,16 mln osób. Łączna kwota renty wdowiej nie może przekroczyć trzykrotności najniższej emerytury. Jeśli suma świadczeń będzie wyższa, świadczenie jest odpowiednio zmniejszane.</p> <p>4. Podwyższenie świadczenia dla osób, które przechodziły na emeryturę/rentę rodzinną w czerwcu w latach 2009- 2019. Podwyższenie świadczeń objęło 133,1 tys. osób.</p>
16. Ochrona zdrowia	1. Wdrożenie centralnej e-rejestracji - ogólnopolskiego systemu rejestracji na świadczenia opieki zdrowotnej.	<p>1. Rezultaty wdrożenia centralnej e-rejestracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> — usprawnienie zarządzania wizytami, — zmniejszenie liczby nieodwołanych terminów wizyt, — zapewnienie dostępu do informacji o dostępności świadczeń w czasie rzeczywistym,

	<p>2. Projekt „Odwrócona Piramida Świadczeń” zakładający m.in. uzyskanie spójności produktów rozliczeniowych ze ścieżką pacjenta; odciążenie systemu szpitalnego od konieczności realizacji badań diagnostycznych i leczniczych o charakterze ambulatoryjnym.</p> <p>3. Projekt „Podstawowe Regiony Zabezpieczenia” zakładający m.in. określenie obszarów zabezpieczenia w zakresie usług ochrony zdrowia, tworzenie warunków umożliwiających zwiększanie dostępności (w tym przestrzennej) do świadczeń z zakresu zdrowia i budowania bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, przygotowanie map zabezpieczenia szpitalnego.</p> <p>4. Realizacja w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych od 1 września 2025 r. nowego przedmiotu edukacja zdrowotna (opcjonalnego), w ramach reformy programowej MEN <i>Kompas Jutra</i>.</p>	<p>— skrócenie czasu oczekiwania.</p> <p>2. Zwiększenie jakości, efektywności i dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej przy jednoczesnej optymalizacji zaangażowania zasobów; zwiększenie udziału świadczeń ambulatoryjnych: skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia opieki zdrowotnej; zapewnienie całościowego procesu diagnostyczno-terapeutycznego pacjenta.</p> <p>3. Zwiększenie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej odpowiadających regionalnym i lokalnym potrzebom zdrowotnym obywateli; wsparcie dla prowadzenia polityki wrażliwej terytorialnie uwzględniającej m.in. obszary koncentracji negatywnych zjawisk epidemiologicznych i demograficznych.</p> <p>4. Wyposażenie dzieci i młodzieży w rzetelną wiedzę, umiejętności oraz postawy umożliwiające skuteczne dbanie o zdrowie własne i innych osób we wszystkich jego wymiarach: fizycznym, psychicznym, społecznym, środowiskowym i cyfrowym.</p>
<p>17. Integracja osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Do 31 grudnia 2025 r. w ramach FENG 2021-2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ogłoszono 6 naborów ukierunkowanych na dostępność realizowanych przez NCBR i PARP w latach 2023-2025 w ramach działania 1.1 Ścieżka SMART na kwotę 1,48 mld zł (940 mln zł NCBR i 544 mln zł PARP), co odpowiada ok. 4,39% alokacji UE; — złożono 319 wniosków na kwotę 2,01 mld zł (13 wniosków na kwotę 155,84 mln zł w NCBR oraz 306 wniosków na kwotę 1,86 mld zł PARP), co odpowiada ok. 5,96% alokacji UE; — podpisano 16 umów o dofinansowanie na kwotę 90,69 mln zł (15 umów na kwotę 88,31 mln zł w PARP i 1 umowa w NCBR na kwotę 2,38 mln zł), co odpowiada ok. 0,27% alokacji UE <p>2. Projekt FERS „Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami”. Do tej pory w ramach projektu sfinalizowano proces wynajmu lokali dla 16 Regionalnych Centrów Komunikacji (RCK). Zakończono pierwszy etap rekrutacji tłumaczy polskiego języka migowego.</p>	<p>1. Zwiększenie dostępności, rozumiane jako zniesienie co najmniej jednej lub więcej barier występujących np. w przestrzeni fizycznej (w tym budynkach, urządzeniach), rzeczywistości cyfrowej, systemach informacyjno-komunikacyjnych, produktach, usługach, procesach lub zaspokojenie szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami i o specjalnych potrzebach.</p> <p>2. Projekt ma na celu znoszenie barier w komunikacji społecznej osób z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami narządu słuchu, mowy i wzroku.</p>

	<p>Przeszkolono 240 specjalistów ds. AAC (alternatywnych i wspomagających sposobów komunikacji) i 101 specjalistów ds. ETR (<i>Easy to Read</i> – tekst łatwy do czytania i zrozumienia).</p> <p>3. Projekt FERS „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury” (2023-2027) realizowany przez Narodowe Centrum Kultury. Partnerem projektu jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Łączny budżet projektu wynosi 29,7 mln zł (z tego 82,5% ze środków europejskich). Zakres: dostępność i włączanie osób z niepełnosprawnością oraz seniorów w działania instytucji kultury, wdrażanie „Modelu dostępnej kultury”.</p> <p>4. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii – nałożenie na podmioty dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie (VOD) obowiązku zapewnienia, aby co najmniej 30% utworów z katalogu VOD zawierało udogodnienia dla osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu.</p>	<p>3. Poprawa dostępności instytucji kultury w projektowaniu, budowaniu i realizacji oferty kulturalnej oraz otwarcia instytucji kultury na współpracę z osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi.</p> <p>4. Od 2026 r. co najmniej 30% utworów z katalogu VOD musi zawierać udogodnienia dla osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu.</p>
<p>18. Opieka długoterminowa</p>	<p>1. Opracowanie i przeprowadzenie procesu konsultacji publicznych, opiniowania i uzgadniania projektu ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych w Polsce. Planuje się, że ustawa wejdzie w życie w 2026 r.</p> <p>2. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą udzielających świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej.</p> <p>3. Przegląd wydatków publicznych na opiekę długoterminową.</p> <p>4. Opracowanie i przyjęcie przez Radę Ministrów nowego programu na rzecz wsparcia aktywności społecznej osób starszych „Aktywni Seniorzy – ASY” na lata 2026-2030.</p>	<p>1. Zapewnienie przejrzystości, dostępności i jakości opieki nad osobami wymagającymi długoterminowego wsparcia oraz wprowadzenie zasad koordynacji wsparcia w opiece długoterminowej w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej.</p> <p>2. Przygotowanie podstaw dla monitorowania jakości w realizacji świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej.</p> <p>3. Przygotowanie podstawy do oceny efektywności systemu finansowania opieki długoterminowej oraz zaproponowania rozwiązań budżetowych zapewniających jego dalszą stabilność.</p> <p>4. Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych poprzez ich aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i edukację, a w konsekwencji zmniejszenie ryzyka pogorszenia stanu zdrowia związanego z wiekiem, zapewnienie osobom starszym dłuższej niezależności funkcjonalnej i ograniczenie potrzeby korzystania ze wsparcia w ramach opieki długoterminowej.</p>

<p>19. Mieszkania i pomoc dla bezdomnych</p>	<p>1. Wsparcie gmin i podmiotów realizujących lokalną politykę mieszkaniową w tworzeniu zasobu mieszkań dla osób o niskich i średnich dochodach oraz zasobu interwencyjnego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>2. „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – edycja 2025.</p> <p>3. Od 1 stycznia 2025 r. do polskiego porządku prawnego oficjalnie wprowadzono zawód pracownik ds. streetworkingu (<i>streetworker</i> - przyjęty kod zawodu to: 341208).</p>	<p>1. W 2025 r. w ramach programu BSK (program budownictwa socjalnego i komunalnego) zakwalifikowano do bezzwrotnego finansowego wsparcia 393 inwestycje mieszkaniowe gmin i inwestorów społecznego budownictwa czynszowego (w tym TBS/SIM), w ramach których powstanie 10 428 mieszkań komunalnych, społecznych czynszowych oraz miejsc w noclegowniach, ogrzewalniach lub schroniskach dla osób bezdomnych.</p> <p>2. Na realizację programu przeznaczono w 2025 r. 10,5 mln zł. W wyniku otwartego konkursu ofert w ramach programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” edycji 2025, zrealizowano 68 projektów.</p> <p>3. Oficjalne wprowadzenie zawodu streetworkera pozwala na zatrudnianie przez jednostki samorządu terytorialnego tego rodzaju pracowników. Zawód streetworkera odgrywa znaczącą rolę zarówno w pracy z osobami w kryzysie bezdomności, jak i przy monitorowaniu skali zjawiska bezdomności, zwłaszcza w dużych aglomeracjach miejskich.</p>
<p>20. Dostęp do podstawowych usług</p>	<p>1. Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 – VII priorytet „Kultura”. Ze środków programu powstają projekty infrastrukturalne sprzyjające aktywnemu uczestnictwu w kulturze i w życiu społecznym. Wszystkie projekty, które otrzymują dofinansowanie muszą być zgodne ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021–2027, w tym w szczególności w zakresie integracji osób z niepełnosprawnościami oraz dostępu do niezbędnych usług.</p> <p>2. Nowelizacja ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.</p> <p>Nowelizacja rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.</p>	<p>1. Projekty dofinansowane w ramach VII priorytetu „Kultura” programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 są w trakcie realizacji. Dotychczas podpisano 55 umów o dofinansowanie. Na obecnym etapie łączna liczba obiektów dostosowanych do potrzeb współczesnego odbiorcy, sprzyjających włączeniu społecznemu i edukacji kulturalnej wynosi 107.</p> <p>2. Poszerzenie dostępności usług pomocowych dla wszystkich osób uprawnionych (m.in. wprowadzono na stałe możliwość udzielania porad za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość i wprowadzono ustne oświadczenia składane przez osoby uprawnione, że nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej).</p>

Źródło: Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Załącznik 3. Realizacja Celów zrównoważonego rozwoju – główne działania i ich szacunkowy wpływ⁴²

Cel zrównoważonego rozwoju	Najważniejsze działania	Szacowane skutki (jakościowe lub ilościowe)
1. Koniec z ubóstwem	<p>1. Instrumenty polityki mieszkaniowej służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych osób o niskich i średnich dochodach realizowane poprzez działania inwestycyjne wspierające budowę mieszkań komunalnych i rozwój społecznego budownictwa czynszowego. Do osób o szczególnych potrzebach mieszkaniowych adresowane jest również wsparcie na min: tworzenie schronisk dla bezdomnych oraz mieszkań chronionych.</p> <p>2. Programy pomocowe skierowane do mieszkańców w formie dopłat do czynszu (Program "Mieszkanie na start") lub dodatków mieszkaniowych.</p>	<p>1. W 2025 r. w ramach programu wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego (BSK) zakwalifikowano do bezzwrotnego finansowego wsparcia 393 inwestycje mieszkaniowe gmin i inwestorów społecznego budownictwa czynszowego (w tym TBS/SIM), w ramach których powstanie 10 428 mieszkań komunalnych, społecznych czynszowych oraz miejsc w noclegowniach, ogrzewalniach lub schroniskach dla osób bezdomnych.</p> <p>2. Programem dopłat do czynszów „Mieszkanie na start” zostało w 2025 r. objętych 7 075 mieszkań.</p>
2. Zero głodu	<p>1. Wsparcie w ramach Interwencji Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 (podstawowe wsparcie dochodów, płatność dla małych gospodarstw, uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów, uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników, wsparcie dochodów związane z produkcją w 13 sektorach, płatność dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami).</p> <p>2. Wsparcie w ramach Interwencji Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 mające na celu wsparcie przekształceń strukturalnych i działań zapewniających wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych i producentów rolno-spożywczych.</p>	<p>1. Wsparcie odporności sektora rolnego w celu zwiększenia długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego, a także zapewnienia stabilności ekonomicznej produkcji rolnej.</p> <p>2. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych (w tym małych i średnich), wzmocnienie ich sytuacji na rynku i odporności na różnorodne szoki (choroby, pogodowe, rynkowe).</p>

⁴² Tabela obejmuje, co do zasady, działania z 2025-2026 r. dotyczące realizacji konkretnych SDGs. Pełne sprawozdanie z realizacji SDGs jest przedmiotem odrębnego raportu (ostatnia edycja dostępna <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/monitoring-realizacji-agendy-2030>, kolejny raport planowany na czerwiec 2026 r.).

	<p>3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (podprogramy 2024 i 2025 realizowane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa).</p> <p>4. „Program dla szkół”.</p>	<p>3. Przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym dzieciom, oraz zapewnianie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne.</p> <p>4. Wsparcie konsumpcji i kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych dzieci w szkołach podstawowych – promocja zdrowego stylu życia. W programie w roku szkolnym 2024/2025 uczestniczyło 1,79 mln dzieci (88% grupy docelowej) z 11,9 tys. szkół podstawowych, natomiast w programie w roku szkolnym 2025/2026 uczestniczy 1,83 mln dzieci (90% grupy docelowej) z 11,9 tys. szkół podstawowych.</p>
<p>3. Dobre zdrowie i jakość życia</p>	<p>1. Ustawa z dnia 4 czerwca 2025 r. o Krajowej Sieci Kardiologicznej (weszła w życie 2 lipca 2025 r.)</p> <p>2. Wdrożenie narzędzia profilaktycznego „10 dla Serca” dostępnego dla pacjentów w mojejKP.</p> <p>3. Wdrożenie centralnej e-rejestracji - ogólnopolskiego systemu rejestracji na świadczenia opieki zdrowotnej.</p>	<p>1. Ustawa tworzy spójny, trójstopniowy model zabezpieczenia opieki kardiologicznej oraz ramy dla wysokiej jakości diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. W 2026 r. planowane jest wdrożenie elektronicznej Karty Opieki Kardiologicznej (eKOK), tj. standardowego narzędzia dokumentowania i monitorowania leczenia pacjentów kardiologicznych. Udostępnienie eKOK podmiotom leczniczym w systemie gabinet.gov.pl zaplanowano na 2026 r., a obligatoryjny obowiązek jej stosowania od 1 stycznia 2028 r.</p> <p>2. W 2025 r. wdrożono w aplikacji mojejKP innowacyjną ankietę „10 dla Serca” – cyfrowe narzędzie, które w prosty i czytelny sposób pomaga pacjentom ocenić ryzyko chorób układu krążenia i podjąć działania zapobiegawcze.</p> <p>3. Rezultaty wdrożenia centralnej e-rejestracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> — usprawnienie zarządzania wizytami, — zmniejszenie liczby nieodwołanych terminów wizyt, — zapewnienie dostępu do informacji o dostępności świadczeń w czasie rzeczywistym, — skrócenie czasu oczekiwania.

	<p>4. Realizacja w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych od 1 września 2025 r. nowego przedmiotu edukacja zdrowotna (opcjonalnego), w ramach reformy programowej MEN <i>Kompas Jutra</i>.</p>	<p>4. Wyposażenie dzieci i młodzieży w rzetelną wiedzę, umiejętności oraz postawy umożliwiające skuteczne dbanie o zdrowie własne i innych osób we wszystkich jego wymiarach: fizycznym, psychicznym, społecznym, środowiskowym i cyfrowym.</p>
<p>4. Dobra jakość edukacji</p>	<p>1. Reforma programowa <i>Kompas Jutra</i>) przygotowywana przez MEN we współpracy z Instytutem Badań Edukacyjnych – Państwowym Instytutem Badawczym (IBE-PIB) od 2024 r. W ramach zmian programowych <i>Kompas Jutra</i> od 1 września 2025 r. realizowane są dwa nowe przedmioty: <i>edukacja zdrowotna</i> (w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych) oraz <i>edukacja obywatelska</i> (w szkołach ponadpodstawowych). Podstawą prowadzonych zmian jest opracowany <i>Profil absolwenta i absolwentki</i>. Ponadto, w ramach programu FERS 2021-2027 IBE-PIB, na zlecenie MEN, rozpocznie w 2026 r. realizację projektu „Rozwijanie metod i form wspierania uczennic i uczniów zdolnych”.</p> <p>2. Realizacja polityki umiejętności: realizacja inwestycji A3.1.1 „<i>Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie</i>” i reformy A3.1. „<i>Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy</i>” z KPO; realizacja projektu pn. „<i>Rozwój współpracy i koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie</i>”, którego celem jest rozwój współpracy i koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym; przegląd „<i>Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030</i>”.</p> <p>Działanie pn. „<i>Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)</i>”, stanowiące realizację kamieni milowych A41G i A42G KPO.</p> <p>Realizacja projektu pn. „<i>Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy</i>”, realizowanego w</p>	<p>1. Poprawa jakości i efektywności kształcenia w szkołach, szczególnie w zakresie rozwoju kompetencji i praktycznych umiejętności uczniów. Opracowanie rekomendacji dla systemowych rozwiązań wspierających zdolnych uczniów oraz wskazanie kierunków ich implementacji w polityce edukacyjnej.</p> <p>2. Wzmocnienie koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie, w celu zapewnienia komplementarności i synergii działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz zapewnienia równomiernego rozwoju umiejętności w ujęciu terytorialnym. Zapewnienie stabilnych mechanizmów koordynacji dla polityki umiejętności oraz finansowania działań na rzecz koordynacji polityki umiejętności w województwach, poprzez zagwarantowanie finansowania dla WZK z budżetu państwa. Utworzenie 5 regionalnych sieci współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie uczenia się przez całe życie, a także 1 ogólnopolskiej sieci w zakresie wdrażania Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE). Utworzenie 124 Branżowych Centrów Umiejętności. Wprowadzenie nowych zawodów i kwalifikacji, a także przegląd podstaw programowych kształcenia w zawodach pod kątem uwzględnienia nowych rozwiązań technologicznych oraz zielonych i cyfrowych umiejętności.</p>

	<p>MEN w latach 2024-2027 i współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.</p> <p>Dalsze wdrażanie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), który umożliwi wiarygodne potwierdzanie nabytych umiejętności w formie kwalifikacji sektorowych i wolnorynkowych.</p> <p>3. Cyfryzacja edukacji - jakość edukacji jest podnoszona dzięki inwestycjom w cyfryzację edukacji, w tym poprzez: opracowanie e-materiałów do kształcenia ogólnego i zawodowego, rozwój Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, wykorzystanie technologii AI, rozwój ekosystemu informatycznego oświaty. We wrześniu 2024 r. Rada Ministrów przyjęła <i>Politykę Cyfrowej Transformacji Edukacji</i> - dokument strategiczny wyznaczający ramy polityki państwa i działań, które są niezbędne do przeprowadzenia cyfrowej transformacji edukacji. Za monitorowanie realizacji <i>Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji</i> odpowiada minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Spośród wskazanych w PCTE działań, wdrażane są już obecnie działania przewidziane w KPO oraz w 2025 r. rozpoczęto realizację rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025-2029 – „Cyfrowy Uczeń”, który ma wspierać osiągnięcie celów określonych w PCTE w zakresie rozwoju nowych technologii, w tym: sztucznej inteligencji w szkole; metod kształcenia, dydaktyki cyfrowej, cyfrowych zasobów dydaktycznych; kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wyposażenia uczniów, nauczycieli i szkół.</p> <p>4. Ogólnopolska konferencja „Dodajmy Nauczycielom Skrzydeł”, zorganizowana 19 września 2025 roku przez MKiDN we współpracy z Centrum Edukacji Artystycznej - konferencja poświęcona była zagadnieniom związanym z: dobrostaniem psychicznym nauczycieli, odpornością psychiczną i skuteczną komunikacją, aspektami prawnymi w pracy nauczyciela, kreatywnością, motywacją, uważnością i budowaniem relacji w środowisku szkolnym.</p>	<p>3. Rozwój Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE), system informatyczny wspierający poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, cyfryzacja rekrutacji do szkół, cyfryzacja organizacji egzaminów szkolnych. W ramach inwestycji KPO do szkół trafi m.in. 735 tys. komputerów przenośnych do dyspozycji uczniów, 100 tys. zestawów do nauczania zdalnego, czy 16 tys. pracowni (12 tys. pracowni AI do szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz 4 tys. pracowni STEM dla szkół ponadpodstawowych). W ramach projektów współfinansowanych z FERS 2021-2027 i KPO realizowane są szkolenia podnoszące umiejętności cyfrowe dla ponad 100 tys. nauczycieli</p> <p>4. Wsparcie psychologiczne i merytoryczne kadry pedagogicznej, integracja środowiska oraz promocja dobrych praktyk w edukacji artystycznej.</p>
--	--	--

5. Równość płci	<p>1. Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022-2030.</p> <p>2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030..</p>	<p>1. Wyeliminowanie dyskryminacji z życia społecznego w Polsce, podnoszenie świadomości społecznej w zakresie równego traktowania.</p> <p>2. Ochrona i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej</p>
6. Czysta woda i warunki sanitarne	<p>1. Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko (FEnIKS) na lata 2021-2027 (wsparcie budowy nowej infrastruktury komunalnej do zbierania ścieków komunalnych, oraz budowy, przebudowy, rozbudowy i remontów infrastruktury komunalnej do ich oczyszczania, a także budowy i modernizacji infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody).</p> <p>2. Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023-2027, z perspektywą do roku 2030 (PPNW).</p> <p>3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych.</p> <p>4. Inwestycja KPO B3.1.1. Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich.</p>	<p>1. Wzrost liczby obiektów do magazynowania wody do spożycia, wzrost liczby ludności przyłączonej do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, Zmniejszenie straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę.</p> <p>2. Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych.</p> <p>3. Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków z aglomeracji, ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.</p> <p>4. Celem inwestycji B3.1.1 jest zwiększenie dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach, gdzie odnotowuje się jej największe deficyty oraz podniesienie standardu jakości życia na obszarach wiejskich dzięki rozwojowi infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Dodatkowym celem inwestycji jest również zwiększenie potencjału inwestycyjnego obszarów wiejskich.</p>
7. Czysta i dostępna energia	<p>1. Realizacja Programu polskiej energetyki jądrowej (Program PEJ). Wdrożenie energetyki jądrowej jako niezawodnego źródła bezemisyjnej energii elektrycznej bezpośrednio przyczyni się do osiągnięcia celów związanych z bezemisyjną energetyką i przeciwdziałaniem zmianom klimatu. Program PEJ przewiduje budowę 6 bloków o łącznej mocy 6–9 GW. Rozpoczęcie komercyjnej eksploatacji pierwszego bloku planowane jest na 2036 rok. Uzasadnienie wdrożenia energetyki jądrowej w</p>	<p>1. W kontekście środowiskowym energetyka jądrowa to radykalne, skokowe obniżenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery z sektora elektroenergetycznego oraz niskie środowiskowe koszty zewnętrzne. W kontekście gospodarczym elektrownie jądrowe mogą zahamować wzrost kosztów energii dla odbiorców, a nawet je obniżyć, licząc pełny rachunek dla odbiorcy końcowego. Ze względu na bezemisyjność energetyki jądrowej, realizacja Programu</p>

	<p>Polsce opiera się na bezpieczeństwie energetycznym, ochronie klimatu i środowiska oraz kwestiach ekonomicznych, a szczegółowe uzasadnienie zostało zawarte w Programie PEJ.</p> <p>2. Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 – Priorytet II Energia i klimat działanie 2.1 Dystrybucja energii, wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.</p> <p>3. Prowadzenie działań mających na celu poprawę szeroko rozumianej efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych poprzez długoterminową politykę wsparcia termomodernizacji i stopniowe odchodzenie od konwencjonalnych źródeł energii. W ramach tych działań wspierana jest również wymiana źródeł energii na OZE.</p> <p>4. Działania <i>Zespołu ds. Edukacji Klimatycznej</i> działającego przy MEN – prace koncentrują się w części na zagadnieniach dotyczących tzw. ‘modelowej szkoły’ jako miejscu zasilanym OZE, energetycznie niezależnym bądź wysoce oszczędnym.</p> <p>5. Poprawa efektywności energetycznej poprzez funkcjonowanie systemu świadectw efektywności energetycznej, czyli tzw. białych certyfikatów.</p>	<p>PEJ przyczyni się do zmniejszenia koncentracji CO₂ w atmosferze oraz zapewnienia czystej i dostępnej energii dla obywateli oraz podmiotów gospodarczych.</p> <p>2. Wsparcie w wysokości 210 mln EUR będzie przeznaczone na rozwój inteligentnych sieci elektroenergetycznych (systemów dystrybucyjnych), w celu zwiększenia możliwości przyłączenia OZE a także zwiększenia stabilności dostaw energii do odbiorców (w tym przemysłu i transportu) oraz ograniczenia strat sieciowych.</p> <p>3. W 2025 r. w ramach programu TERMO przyznano wsparcie na termomodernizację, remonty i instalacje OZE w 3 004 budynkach mieszkalnych, w których znajdowało się 131 498 mieszkań. Deklarowana moc nowych instalacji OZE: 77,6 MW.</p> <p>4. Wypracowanie standardów i zaleceń w tym zakresie dla dyrektorów szkół/organów prowadzących szkoły zwiększy świadomość i zrozumienie dla konieczności modernizacji energetycznej placówek oświatowych.</p> <p>5. Systematycznie obniża się energochłonność polskiej gospodarki (energochłonność pierwotna PKB zmniejszyła się w 2023 r. o 6,1% w stosunku do 2022 r., natomiast energochłonność finalna PKB o 3,0%). Ponadto uzyskana wartość oszczędności energii finalnej w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej w 2024 r. wyniosła 160,1 ktoe.</p>
<p>8. Wzrost gospodarczy i godna praca</p>	<p>1. Polityka zakupowa państwa na lata 2026-2029.</p> <p>2. Stworzenie platformy internetowej pzp.gov.pl stanowiącej bazę wiedzy, forum wymiany opinii oraz instrument umożliwiający poszukiwanie partnerów do realizacji zamówień poprzez moduł „Konsorcjum”.</p>	<p>1. Odpowiednie ukierunkowanie zamówień publicznych ma służyć wspieraniu rozwoju gospodarczego, w szczególności wzmocnieniu potencjału sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększaniu innowacyjności oraz odporności państwa na pojawiające się zagrożenia współczesnego świata.</p> <p>2. Wzmocnienie profesjonalizacji uczestników rynku zamówień publicznych oraz ułatwienie nawiązywania współpracy przez wykonawców MŚP w celu ubiegania się o zamówienia publiczne.</p>

	<p>3. Wprowadzenie certyfikacji wykonawców zamówień publicznych – wejście w życie ustawy i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.</p>	<p>3. Zastąpienie jednym certyfikatem szeregu dokumentów i oświadczeń każdorazowo kompletowanych i składanych w ramach postępowania. Jednorazowo zweryfikowany podmiot będzie mógł posługiwać się wydanym certyfikatem na potrzeby wielu różnych postępowań o udzielenie zamówienia.</p>
<p>9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura</p>	<p>1. Realizacja projektów (przedsięwzięć) mających na celu zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego Internetu na obszarach białych plam w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) - inwestycja C1.1.1 oraz programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – priorytet 01.</p> <p>2. Realizacja przez operatorów telekomunikacyjnych zobowiązań inwestycyjnych wynikających z przeprowadzonych aukcji zasobów częstotliwości (z pasma 3,6 GHz oraz pasma 700 MHz) przeznaczonych na potrzeby wdrażania technologii 5G.</p> <p>3. Upowszechnianie przez MKiŚ najlepszych dostępnych technik (BAT) poprzez organizację szkoleń dla pracowników urzędów marszałkowskich nt. systemu pozwoleń zintegrowanych, zlecenie wykonania ekspertyz oraz rozpowszechnianie dokumentów referencyjnych dla BAT.</p> <p>4. Rozwój krajowej infrastruktury informacyjnej i technologicznej opartej na danych satelitarnych (NSIS).</p> <p>5. Wzmocnienie krajowych kompetencji technologicznych i przemysłowych w sektorze kosmicznym i technologiach dual-use.</p> <p>6. Tworzenie stabilnych i przewidywalnych ram prawnych dla działalności kosmicznej (ustawa o działalności kosmicznej).</p> <p>7. Szkolenia pracowników administracji z zakresu ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi (PEM),</p>	<p>1. Odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem stacjonarnych sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s; Odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem stacjonarnych sieci o przepustowości co najmniej 1 Gb/s.</p> <p>2. Odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem przynajmniej 1 sieci 5G.</p> <p>3. Podniesienie kwalifikacji pracowników administracji zaangażowanych w proces wydawania pozwoleń zintegrowanych oraz zwiększenia dostępności materiałów opracowywanych przez KE w Technicznych Grupach Roboczych dotyczących BAT dla określonych sektorów. W 2025 r. odebrano ekspertyzę pn. „Wskaźniki emisji dla instalacji przemysłowych, w związku z dostosowaniem do Konkluzji BAT - kontynuacja”.</p> <p>4. Wzmocnienie infrastruktury technologicznej państwa.</p> <p>5. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności sektora kosmicznego.</p> <p>6. Poprawa warunków dla inwestycji i rozwoju technologii.</p> <p>7. Podniesienie kwalifikacji pracowników administracji zaangażowanych w kontrolę dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, ujednoczenie praktyk,</p>

	<p>upowszechnianie metodologii obliczeń pól elektromagnetycznych w otoczeniu źródeł PEM oraz konieczności realizacji pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności i na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.</p>	<p>zwiększenie spójności interpretacyjnej i skuteczności działań kontrolnych jednostek odpowiedzialnych za nadzór nad poziomami pól elektromagnetycznych w środowisku.</p>
10. Mniej nierówności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Od roku szkolnego 2025/2026 wprowadzono nowy przedmiot, <u>edukację obywatelską</u>. W treści podstawy programowej znalazły się kwestie dotyczące umiejętności wyjaśnienia przez uczniów zjawiska konformizmu i nonkonformizmu; rozpoznawania postaw ksenofobii, stereotypów i uprzedzeń oraz dyskryminacji, a także reagowania na te zjawiska. 2. Od roku szkolnego 2022/2023 wprowadzone zostały <u>minimalne standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów</u> (pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i od roku szkolnego 2025/2026 doradców zawodowych). 3. <u>Wyrównywanie szans w dostępie do wysokiej jakości edukacji</u> - jeden z celów projektów realizowanych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Cel ten jest osiągany w szczególności w projektach: „<i>Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży</i>”, „<i>Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą</i>”, a także Rządowym programie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „<i>Przyjazna szkoła</i>” w latach 2025-2027. 4. Wyznaczenie minimalnych wymagań dla technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkołach (na poziomie przepisów prawa powszechnie obowiązującego) oraz wdrożenie przedsięwzięć wspierających szkoły i ich organy prowadzące w spełnieniu tych wymagań. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja obywatelska zakłada kształtowanie wśród uczniów postawy wolnej od uprzedzeń w relacjach międzyludzkich; wyjaśnienie, że godność ludzka i szacunek wobec człowieka wykluczają wszelkie formy dyskryminacji ze względu na różnorodność ludzkiej natury. 2. Większa dostępność specjalistycznego wsparcia dla wszystkich dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach. 3. Wypracowanie i zwalidowanie rozwiązań metodycznych i organizacyjnych wspierających dostępność edukacji dla dzieci i młodzieży oraz wzmacniających społeczną, więziotwórczą i włączającą rolę szkoły. Rozwijanie kompetencji kadr systemu oświaty w obszarze pracy z dziećmi oraz uczniami i uczennicami z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych. Utworzenie 285 Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą. Zatrudnienie asystentów międzykulturowych wspierających dzieci z doświadczeniem uchodźstwa, w szczególności z Ukrainy. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów dotychczas wykluczonych cyfrowo w dostępie do nowoczesnej edukacji oraz w uzyskaniu odpowiedniego poziomu umiejętności cyfrowych.

	<p>5. Projekty w zakresie poprawy dostępności:</p> <ul style="list-style-type: none"> — projekty grantowe na zwiększanie dostępności jednostek samorządu terytorialnego, instytucji kultury i gabinetów stomatologicznych; — projekt wspierający wdrożenie systemu nadzoru w zakresie ustawy o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług (EAA); — projekt zwiększający dostępność usług przewozu kolejowego. <p>6. Zwiększenie dochodów własnych JST oraz zbudowanie nowego systemu finansowania zadań realizowanych przez JST gwarantującego ich samodzielność finansową i stabilizację ich dochodów.</p> <p>7. Rozwój i utrzymanie serwisu e-Urząd Skarbowy, który ma na celu m.in. ograniczanie barier w dostępie do usług administracji skarbowej i umożliwienie zdalnego kontaktu z urzędem. Celem serwisu e-Urząd Skarbowy jest zapewnienie obywatelom i przedsiębiorcom wygodnego, bezpiecznego i dostępnego online sposobu załatwiania spraw podatkowych, w tym osobom z niepełnosprawnościami.</p> <p>8. Dostosowanie budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>5.</p> <ul style="list-style-type: none"> — ponad 300 podmiotów wdroży rozwiązania poprawiające dostępność usług; — utworzony jednolity system nadzoru rynku; — przedstawiciele 12 podmiotów sektora kolejowego zostaną objęci specjalistycznymi szkoleniami z zakresu obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami. <p>6. Wejście w życie od 1 stycznia 2025 r. <i>ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego</i>. Głównym planowanym skutkiem ustawy jest zwiększenie dochodów własnych JST oraz zbudowanie nowego systemu finansowania zadań realizowanych przez JST gwarantującego ich samodzielność finansową i stabilizację ich dochodów.</p> <p>7. Projekt przyczynia się do zwiększenia dostępności, przejrzystości i efektywności usług administracji skarbowej. Umożliwia składanie deklaracji i wniosków online, skraca czas obsługi spraw, ogranicza dokumentację papierową i koszty administracyjne. Wspiera samodzielne korzystanie z usług przez osoby z niepełnosprawnościami, poprawia jakość komunikacji z urzędem oraz usprawnia zarządzanie finansami publicznymi dzięki automatyzacji procesów i lepszemu wykorzystaniu danych.</p> <p>8. Bardziej dostosowane rozwiązania architektoniczne i urządzenia do osób ze szczególnymi potrzebami, np.: dodatkowe pętle indukcyjne, lepsze oznakowanie, zmiana kierunku otwierania drzwi, obniżenie włącznika światła.</p>
<p>11. Zrównoważone miasta i społeczności</p>	<p>1. Wdrażanie <i>Planu Implementacji Krajowej Polityki Miejskiej 2030</i> (najważniejszego dokumentu krajowego określającego politykę względem miast, kierunki oraz warunki dla ich rozwoju, jakie może stwarzać</p>	<p>1. Wdrażanie działań na rzecz miast zgodnie z Planem Implementacji Krajowej Polityki Miejskiej 2030 pozwala na lepszą koordynację realizowanych działań w ramach</p>

	<p>administracja centralna). KPM 2030 został przyjęty przez Radę Ministrów 14 czerwca 2022 r.</p> <p>2. Wdrażanie <i>Partnerskiej Inicjatywy Miast – PIM (3.edycja)</i> czyli jednego z projektów strategicznych Krajowej Polityki Miejskiej 2030. PIM to program wymiany i promocji wiedzy pomiędzy miastami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację polityki miejskiej w zakresie prowadzenia przez miasta zintegrowanej polityki miejskiej. PIM jest odpowiedzią na zgłaszaną przez samorzady potrzebę wymiany wiedzy i doświadczeń między miastami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację polityki miejskiej, a także pozyskiwania pomysłów na wzmacnianie potencjału rozwojowego polskich miast.</p> <p>3. Przygotowywanie <i>projektu Ustawy o zrównoważonym rozwoju miast</i>, której celem jest wprowadzenie nowych, kompleksowych regulacji dotyczących polityki miejskiej i uporządkowanie kwestii rozwoju miast w systemie zarządzania rozwojem kraju. Najważniejsza z nich polega na wprowadzeniu związku rozwojowego – nowej formy współpracy jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>4. Projekt „<i>Centra Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa</i>” – realizowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) w ramach szerszego projektu pn. „<i>Wsparcie JST w realizacji działań rozwojowych</i>”, wdrażanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w ramach Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich 2021-2027. Kwota przyznanej dotacji</p>	<p>poszczególnych obszarów KPM 2030. Wśród zadań znajdują się m.in. działania dot.</p> <ul style="list-style-type: none"> — wyposażenia samorządów w instrumenty umożliwiające skuteczniejszą retencję wód opadowych i przeciwdziałanie podtopieniom; — poprawy zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miasta; — większej dostępności przystępnych cenowo mieszkań w zakresie mieszkalnictwa społecznego; — promowania wzrostu ruchu pieszego i rowerowego w miastach. <p>2. Wdrażanie PIM ma na celu unowocześnienie miast i wzmacnianie ich potencjału (budowa i wzmacnianie sieci współpracy między miastami, które służą wymianie wiedzy i wdrażaniu projektów miejskich), a także zwiększanie kompetencji miast do realizacji działań w zakresie energetyki, zagospodarowania przestrzennego i mieszkalnictwa.</p> <p>3. Wprowadzenie ustawą o zrównoważonym rozwoju miast elastycznej formy współpracy samorządów ma wzmocnić wspólne planowanie, poprawić dostęp mieszkańców do usług publicznych, zintegrować transport oraz zwiększyć odporność miast i ich obszarów funkcjonalnych na wyzwania klimatyczne.</p> <p>4. NID ogłosił otwarty nabór gmin do Projektu Partnerskiego „<i>Dziedzictwo kulturowe w rewitalizacji</i>”, który trwał od 13.02 do 31.03.2025 r. Z 44 zgłoszonych gmin do udziału w Projekcie Partnerskim zaproszono 16, po dwie gminy przypisane do każdego Centrum Kompetencji ds. rewitalizacji w NID.</p>
--	--	--

	wynosi 5 mln złotych (100% wartości projektu). Projekt wspiera gminy w programowaniu i wdrażaniu rewitalizacji z uwzględnieniem materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Obejmuje m.in. specjalistyczne wsparcie doradcze i szkolenia dla samorządów oraz służb konserwatorskich.	
12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	<p>1. Zainicjowanie współpracy MKiŚ z COBRO, będącego oddziałem Sieci Badawczej ŁUKASIEWICZ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego, w zakresie złożenia wniosku w ramach konkursu GOSPOSTRATEG dla projektu "EkoSTRATEG – świadomy wybór opakowań".</p> <p>2. Międzyresortowy Zespół ds. Zielonych Zamówień Publicznych.</p>	<p>1. W przypadku przyznania finansowania przygotowane zostaną wytyczne do stosowania przepisów ustawy wdrażającej dyrektywę 2019/904 (SUP). Celem tych wytycznych będzie m.in. wyposażenie producentów opakowań i instytucji kontrolnych w wiedzę oraz narzędzia niezbędne do jednoznacznej identyfikacji produktów objętych przepisami Dyrektywy SUP.</p> <p>2. Do zadań Zespołu należy m.in. opracowanie zaleceń dotyczących celów do osiągnięcia przez organy administracji rządowej w zakresie zielonych zamówień publicznych, przeprowadzanie analizy stopnia ich realizacji oraz tworzenie i aktualizacja co najmniej raz na dwa lata katalogu robót budowlanych, dostaw lub usług, wraz z przypisanymi do nich aspektami środowiskowymi lub innymi wymaganiami, których stosowanie przy udzieleniu zamówień publicznych jest wymagane lub zalecane.</p>
13. Działania w dziedzinie klimatu	<p>1. Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 – Priorytet II Energia i klimat, działanie 2.2 Adaptacja do zmian klimatu, wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.</p> <p>2. W 2025 r. podjęte zostały prace nad uzgodnieniem i przyjęciem krajowej Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych. Projekt Strategii wyznacza trendy i priorytety ochrony ekosystemów zależnych od wód, gospodarki wodnej oraz działalności człowieka na obszarach mokradłowych.</p>	<p>1. Interwencja, na którą przeznaczono ponad 160 mln EUR, dotyczy spójnych i zintegrowanych przedsięwzięć, kompleksowo oddziaływujących na dostosowanie miast do ekstremalnych stanów pogodowych, rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach, zarządzanie wodami opadowymi i roztopowymi, z wykorzystaniem rozwiązań opartych na ekosystemach i zasobach naturalnych.</p> <p>2. Oczekiwane skutki wdrożenia Strategii to przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie bezpieczeństwa wodnego (retencja wody); — zmniejszenie ryzyka powodzi, suszy i pożarów; — redukcja emisji CO₂;

	<p>3. Działania Zespołu ds. Edukacji Klimatycznej przy MEN oraz Współpraca MEN z Ministerstwem Klimatu i Środowiska przy Krajowym Planie Adaptacji oraz przy Strategicznym Planie Działań w zakresie Edukacji Ekologicznej.</p> <p>4. Aktualizacja i publikacja w 2025 r. ram emisji zielonych obligacji wg. najnowszych standardów ICMA. W lipcu 2025 r. wyemitowano zielone obligacje na kwotę 1,25 mld euro.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — zmniejszenie obciążeń budżetu państwa z tytułu odszkodowań za klęski pogodowe w rolnictwie; — zwiększenie świadomości tak obywateli jak i decydentów w zakresie roli ekosystemów mokradłowych i korzyści płynących z ich odtwarzania i utrzymania w dobrym stanie. <p>3. Włączenie informacji środowiskowych w podstawy programowe wszystkich przedmiotów, na wszystkich etapach nauczania, kształtowanie postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych w dzieciach i młodych ludziach, budowanie świadomego społeczeństwa żyjącego w sposób zrównoważony, spójny z przyrodą i środowiskiem naturalnym.</p> <p>4. Aktualizacja w 2025 r. ram emisji zielonych obligacji (Green Bond Framework), zgodnie z którą środki z emitowanych przez Ministra Finansów zielonych obligacji przeznaczone są na inwestycje w: energię odnawialną, zielone budynki, zieloną infrastrukturę, czysty transport, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i wykorzystanie gruntów, adaptację do zmian klimatu i inwestycje w gospodarowanie wodą i ściekami w sposób zrównoważony.</p>
14. Życie pod wodą	<p>1. Pilotaż technologii odsalania Odry: 16 marca 2026 r. ruszył nabór Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) na pilotaż innowacyjnych technologii odsalania wód kopalnianych.</p> <p>2. KPO, komponent B Zielona energia i zmniejszenie energochłonności, B3.2.1 Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego.</p>	<p>1. Wypracowanie rozwiązań w zakresie odsalania wód, które nie będą tak energochłonne jak tradycyjne metody odsalania oraz zmniejszenie zasolenia rzeki Odry, co przełoży się na poprawę ekosystemu Odry.</p> <p>2. Inwentaryzacja bojowych środków trujących i produktów ich rozpadu, broni konwencjonalnej oraz paliwa i substancji ropopochodnych we wrakach w czterech lokalizacjach dna morskiego, plany neutralizacji i dokumentacja inwestycyjna.</p>
15. Życie na lądzie	<p>1. W styczniu 2025 roku zainicjowano proces identyfikacji tzw. starolasów w oparciu o kryteria wypracowane podczas Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Starolasy fragmenty lasu tworzone przez rodzime gatunki drzew, które rozwijały się w dużej mierze naturalnie, bez</p>	<p>1. Wzmocnienie ochrony ekosystemów leśnych, zachowanie różnorodności biologicznej oraz promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej. Ograniczenie użytkowania najcenniejszych drzewostanów sprzyja odbudowie i utrzymaniu dobrego</p>

	<p>intensywnej ingerencji człowieka. Zakończenie procesu identyfikacji oraz wypracowanie spójnych zasad ochrony planowane jest do końca 2026 r.</p> <p>2. Zakończono pierwszy etap wyznaczania lasów społecznych w największych aglomeracjach (ponad 158 tys. ha, ok. 2,2% powierzchni lasów Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe) oraz przygotowano wytyczne dotyczące wzmocnienia ich funkcji społecznych i ochrony najcenniejszych przyrodniczo drzewostanów.</p> <p>3. Wsparcie różnorodności biologicznej poprzez zwiększanie liczby i powierzchni obszarów objętych ochroną.</p> <p>4. Podobnie jak inne państwa członkowskie Unii Europejskiej, Polska przygotowuje obecnie swój pierwszy Krajowy Plan Odbudowy Zasobów Przyrodniczych (KPOZP), którego wstępna wersja zostanie przekazana Komisji Europejskiej do 1 września 2026 roku.</p>	<p>stanu siedlisk oraz zwiększa odporność lasów na zmiany klimatu.</p> <p>2. Rozwój funkcji społecznych lasów, trwałe i odpowiedzialne korzystanie z zasobów przyrodniczych.</p> <p>3. W 2025 r. powstało 96 nowych rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 10831,47 ha. Dodatkowo część z istniejących rezerwatów przyrody w 2025 r. zostało powiększonych łącznie o 13022,16 ha.</p> <p>4. KPOZP będzie stanowił podstawę dla działań na rzecz odbudowy przyrody i poprawy różnorodności biologicznej w perspektywie do 2050 roku, uwzględniając wszystkie typy ekosystemów.</p>
<p>16. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje</p>	<p>1. Nowelizacja ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.</p> <p>Nowelizacja rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.</p> <p>2. Przeprowadzenie programu pilotażowego prostego języka w sądach. Pilotaż ma na celu wsparcie sądów we wdrażaniu prostego języka.</p>	<p>1. Poszerzenie dostępności usług pomocowych dla wszystkich osób uprawnionych (m.in. wprowadzono na stałe możliwość udzielania porad za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość i wprowadzono ustne oświadczenia składane przez osoby uprawnione, że nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej).</p> <p>2. Prosty język zwiększy przejrzystość i zrozumiałość działań sądów. Jasne i proste komunikaty ułatwią stronom orientację w procedurach oraz lepsze rozumienie swoich praw i obowiązków. Działanie to bezpośrednio wpłynie na równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości.</p> <p>3. Ustawa z dnia 6 marca 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju</p>

	<p>3. Zwiększenie dostępności do wymiaru sprawiedliwości spełniającego standardy europejskie poprzez modyfikację dotychczasowego modelu tzw. delegacji orzeczniczych.</p> <p>4. Pełna cyfryzacja kontaktów z Krajową Administracją Skarbową oraz uproszczenie i przyspieszenie procesów podatkowych poprzez przeniesienie kluczowych usług do kanału elektronicznego.</p>	<p>sądów wojskowych (Dz.U. poz. 526) wykonuje wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C-748/19 do C-754/19 poprzez modyfikację dotychczasowego modelu tzw. delegacji orzeczniczych. W ustawie wprowadzono bardziej jednoznaczne kryteria delegowania, zobowiązano Ministra Sprawiedliwości do uzasadnienia odwołania z delegowania, wprowadzono transparentność w zakresie postępowań dotyczących delegowań sędziów poprzez podanie do publicznej wiadomości motywów każdego delegowania i odwołania z delegowania.</p> <p>4. Planowane korzyści z realizacji projektu e-Urząd Skarbowy obejmują uproszczenie procedur, skrócenie czasu załatwiania spraw, ograniczenie dokumentacji papierowej oraz obniżenie kosztów funkcjonowania administracji. Projekt sprzyja wzrostowi wykorzystania usług online przez obywateli i przedsiębiorców, poprawie jakości komunikacji z urzędem. W 2025 r. udostępniono aplikację mobilną e-US. Odnotowano 0,8 mln unikalnych użytkowników.</p>
<p>17. Partnerstwo na rzecz celów</p>	<p>1. Wpłaty związane z podwyższeniem kapitału międzynarodowych instytucji finansowych.:</p> <p>EBI – podwyższenie kapitału, ponad 156,2 mln euro;</p> <p>IFC – podwyższenie kapitału, ponad 21,2 mln USD;</p> <p>BRRE – podwyższenie kapitału, ponad:7,0 mln euro;</p> <p>EBOiR – podwyższenie kapitału, ponad 10,3 mln euro;</p> <p>MFW – wpłata na <i>Poverty Reduction and Growth Trust</i> 10 mln zł;</p> <p>IDA – wpłata na 18., 19. i 20. uzupełnienie funduszy IDA 7,66 mln euro, wpłata na inicjatywę oddłużeniową IDA 1,85 mln zł.</p>	<p>1. <i>Poverty Reduction and Growth Trust</i> (PRGT) w MFW jest głównym instrumentem wspierania – poprzez system nieoprocentowanych pożyczek – krajów o niskim dochodzie. Polska przez wpłatę do PRGT włącza się w inicjatywy na rzecz wspierania państw o niższym poziomie rozwoju.</p> <p>Wpłaty związane z podwyższeniem kapitału międzynarodowych instytucji finansowych wzmacniają ich bazę kapitałową, co przekłada się na zwiększenie akcji pożyczkowej na rzecz m.in. państw rozwijających się.</p> <p>IDA w ramach działalności statutowej wspiera w rozwoju najbardziej ubogie państwa świata (tzw. państwa IDA) stosując różne formy wsparcia (kredyty, granty).</p>

Źródło: Ministerstwo Rozwoju i Technologii.